

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 123. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Vasárnap, 1936. május 31.

Pünkösöd ünnepén

Az Aradi Közlöny számára írta:

Tarnóczy Lajos

Ezen a pünkösödön két kérdés merül fel előttem. Az egyik az, hogy mi jelentősége van a pünkösödnek, a másik pedig az, hogy mit mond nekünk ma a pünkösöd?

Ha a pünkösödöt az üdvtörténet szempontjából nézzük, akkor ez az ünnep a Krisztus ígéretének beteljesedése és az Isten lelkének nyilvánvaló beavatkozása az emberiség történetébe. Az ember ennek a földnek gyermeke. A természeti ember rabja testi vágyainak. Félti az életét, alkalmazkodik a körülményekhez. Nem szereti a kellemetlenségeket. Aggódik földi vagyonáért, kenyeréért, gyermekeiért. Rabja vágyainak és szenvedélyeinek. Ez így volt 2000 évvel ezelőtt is. Pünkösöd előtt ilyenek voltak az apostolok. Félték, zárt ajtók mögött imádkozó és várakozó tanítványok. Az első pünkösöd alkalmával csodálatos változás történik velük. A természeti embert elhomályosítja a szellemi megvilágosodás és az erkölcsi bátorság. Bizonyosságtevőkkel lesznek. Bele látnak az Isten üdvtervébe, hogy ő ezt a világot meg akarja tartani. Bele állanak az Isten világmegtartó szolgálatába és magukkal többé mitsem törődve, bizonyosságot tesznek az igazságról. Ebben van a pünkösöd örök jelentősége.

A pünkösöd fényes igazolása azoknak, akikre nem volt méltó ez a világ. A prófétáknak, az apostoloknak, a reformátoroknak, a mártíroknak, a szabadságharcosoknak, a nagy lelki gyujtogatónak; mindazoknak, akik magukkal nem törődve, feláldozták magukat az emberiség szent ügyéért: az előrehaladásért. Először a pünkösöd szülte ezeket az embereket. Azt a lelket, amelyet akkor nyertek, nemcsak Péter apostol prédikációja igazolta és nemcsak az a 3000 ember, aki bizonyosságtételükre az egyház tagja lett, hanem az a tény, hogy közülük 11 vértanu halált halt hitéért. Azt mutatja ez nekünk, hogy a lélek előbb való, mint a test. A szellem uralkodik az anyag felett. Édes vigasztalás ez mindazoknak, akik sötét elnyomatások idején, az anyagi világszemléletek korszakaiban is megmaradnak idealistáknak.

A pünkösöd Isten segítő keze az előregedett gazdasági, társadalmi és műveltségi formák megújítására. Az első pünkösöd alkalmával is ez történt. A népek kifosztására épített római világbirodalom, a rabszolgaság intézménye, a belső meggyőződés nélkül való vilálos élet azt mutatta, hogy az akkori egész kultúra lelki erők hiányában kiélte magát. Ebbe a sivár, csak az élvezetekért élő, anyagi sikereket hajhászó, erkölcstelen világba állítja bele Isten az önmagukat megtagadó, szegény, hitükért halni-tudó apostolokat. A kizsákmányoló gazdasági berendezkedés és a rabszolgaság helyett a testvériséget, az osztályműveltséget helyére az egyetemes emberi művelődést.

Mindez az első pünkösöd jelentősége. De mit mond ma nekünk a pünkösöd?

Napjainkban olyan örök érvényesülnek az egyén és az emberiség életében, amelyeket semmiképpen sem ismerhetünk el az Isten lelke érvényesülésének. Az egyetemes emberi

Nemzetközi valutastabilizálást tervez Léon Blum

Pünkösöd után alakul meg az új francia kormány — Véget ért a Népszövetség halogató politikája — Léon Blum nem számít a kommunisták feltétlen támogatására

Párisi jelentések szerint Léon Blumnak és a szocialista párt pénzügyi szakértőjének, Auriolnak érdekes tervei vannak, amelyek megvalósulásuk esetén gyökeresen megváltoztatnák a mai gazdasági és pénzügyi helyzet képét. Léon Blum már Eden külügyminiszterrel folytatott első tárgyalások során is kifejtette, hogy

a világgazdasági helyzet talpraállítását csak oly alapon tudja elképzelni, ha nemzetközi valutastabilizálás történik, amellyel a legfőbb országok valutáit közös nevezőre hozzák és megszüntetik az eddigi bizonytalanságot.

Ugy hirdik, hogy angol és amerikai befolyásos körök helyeslik Blum ezirányú terveit, sőt a jelenlegi időpontot alkalmasnak tartják azok megváltoztatására.

Léon Blum és a kommunisták

A szocialisták hivatalos lapja, a Populaire megállapítja, hogy a kommunisták készek ugyan a Léon Blum-kormányt támogatni, amire az a megállapodás köti őket, amelyet a népfront megalakításakor kötöttek. De bizonyos, hogy abban az esetben, ha Léon Blum kormánya olyan lépésre szánna el magát, amellyel a kommunisták elvi okokból nem azonosíthatják magukat, a kommunisták nyíltan szembe helyezkednek a kormánnyal.

Maga Léon Blum is elismerte egyik nyilatkozatában, hogy nem számít a kommunisták feltétlen támogatására.

Léon Blum kormányalakítási kísérletének meghiusulása nagyon könnyen a népfront felbomlásához vezet. Ebben a kérdésben különben Léon Blum ezeket mondotta:

— Abban az esetben, ha a népfront áldozatául esik az események fejlődésének, akkor Franciaország teljes bizonyossággal a fascizmus karjaiba omlik.

helyére léptek a szűkre szabott faji elfogultságok. A testvériség helyett az osztályhelyzete szerint szeretjük az embert. Egymás kölcsönös támogatása helyébe a szent önzés lépett a gyöngébbek elnyomása és kifosztása végett. A pünkösöd azt hirdeti nekünk, hogy ez az ut egész életünk tökéletes összeomlása felé vezet. Amint kivesszük az emberek szívéből az egymásért élés szent érzelmét, ez a világ elég a gyűlölet tüzeiben. Ha az emberi életet úgy kellene tekintenem, mint a fegyveres erők érvényesülésének színterét, ahol semmi értelme sincs önfeláldozásnak, szeretetnek és hitnek, akkor inkább a halált kellene kérnem.

Pünkösöd 12 megújult szívű és hitű embert állít szembe az elveszett világgal és ez az el-

A politikai élet a pünkösödi ünnepek alatt szünetel. Bizonyos, hogy a kormányválság ügyében csak ünnepek után kerül sor döntő eseményekre.

Párisból jelentik: Hivatalos jelentés szerint a Sarraut-kormány tartotta utolsó minisztertanácsát. Az új kormány megalakulása elé háruló nehézségek úgy látszik elsimultak és hirtelen terep, hogy Delbas most már hajlandó vállalni a külügyminiszterséget.

Anglia az új francia kormánytól teszi függővé további lépéseit

A nemzetközi diplomácia köreiben tegnap este vált ismeretessé az argentin kormány előterjesztése, amely a Népszövetség rendkívüli ülészakánának összehívására vonatkozik. Az előterjesztés mindenütt nagy feltűnést keltett. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy ezzel a lépéssel most már véget ért a Népszövetség halogató politikája, amely eddig is késleltette az események végső kialakulását. Argentína Genf megkerülésével juttatta el a nagyhatalmakhoz előterjesztését és így a népszövetségi főtárgyalást már kész helyzet elé állította.

Az angol kormány pénteken este rendkívüli minisztertanácsot tartott, amely kizárólag az olaszellenes megtorlások felfüggesztésének kérdésével foglalkozott, illetékes helyről szerzett újabb értesülések szerint az angol kormány nem hajlandó külön egyezményről tárgyalni Olaszországgal. Anglia csakis a Népszövetség keretein belül tárgyal Olaszországgal és ebből a feltételből nem engedhet. Különben is

a szankciók kérdésében csak június közepé táján fog érdemben dönteni az angol kormány,

mert a minisztertanácson az a vélemény ala-

enyésző kisebbség megtartotta azt. Ezt hirdeti ma nekünk pünkösöd. Isten mindig a kevés kegyesért volt kegyelmes a sok gonoszhoz és mindig diadalra juttatta a maga igazságát az emberek hitetlenségével szemben. Pünkösöd a hit újjászült erejének örök bizonyosága, az emberi értelem mindig szélesebb horizontokat átvilágító képességének mutatója és végül az Isten lelkének nyilvánvaló beavatkozása az emberek életébe azért, hogy az ember el ne vesszen. Nagy vigasztalás van ma ebben.

Pünkösöd ünnepén minden igaz ember szívében felgyul a szent tűz, mely az első pünkösödben az apostolokra szállott, a hitnek, reménynek és szeretetnek életünket beragyogó szent tüze.

kult ki, hogy előbb meg kell várni az új francia kormány megalakulását és első ténykedését.

Az abesszin császár fogadtatása Angliában

A Times értesítése szerint angol kormánykörökben kijelentették, hogy Haile Selassie abesszin császárt az angol nép szívesen fogadja, mert a császár tagadhatatlanul rokonszenves az angol nép előtt. Az angol kormány uralkodót megillető tiszteletadásal fogadja Haile Selassiet és a maga hatáskörében is megtesz mindent, hogy az angol nép úgy fogadja és úgy ünnepelje a négest, ahogyan csak akarja. Semmilyen intézkedéseket nem tesz az angol kormány a szimpátiatüntetések meggátolására, mert nem gátohatja az angol népet érzéseinek kifejezésében.

Vehib pasa nyilatkozik az olasz győzelem okairól

W eh ib pasa, a török tábornok, aki Oga-dea környékén állott az abesszin hadsereg élén, Kairóba érkezett. A hadvezér a kairói Fiatal mohamedánok klubjában beszámolt az abesszin vereség igazi okairól. A tábornok elismerőleg nyilatkozott az olasz csapatok szelleméről.

— Graziani katonái nem hasonlíthatók össze a múlt olasz harcosainak jellemével, — mondotta, majd így folytatta:

— Az olasz taktika, a lakosság fellázítása a népus uralma ellen, kitűnően sikerült. A hangulat végül a katonaság körében is meglazította a fegyelmet. Ez volt az olasz hadsereg sikerének titka. Bizonyos, hogy az olasz fegyver felsőbbrendűségének is nagy szerep jutott.

Az arabok fegyveres merénylete angol rendőrtisztek ellen

Ujabb tüntetések Palesztina északi részében

Jeruzsálemből jelentik: A Havas távirati-iroda jelenti: Egy arab fegyveres csoport Bear Seban helység határában megtámadott egy gépkocsit, amelyben két angol rendőrtiszt ült. Az arabok kődarabokat szórtak el az országúton, hogy megakadályozzák az autó gyors előrehaladását. Amikor a lassan közeledő autó a már előbb említett helység közelébe érkezett, az arabok hirtelen előugrottak rejtékhelyükről és tüzelni kezdtek a gépkocsira. A sofőr szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét és teljes sebességre kapcsolott. A kocsit utasai így is megsérültek. A fegyveres merénylet színhelyére később egy tiszt vezetésével tíz katona ment ki, hogy a merénylő arabokat felkutassák.

Palesztina északi részeiből újabb tüntetésekről érkeznek jelentések. Így Tiberias és Heders helységeiben az arabok több ezer fát elpusztítottak. Balfuriában, amely Nazareth közelében fekszik, felgyújtották a termést. Itt különben a vasúti sínek közelében bomba robbant. Haifa környékén szintén voltak gyújtogatások. Ennek következtében több fetelep elpusztult.

A Paris Soir jeruzsálemi tudósítója sze-

rint a helyzet Palesztinában egyre súlyosbodik. Az arabok egyre vakmerőbbek lesznek. A felkelők harcmodorukat teljesen megváltoztatták, kerülnek a tömegtüntetéseket, meglepésszerű támadásaikkal és kisebb csoportokban végrehajtott rajtaütéseikkel guerilla-harcmodorra kényszerítik a karhatalmat.

Haifából érkező jelentés szerint a Nablus kerületbeni Akrában az arabok lövöldözni kezdtek a rendőrökre és csendőrökre, akik valamilyen ügyben vizsgálatot tartottak. A karhatalom fegyverét használta, egy támadó meghalt, többben megsebesültek.

Véres összeütközés

Spanyolországban munkások és a polgár-
őrség között

Madridből jelentik: La Pazeta tartomány egyik községében véres összetűzés volt mezőgazdasági munkások és a polgárság között. Több munkáscsoport az egyik uradalom tulajdonosától követelte, hogy felszerelését bosszúra rendelkezésükre, hogy saját földjeiket megműveljék. A földbirtokos segítséget kért, mire a polgárőrség vonult ki, amely 50 munkást letartóztatott. A lakosság megtámadta a polgárőröket, hogy az elfogott munkásokat kiszabadítsa, mire azok sortűzetet adtak le. A sortűz hatása borzalmas volt. A munkások 25 halottat és 16 sebesültet vesztek, míg a polgárőrségnek egy halottja és hét sebesültje volt. Madridban az elmúlt éjjel az egyik legforgalmasabb bárban bomba robbant.

**Imprimé ruhák,
Complék,
Bőrridikülök**
legnagyobb választékban
LYONE divatházban
Neuman-palota. 2820

Férfi szövetek
treskok, tropikálok, bourettek
nagy választékban

Borsosny

áruházban.

Fürdő trikók 'Arad, Piata
Avram Iancu 18.
Consum- és Inlesnirea tag. 2351

A követ

Irta: BORSODI FERENC.

— Már megmarad a hó a háztetőkn. Egy éjszakán át fehér lesz minden — mondta a szolga. És a távolba meredve hozzátette: Mint Pétervárott.

— Mi van Pétervárott? — rezzent föl az asztal mellett erre a szóra egy fáradt arcú, messzibe meredő szemű ur. Vagy úgy — mondta aztán. És finom kezével megsimogatta hófehér, kis szakállát. Megint hallgatásba merültek. Az ur az arany-ciradás íróasztal mögött a kopott karosszékekben, jólszabott, de elnyűtt ruhájában. Előtte az öreg szolga fényesedő libériájában. Mindketten csendben maguk elé nézve percekig.

— Dimitrij! — szólt aztán az egyik.

— Exellenc?

— Mindannyian itt voltak már a fizetésüket fölvenni?

— Nem, exellenc, Ivan Alekszijevis Krotkin zászlós még nem jelentkezett.

— Már este van, Dimitrij, hol marad a zászlós?

— Ivan Alekszijevis Krotkin sokszor jelentkezik csak másodikán vagy harmadikán, exellenc.

Most halkan folytatta a követ és a hangját belső izgalom fátyolozta:

— A többieket rendben kifizetted?

— Az utolsó napokig, exellenc.

A követ megkönnyebbülten dőlt hátra a karosszékekben. A szolga úgy maradt, felé fordultan: a kérdést várta, amelynek következnie kellett.

Az idős ur aggódva nézett rá. Nagyon halkan szólt:

— Van pénzünk, Dimitrij?

— A holnapi reggelire talán még lesz exellenc.

A követ szemében határfalan izgalom tüze lobogott:

— Ivan Alekszijevis Krotkin zászlós holnap reggel jelentkezhetik a fizetéséért, Dimitrij! Mi lesz, Dimitrij?

— Ivan Alekszijevisnek nem kell a mi pénzünk — válaszolt halk nyugalommal a szolga. — Elegáns, fess fiu, gazdag menyasszonyt talált, a leendő apósa gyárában szép fizetéssel hivatalnok. Mi a kenyerünket adjuk oda, ahol nincs rá szükség. Gondoljon magára is, exellenc.

Most fölugrott a követ a helyéről, oly friss erővel, mintha évek és gondok el sem fárasztották volna a tagjait. A hangja élesen süvített a kis szobában:

— Ivan Alekszijevis Krotkin a cár katonája. Ezt jól tudod, Dimitrij, miért beszélsz így!

A szolga lehajtott a fejét.

— A cár már három éve halott.

— A cár talán halott, de él az eszme! — kiáltotta lángoló szemekkel az öreg.

Köhécselni kezdett a szokállaan megerőltetéstől. Visszadől a székre. Homlokát fáradtan a kezébe támasztotta.

— Nem tehetek kivételt, Dimitrij. Amikor a forradalom után az ide menekült tiszték jelentkeztek a követségen, minden elsején pontosan folyósítottam a fizetésüket. Megfogadtam akkor, hogy amíg képes leszek, a cár követe pontosan kifizeti a cár katonáit. És amíg egy megkapja, mindenkinek meg kell kapnia, mindegy, hogy szüksége van-e rá vagy sem. A cár nem tesz kivételt. Dimitrij.

— Tudom, exellenc. Az első évben bőven volt még pénz a követségen. Azt hittük, kibírjuk majd az idők gyors változásáig. Azóta multak az évek, a helyzet változtalan. Csak a pénzünk fogyott el, exellenc.

— Dimitrij, te is elhagysz?

A szolga szemében mély tisztelet és nagy szeretet látszott. Alázatosan, halkan szólt:

— Amíg élek, ön mellett maradok, exellenc. Én nem félek a nélkülözésektől, az én életem úgy sem tarthat már sokáig. De ön, exellenc, ön más élethez szokott. Engedelmeivel csak figyelmeztetni akartam, hogy ajándékoz, amikor — amikor nincs ajándékozni valója.

A fáradt hang mintha új erőre kapott volna:

— Utolsó percemig a cár követe maradok. S ha ezt a tisztet már nem tölthetem be, úgy sincs miért élnem.

A szolga némán meghajolt.

A szavak most újra bágyadtan, halkan, szégyenlősen szállongtak a szobában:

— Honnan szerzünk pénzt, Dimitrij?

Az öreg visszafordult a kályha felől, ahol a tüzet élesztgette:

— Sokszor járt már itt valami mügyűjtő, a címét is íthagyta. A kép, amely exellenciás uram

feje fölött lóg szerinte neves festő munkája. Szép összeget kapnánk érte.

— Inkább az életemet adnám oda, mint a cár képét! — kiáltotta magából kikelten az öreg. De el kellett takarnia az arcát, mert fullasztó köhögés rázta.

Mire kissé jobban lett, már megszületett benne az elhatározás. Kiadta a szolgának az utasítást:

— A bundámat, Dimitrij. A bundámat... ne add el... emlék... pétervári esték... tedd zálogba, Dimitrij... Sokat ér, eleget kapunk érte.

Fölállt, az ablakhoz ment. Hosszan merengve az uccára nézett. Már későre fordult az este. A lámpák fényénél hullongó hóhelyek látszottak. Mint Pétervárott...

Másnap délelőtt tíz óra tájban valaki hármával ugrott föl a lépcsőkön. Aztán megszólalt a csengő.

Az öreg szolga gondosan összegombolta a kopott libériát és ajtót nyitott. A küszöbön szörmekabátos, magas, mosolygóarcú, fiatalember.

— A kegyelmes ur?

— Mára várja.

A fiatalember a belső szobába lépett. A köpottaranyozású asztal előtt keményen összezsapta a bokáját:

— Ivan Alekszijevis Krotkin zászlós a fizetésért jelentkezik.

A követ kezét nyújtott. Néhány udvarias szó után utasította a szolgát, hogy a zászlós fizetését adja ki.

A zászlós szalutált. Az első szobában Dimitrij átnyújtotta a pénzt. A fiatalember kis borralót nyomott a kezébe, aztán leszaladt a lépcsőn.

Amikor Dimitrij a belső szobába lépett, a követ az ablaknál állt.

— Ebédre még marad — mondta a szolga.

A zászlós éppen az uccára ért. A kapu előtt kétülékes sportautó várta. A kocsiiban elegáns, fiatal lány. A fiu a volán mellé ült és elindította a kocsit.

A követ nem hallotta a szolga dünyögését. Korát meghazudtoló büszke tartással állt az ablaknál és az autó után nézett. Mosolygó arcán mintha enyhültek volna a ráncok, a szemében is boldog mosoly játszott.

AURELIUS

Irtta:

Ronkai Jenő

Korareggel egy öregúr sietett föl a császári palota lépcsőin.

Vörös cipőt viselt négy börszíjjal, félholdalakú elefántcsont-pánttal. Tógáján széles, bibor-szalag volt. Ujján aranygyűrű.

A testőrök látták, hogy szenátor. Szó nélkül beengedték.

Aurélius már rég fölkel. Hajnal óta mosdatlanul, borzas szakállal irt. Csak ujjatlan tunika volt rajta, mint holmi kézművesen.

A jelentkezőt színe elé bocsátotta. Meztelen karját baráti üdvözlésre lendítette. Marcellus izgatottan beszélt:

— Segítség, császár.
— Mi baj?
— Eltűnt a fiam.
— Avidus?
— Ő, császár, a tizennégyesztendős fiam. Tegnap reggel láttuk utoljára. Éjjel nem is aludt otthon. Most hallottam a fórumon, hogy este a praefecturára vitte az őrzését.

— Jártál ott?
— A parancsnok nem akarja kiadni.
— De mit művelt?
— Fogalmam sincs. Segíts, Marcus Antonius. Az édesanyja sir. Küldd haza nekünk a kis Avidust.

Marcellus kérése meresztette a császárra rövidlátó szemét. A császár megindultan nézte öreg barátját. Megnyugtatta őt, átölelte, azután utnak bocsátotta.

Értesítette az éjjeli őrség parancsnokát. Egy százados lóhalálban nyargalt hozzá.

— Mi történt?
— Este kilenc felé — jelentette a százados — a Mars Ultor temploma körül — abban a sikátorban, ahol gyanus bűbájosok és bálványozók is laknak — láрма támadt. Az őrzés elfogott egy fiatalembert. Tizenhat éves lehetett.

— Tizennégy.
— Ez egy madarat tartott a kezében, egy csóka. Őt hat siheder rohant utána. El akarták tőle venni. Ő nem engedte. Azok visongtak: „tolvaj, tolvaj.”
— Játszottak.
— Bizonyára. De a sötétben, a porban, a zajban nem lehetett tájékozódni. Csoportosulás keletkezett. Már a felnőttek is ordítottak. Az őrzés parancs szerint — beavatkozott. Körülvették őket. A fiu torkaszakadtából kiabált, hadonászott, ellenkezett, Végül az őrségre vitték.

— Engedd szabadon.
— A fiu — folytatta a százados, lassítva beszédét — oly kihívó magatartást tanusított, hogy egyik ő — Sextus — kénytelen volt lándzsáját használni.

— Megsebesítette?
— Meg.
— Hol?
— A fejebuján. Éjjel után tartottam szemlét az őrségen. Akkor már ájultan feküdt a földön. Sok vért vesztett. Fölmosattam. Egy lócára fektettem, én magam. Hajnal felé meghalt. A praefecturán van. Két ór vigyáz a holttestre.

Aurélius a földre pillantott. Így szólt:
— Hol az az ő? Látni akarom.
Három katona hozta be, gyorsan. Már nem volt nála a lándzsája. Megfosztották tőle, mint a bűnösöket, akiken majd nemsokára végrehajtják az ítéletet.

Sextus óriás legény volt. Börsapkát hordott, bőrzekét. A bőrzekéből kifityegtek bütykös csuklói. Meredten állt a császár előtt.

— Te voltál?
— Én, — mondta ércesen.
— Miért tetted?
— Mert rugdalózkodt.

— Tudod, hogy embertelenül és igaztalanul cselekedtetél? Tudod, hogy mi vár rád?

— Tudom.
Sextus nemrég látta, hogy mi vár arra a római katonára, aki főbejáró bünt követ el. Kivezetik a kaszárnya udvarára. A százados jelt ad, a zsoldosok nekiesnek, ütik botokkal, kövekkel, fustélyokkal, ahol érik, mindaddig, míg ki nem lehell párját. Multkor ő maga is lándzsával verte szét egy ilyen elítélt koponyáját.

Azért a szeme se rebtent, mikor elvezették.

A százados ott maradt, hogy átvegye a büntetésre vonatkozó rendelkezést.

Aurélius rápillantott. Egészen más, bizalmas hangon kérdezte:

— Milyen katona ez?
— Kitűnő, — felelte a százados. — A legjobb emberem, — mondta, majd hozzátette: — volt. Végigküzdötte a kvád hadjáratot.

Aurélius sajnálkozó taglejtést tett. Utána a vállát vonta. Ez volt a parancs.

A százados sarkon fordult, indult. Ekkor a császár visszaintette.

— Fedd meg, — mondta. — Beszélj vele, értesd meg, hogy ez helytelen volt és máskor elő ne forduljon. De ne bánds. Engedd szabadon.

Amikor a százados eltávozott, Aurelius lehunyta a szemét. Szédelt a szomorúságtól és undortól.

— Mit hazudok majd a szüleinek? — gondolta. — Jaj, de ronda az élet. No mindegy. Minden elmúlik, mindent elfelejtnek.

Amig így ingadozott a terem közepén, egy fiatalember közeledett feléje, egy sápadt, borotvált, fiatalember, aki eddig a sarokban ült. Commodus volt, legidősebb fia. Aurelius ujjában maga mellett tartotta, hogy beavassa az uralkodás titkaiba.

A fiu vékony ajkát mosoly fodrozta. Atyja évekként Pannoniában, a Garam partján, egyenesen az ő számára jegyezte le főséges nyájas gondolatait az emberszeretetről s az irgalomról. Most kaján öröm bizsergette mellett, hogy hazugságon kapja ezt az elviselhetetlenül tökéletes féltést.

— Hát meg se bünteted? — firtatta.
— Nem, — szólt Aurelius — ki se nyitva a szemét, még mindig az elmékedés révületében. Ez a buta állat ártatlan, mert olyan, amilyen. Az áldozat is ártatlan, szegény. Vagy azt hiszed, jöveteletünk egy hibát azáltal, hogy másik hibát követünk el?

Most kinyitotta szemét. Keményen, hidegen folytatta:

— Ha elvenném az életét ennek a szerencsétlen fickónak, aki végre csak kötelességét teljesítette, olyan hibát követnék el, mely nagyobb lenne az övénel is, mert ezzel alapjában tagadnám az Állam elvét, megingatnám a hitét a többi zsoldosnak, aki engedelmeskedik a parancsoknak, szövetésévé, cinkosává válnék azoknak a fölforgatóknak, kik Keletről hozott jelszavakkal Egyiptomból átplántált hülye mesékkal támadnak a rend, az értelem, a latin szépség ellen és arra törekszenek,

Aki álmatlanságban vagy étvágytalanságban szenved, aki pihenni akar, avagy ideges és vizkurára van szüksége, az keresse fel haladéktalanul a bá'ama-re-i

Dr. WAGNER SZANATORIUMOT,

mely 7. évi június 1-én megnyílik — régi, híres konyhájával és modern hidrotériájával.

A pensio naponként és személyenként 180—240 lei. Ragályos betegségekben szenvedőket nem vesznek fel 2514 A Dr. Wagner Szanatorium Igazgatósága, Baia-Mara

Junius hónapban

töltse el nyári szabadságát

CARMEN-SYLVA-n

(Techirzhioi-Movila) a tenger partián épült, pompásan berendezett villában, a Casino mellett. Az összes szobák a tengerre nyíló kilátással.

Teljes kiténő ellátással: 3.500 lei 30 napra
2.250 lei 15 napra

Penzió nélkül 1 személy
része: 2.000 lei 30 napra
1.500 lei 15 napra

Felvilágosítások: „CULTURA POPORULUI”, Bul. Academiei 2. Telef.: 3-56-20.

A fürdőhelyen (Carmen-Sylvan):
Vilá N. N. Săveanu.

hogy itt a világosság helyett a műveletlenek és piszkosak itélkezzenek. Rettenetes napokat élünk, fiam. Egy világ recseg eresztékeiben. Meg kell mentenünk ezt a világot. Sajnálom a kis Avidust. De még jobban sajnálom ezt a világot, ezt a nagy és szép világot, mely annyi évszázadig fényelt bölcsével, szónokaival, költőivel s most a sötétség felé gurul. Erő kell nekünk, erő. Az erőt onnan vesszük, ahonnan lehet: a természetből. Ez az ő is a természet vak ereje. Ösztönösen kegyetlen mindenkivel, aki ellenszegül neki: a harctéren a kvádokkal, itt az országban a rendbontókkal, akik szét akarják rombolni, amit mit építettünk. Most durván és botorul cselekedett. De mennyi jót cselekedett eddig ezzel a vadságával és mennyi jót fog még cselekedni a jövőben, mikor ugyanezzel a vadsággal ront a gonosztévőkre, a tolvajokra, a gyilkosokra, az indiai gymnosophistákra, akik mindnyájunk ellenségei. Láttad, milyen elszánt? Láttad, hogy ment a halál elé, egy nyik nélkül? Láttad szűk homlokát, csontos markát, korlátolt szurokfekete szemét? Hát azt hiszed, hogy ez azért a pár rongy seszterciusért szolgál, melyet zsold fejében kap és nem azért a szörnyű élvezetért, hogy tomboljon és tiporjon, hogy pofozza a foglyokat, hogy véresre tépje a fülüket, hogy kedvére kegyetlenkedjék mindenkivel, akit — ma ezért, holnap azért — bűnösnek tartanak? Voltaképp ez az ő fizetése. Bizonyára elmebeteg. Ezért oly megbízható. De a babyloniak, a perzsák, a görögök — a finom görögök is — felhasználták az ilyen elmebetegeket a maguk céljára, egy vélt nagy jó érdekében s ezt tette minden nép, minden korszak, minden császárság, minden köztársaság, kivétel nélkül. Mit firtogatsz az orrod? Undorodsz ettől? Én még jobban undorodom, fiam. Mi, akik gondolkozunk és érzünk, elfordulunk ilyesmitől. De, sajnós, szükségünk van rá. A belőle származó nyugalom és biztonságot mindnyájan elfogadjuk és élvezzük. Hát nincs jogunk megvetni. Ez álszentség, hitvány keleti álszentség. Tiszták csak addig lehetünk, amíg gondolatainkkal játszunk. Mihelyt hozzányulunk az élethez, tele vagyunk az élet förtelmes ellentmondásaival s kezünk csupa vér és csupa sár. Nekem ezt vállalnom kell, mert uralkodom és majd neked is, fiam. Szomorú, hogy ilyen az emberi természet, de ilyen. Ugy látszik, ezen a földön az élméjüek között csak az örültek tarthatják fenn a rendet...

Titulescu Belgrádban

București-ből jelentik: A lapok egybehangzó értesülése szerint Titulescu külügyminiszter tegnap repülőgépen Belgrádba utazott, hogy közölje Pál régensherceg fogadtatásának részletes programját. Titulescu felhasználja az alkalmat arra is, hogy Stojadinovic jugoszláv miniszterelnökkel megbeszélje a legutóbb Párisban folytatott tárgyalásának az eredményét is.

Későbbi jelentés szerint Titulescu ma délután 5 órakor visszarepült București-be. Ugy tudják, hogy Titulescu belgrádi megbeszéléseinek az eredményeképp Benes csehszlovák köztársasági elnök és Pál jugoszláv régensherceg bucarești-i tartózkodásának idejét három napban állapították meg.

Jön:

A volgai hajós

Főszereplői: PIERRE BLANCHAR,
VERA KORÉNE, CHARLES VANEL,
VALERY INKISCHINOFF.

Jön:

Eltűnt egy ember!

Főszereplői: ALBRECHT SCHÖNHALS
LIDA BAAROVA.

Jön:

Szárnyas titánok.

Főszereplői: WARNER BAXTER,
CONCHITA MONTENEGRO

Színház - Művészet

Vásárhelyi Janka Telmányi Emilről

Telmányi Emil Arad büszkesége, akit az „uj Paganininek“, a „zene Rafaeljének“ neveznek s aki Európa és Amerika leghíresebb koncerttermeiben szerepelt a legnagyobb sikerrel, haza jön és egy este, június 9-én, csodálatos hegedűjátékával fogja gyönyörködtetni hallgatóságát. Telmányi koncertjének előkészítője, *Vásárhelyi Janka*, aki a mester érkezésére vonatkozólag a következőket mondta:

— Telmányi Emil, legutóbb hozzám írt levelében azt az értékes hírt közli, hogy zenekíséretéről ne gondoskodjam, mert zongorán felesége fogja kísérni, aki mint ismeretes, híres dán zongoraművész és örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy férjét elkísérje szülővárosába.

— Nagyon örülök, hogy annyi év után ismét itthon hallhatjuk játszani őt és bizonyára velem együtt sokan vannak, akik egy bensőségesen meleg, felejthetetlen ünneppé akarják tenni Telmányi számára ezt az estét, amit annál is inkább megérdemel ez a nagy művész, mert fáradtságot nem kímélve, éjszakai pihenést feláldozva, tőlünk egyenesen București-be utazik.

— Eredetileg testvéröcsém *Vásárhelyi György* volt állandó zongorakísérője, akivel együtt sok sikert aráltak Drezdában, Hamburgban és több németországi nagy hangversenyen. Nehány hónappal ezelőtt azonban Bécsből jövet Győrön a fivérem kellemetlen baleset áldozata lett. Az elromlott vonatajtó kilincse összezúzta jobbkezét. Több hónapon keresztül állott kezelés alatt s csak most jutott végre olyan állapotba, hogy újra megkezdheti a zongorajátékot. De hogy visszatérjek Telmányira, állandóan figyelemmel kísérem a külföldi kritikákat és mondhatom, hogy a világ egyik legelismertebb, legjobban méltatott művésze ma Telmányi Emil.

Gólem

Bibliai daljáték bemutatója a Nyári Színházban

A mesterséges ember bibliai legendája kelt életre szombat este az arad-i Nyári Színházban. Csaknem husz éve került színre utóljára nálunk ez a romantikusan szép dalmű s most a Zsidó Nemzeti Szövetség valóban kulturmissziót teljesített azzal, hogy színrehozta a Gólem legendáját. Virányi Jenő mesteri hangszerezésében óhéber melódiák csendültek fel a zenekarban, amely ezuttal igazán megérdemelte a közönség elismerését.

A Gólem meszeszerű, szomorú története s a komoly, értékes muzsika minden tekintetben méltó interpretálásra talált. *Beamter René* timisoarai urinó, aki Berlinben is szerzett már sikereket, kristályosan csengő s különösen a magasabb régiókban diadalmasan szárnyaló szopránjával, minden szépségét kihozta a szebbnél-szebb áriáknak és szeriöz duetteknek. *Róna* Dezső hatalmas hősbaritonja ércesen csengett, betöltötte a Nyári Színház nagy nézőterének minden zegét-zugát. A közönség a két főszereplőt melegen ünnepelte. De a sikerből bőségesen kijutott *Padl Magdának* és *Kiss Elemérnek* is.

Az előadás valamennyi szereplője tökéletesen megállta helyét. Az őszinte elismerés elsősorban *Kozma Hugó*t illeti, aki nemcsak impozáns, finoman megjátszott rabbijával, szép hangjával aratótt sikert, de mint rendező is a legszebb érdemeket szerezte. *Székely Bálint* Joachimja férfias és illuziót keltő volt. A rokonszenves bonviván, mint komoly énekes is megállja helyét. *Szabó Gyula* a völegény és *Jávor Alfréd* a csillagász figurájában nyújtottak színes, szépen megformált alakítást.

Hangulatos és kedves volt az angyalok balettje, amelyet *Sebes Ily*, a kitűnő táncitanár nővendékei táncoltak kirobbanó siker mellett. A fiatal táncosnők: *Berecz Berta*, *Goldstein Lenke*, *Duca Cica*, *Klein Rózi*, *Wieder Elza*, *Merkler Évi* és *Schwarz Klári* nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. A hatszólambra betanított énekkar, amely a hitközség énekkarának tagjaiból és több zenekedvelőből állott, igazi művelzetet nyújtott a közönségnek, nemkülönben a filharmónikusokkal kibővített rendőrzenekek, amelynek élén *Csányi Mátyás*, a kiünő dirigens lelkes, művészi munkát végzett s elsősorban talán neki köszönhető az est meleg, őszinte sikere. Külön megemlítésre méltó *Fülöp és Freimann* művészi csellószólója és *Nachmann* koncertmesterhez illő hegedűszólója.

A közönség a Nyári Színházat csaknem teljesen megtöltötte és szívből lelkesen tapsolt a siker valamennyi részesének. cs. p.

Férfiak, védjétek meg arcotokat!

Nem kell felszólításunkat Caragealeszerű vonatkozásban értelmezni, amelyben a méltóságjelenség még jobban kihangsúlyozza a nevetségést. Mert itt nincsen szó arról, hogy arc alatt elvont értelemben önszeretetünkre, húságunkra célzunk. Hanem valóban az arcról van szó, az Ön arcáról, amit naponta borotválkozás által készít ki, úgy mintha cserzőmunkát végezne és ezt lelkiismeretfurdalás nélkül teszi, anélkül, hogy a következményekre gondolna! Mi azonban felemeljük szavun-

kat ezen elítélendő közömbösség ellen és kiáltjuk: férfiak, védjétek meg arcotokat! Ma amíg nem késő, borotválkozzatok a „Quick“ pengével! A legfinomabb, legtartósabb és leggazdaságosabb, a legkövetesebb borotválást biztosítja, mert megvédi arcát a felsebzéstől, a bőrkiütésektől és ráncoktól. Őszintén azt szeretné, hogy elkerülje mindezeket a kellemetlenségeket? Akkor ne sokat gondolkodjék: kérje a „Quick“ pengét, hűségesen fogja szolgálni.

Kiemelték a Dunából a kék halálautót

Megállapították, hogy a gépkocsiban csak *Taska János* soffőrült — Megtalálták a soffőr holttestét — Rosszul lett a buvár a víz alatt

Budapestről jelentik: A magyar főváros közönsége még mindig a borzalmas autókatasztrófa hatása alatt áll. A szerencsétlenség híre ugyszólván percek alatt terjedt el és azóta állandóan tízezer főnyi tömeg szemléli az autók kiemelésére irányuló kísérleteket. A rendőrségi intézkedések szerint a kíváncsiskodóknak nem szabad megállaniok a Margit-hidon, a torlódás elkerülése végett, hanem csak menetközben szemlélhettek meg azt a helyet, ahol a halálautó áttörte a korlátot.

Tegnap reggel már öt órakor megkezdtek a kutatást a buvárok. A munka sikerrel járt, mert a hidon jóval alul, ahova az erős vízáramlás elsodorta, megtalálták a kék taxit, amit másfél órai nehéz munka után kiemelték a vízből. A kocsiban megtalálták *Taska János* soffőr holttestét.

A halálautó kiemelése egyébként nagy nehézségek között ment végbe, ami érthető is, hiszen a gépkocsi mélyen belekerült az iszapba. Először pontosan megállapították a buvárok az autók helyét, azután pedig megkezdődött a kiemelés munkája. A kiemelési munka során izgalmas jelenet játszódott le, amely majdnem tragikusan végződött.

Az egyik buvár ugyanis lenn a víz alatt elájult.

Fent azonban szerencsére idejében észrevették a bajt és a buvárt felhúzták és csak nagynehezen tudták életre téríteni. A buvár valószínűleg a nehéz munka következtében kimerüléstől ajúlt el.

A rendőrfőkapitányságon a délelőtti órákban jelentkezett két autótaxi soffőr akik előadták, hogy *Taska* csütörtökön éjszaka erős szivszurásokról panaszkodott. Azzal távozott el tőlük, hogy abban az esetben, ha nem kap utast, átadja az autót valamelyik társának. Mi-

után azonban nem tért vissza a helyére, egészen bizonyosan kapott utast. Egy másik soffőr is jelentkezett a rendőrségen, aki elmondotta, hogy ő a hajnali órákban *Taska* autója előtt haladt és még látta, hogy a Dunaparton *Taska* mutogatja a tájat az autók utasainak. Ezek a bejelentések valószínűvé tették a rendőrség feltevését, hogy az autónak mégis több utasa lehetett.

Délben fél óra tájban emelték ki az autót, amelyben, mint jelentették, egyedül a soffőr holttestét találták. A gépkocsi első része teljesen összetört és első kerekei leváltak. A gépkocsi-roncsot a partra vontatták és az alapos vizsgálat megejtése céljából beszállították a rendőrségre. Az autók mindkét ajtaja nyitva volt és ez, valamint az a körülmény, hogy a kisülés le volt eresztve, azt mutatja, hogy az autónak még legalább is három utasa lehetett. Ugyilátszik, hogy ezek kijutottak a kocsiból, de már nem volt annyi erejük, hogy megmeneküljenek és a víz elsodorta a holttestüket. A halott soffőr boncolását még nem ejtették meg, de bizonyos, hogy a tragikus szerencsétlenséget a soffőr hirtelen rosszulléte idézte elő. A hidon különben, ahol a szerencsétlenség történt, erős féknyomokat láttak. A szerencsétlen soffőr az utolsó pillanatokban úgy látszik teljes erővel belelépett a fékbe, hogy a katasztrófát elkerülje. De az erős fékezés sem állíthatta meg a gépkocsit.

Későbbi jelentés szerint megdőlt az a feltevés, hogy az autóban utasok is ültek. A taxaméter ugyanis le volt hajtva és a kis ülések is olyan helyzetben voltak a kocsiban, mintha ültek volna benne. A kocsi ugyszólván ronccsá vált. Amikor később alapos vizsgálatnak vetették alá szakértők által, akkor derült ki, hogy a taxaméter elgörbült és nem volt lehajtva és megállapítást nyert az is, hogy *Taska* soffőr egyedül maradt a halálautóban.

„Csakis ő a gyilkos!”

— kiáltotta az ügyész a Pastia-féle gyilkossági bűnpör tárgyalásán

București-ből jelentik: A Pastia-féle gyilkossági bűnpörben ma az ügyész vádbeszédére került sor. *Procop Dumitrescu* ügyész rámutatott, hogy tévhit az az állítás, mintha a vádlott nem lett volna tudatában cselekedete felelősségének, amint azt a védelem fejtegeti. Bizonyítékokat mutatott be, amelyek a vádlott bűnösségét igazolják. Izgalomtól túlfűtött beszéde során hirtelen felkiáltott:

— Csakis ő a gyilkos, ő ölte meg *Voicu Ana-t*, részeg volt és az ital dolgozott benne.

Az ügyész szenvedélyes kirohanása Pastia-t sírásra készítette. Az ügyész azzal fejezte be szavait, hogy sajnálja Pastia-t, de még inkább sajnálja azt a fiatal teremtést, akit Pastia meggyilkolt. Az áldozat után két szerencsétlen árva maradt, akiket szintén jobban kell sajnálnuk, mint ezt a bűnös embert, itt előttünk. Kéri az esküdteket, hogy Pastia-t előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban mondja ki bűnösnek és ennek megfelelő

ítéletet hozzon. A védelem részéről *Nicolae* ügyvéd emelkedett szólásra. Az ülést ezután az elnök felfüggesztette és az esti órákban nyitotta meg újra. Ekkor *Bosniev Paraschi* ügyvéd kezdett beszédébe.

Megegyezés jött létre a franciaországi sztrájkmozgalmak ügyében

Párisból jelentik: A sztrájkolók a megszállott gyártelepek kilüritését megkezdtek, úgy hogy kedden legalább is a főváros környéki gyárakban és üzemekben megkezdődik a munka. A vidéken még nem tisztázódott annyira a helyzet. Rendezés azonban sehol sem történt.

Legújabb jelentés szerint a párisi környéki sztrájkmozgalmak ügyében megegyeztek. A Citroen-gyárban még nem kezdődött meg a munka. A pincérek mozgalma áttért a Saint Denis-re is.

Ma, vasárnap lesz az **AMEFA** körül tömörülő turisták nagyszabású találkozója az Iparos-
Otthon összes helyiségeiben. Tiroli szépségverseny. Reggelig tánc. 2515

Szántó Györgyné beszél a mai Olaszországról

Látogatás az ország egyetlen „antifascistá”-jánál — Amikor egész Itália népe lábujjhegyen jár... Axel Munthe otthonában

A legnépszerűbb dal: a „Sorrentói emlék”, Zerkovitztól...

Olaszország történelmi napokat él át. Az abesszin területi annexióval egyidejűleg Olaszország államformája is megváltozott: ujja-éledt a római császárság, feltámadt a római birodalom. Ezeknek a történelmi időknek természetesen megvannak az ünnepnapjai és hétköznapijai is. Az idegen, aki az előszezonban néhány hetes üdülés végett Olaszországba utazott, ráadásul, bérmentve az előszezon mellett történelmet is kapott. Ennek a mai olasz történelemnek ünnepnapjairól és hétköznapijairól folytattunk beszélgetést Szántó Györgynével, a kiváló arad-i író feleségével, aki háromhetes út után most tért haza Olaszországból. Szántó Györgyné egy nappal a római császárság kikiáltása előtt érkezett Olaszországba és Fiumében hallgatta meg Mussolininek azt a beszédét, amelyben bejelentette, hogy a római császárság újra feltámadt.

„Haile Selassie” ketrechen

— Röviddel azelőtt, hogy Mussolini megkezdte beszédét — mondja Szántó Györgyné — már hatalmas tömegek gyülekeztek az uccákon, amelyekben hangszórókat helyeztek el.

Mussolini beszédét nem otthon, lakásában, a házi rádió mellett, hanem kint az uccán, együtt, nagy és fegyvermezett tömegben hallgatták végig.

Amikor a bemondó bejelentette, hogy Musso-

Találkozás Olaszország egyetlen antifascistájával

Érdekes, magyar vonatkozású megfigyelésről számol be ezután Szántó Györgyné. A „Sorrentói emlék” ma Olaszország egyik legnépszerűbb dala és amikor a hajó behut Sorrentóba, ezt a dalt játsza a zene. Nemrégiben történt meg, hogy Zerkovitz Bélát, a „Sorrentói emlék” szerzőjét meleg ünnepségen részesítették.

— Legszebb emlékeim — folytatja Szántó Györgyné — Firenzéből, ebből az arisztokratikus, finom jellegű, csodálatos városból maradtak meg, ahonnan az olasz történelem és az olasz művészet legnagyobbjai indultak el. Fiesoleban, az ottani etruszk múzeumban egy rendkívül érdekes és jellemző jelenetnek voltam tanúja. A falakon itt kiállított szobor-maradványok láthatók, amelyeket azonban oly ügyesen és művészi módon helyeztek el, hogy az ember — bár a szobor egyes részei hiányoznak — szinte az egész szobrot látja. Ezek között volt egy etruszk szobornak két maradványa: egy energikus, jellegzetes orr és egy ugyancsak energikus áll. Kísérőm rámnézett, a szobor maradványaira mutatott és ezt mondta: „Mussolini!...” Amivel szinte annyit mondott, hogy Mussolini energiája, szelleme anyvira ősen itáliai, hogy még ezen az etruszk szobron is megtalálható...

Rómáról beszél ezután Szántó Györgyné, majd pedig Nápolyról és

Olaszország egyetlen antifascistájáról, akivel Nápolyban találkozott.

— Duszgadzag ez az ember — meséli — első, ami feltűnik rajta, hogy nem viseli gomblyukában a pártjelvényt. Az abessziniai győzelem után rendkívül kinos helyzetbe jutott.

Mussolini politikáját nem helyesli, de nagy olasz hazafi és az abesszin ügyben teljesen azonosítja magát Mussolinivel. Arról azonban ma természetesen szó sem lehet, hogy most belépjen a fascista pártba.

Viszont azért, mert antifascista, ügyvédi irodáját már alig keresik fel, szinte kiközösítették és a lassu tönkremenetel fenyegeti.

A következő állomás Capri, amelyről azt mondják, hogy itt él Axel Munthe, a

lini Rómában a Palazzo Venezia erkélyére lépett, a fiumei Piazzán és minden bizonynal Olaszország többi városaiban is ugyanugy, felhangzott az „Evviva!”, mintha személyesen látták volna a Duce-t. Mussolini beszéde alatt szünetelt a forgalom és ha valaki néhány lépést tett, mert esetleg közelebb akart jutni a hangszóróhoz, lábujjhegyen járt, mintha szanatórium szobában lenne. A beszéd elhangzása és a „római impérium” kikiáltása után tüntető menetek vonultak végig az uccákon. Fiumében tíz lírát adtak egy fiatalembernek, aki engedte, hogy feketére beíessék és ketreche zárják. A fiatalember a ketrechen vicsořitotta a fogát, elkéseredetten kiabált: ő volt „Haile Selassie”, körülötte pedig tombolt a tömeg.

— Velencében — folytatja Szántó Györgyné — de különben egész olaszországi utam során egyetlen angolgal sem találkoztam. Az angol-olasz feszültség ebben is megnyilvánul és az angolok nem látogatják azt az országot, amelyre az ő indítványuk alapján a Népszövetség a szankciókat kimondotta.

Ezzel szemben nagyon sok a német vendég és Dél-Olaszországban néhány francia. Ha már Velencénél tartunk, kötelességemnek érzem megvédeni a gondoliereket, akikről olyan híreket terjesztenek, hogy megszarolják az embert. Kötött tarifájuk van: 8 lira egy órai gondolázás nappal és 10 lira este. Ennél többet nem kérnek.

„San Michele” írója.

— Csodálatos ellentétek földje Capri. Sziklafalak merednek az égnek és a sziklafalakon a legbujább növényzet terem. Valóságos orgiája van itt a színeknek. És a sziklába vájt elsőrendű serpentinutakon autósor halad előre. Természetesen meglátogattam Axel Munthe otthonát is. Ez az otthon külön épületből áll és például külön épületben van Axel Munthe dolgozószobája, ebédlője és hálószobája. A San Michele kápolna ma Axel Munthe dolgozószobája. Valamin azonban csodálkoztam. Axel Munthe ugyanis jelenleg nem ebben a szinte álomszerű otthonban lakik, amelyért egy életet áldozott, hanem a sziget másik részén és

az író otthona ma szinte csak idegenforgalmi attrakció, ahol megmutatják Axel Munthe kutyáját, az asztalokon nyitva levő könyveket, mintha Axel Munthe éppen ebben a pillanatban fejezte volna be munkáját.

Capri szigetén

— Caprin találkoztam Olaszország egyetlen koldusával. Olyan sapka van rajta, mint nálunk a hordárokon. Vak ember, úgy hívják, hogy a „San Michele vakja”. Olaszországban már nincsenek koldusok és ez az egyetlen is talán azért maradhatott meg, mert hiszen Capri nevezetes lakója, Axel Munthe is éveken át vak volt.

— Még egy epizódot mesélek el, amely rendkívül jellemző az olasz idegenforgalmi szervezetre. Az egyik szállodában történt, hogy, amikor személyi adataimat és életkört megmondtam, a portás rámnézett, összecapta a kezét ez ezt mondta: „Ez lehetetlen, nagyságos asszonyom sokkal fiatalabbnak látszik és nyilván sokkal fiatalabb is!...” Hiába erősítettem, hogy semmi okom sincs öregíteni magamat, a portás fiatalabbnak irt be, mint amilyen vagyok. Ilyen körülmények között, ilyen udvariasság mellett, természetes, hogy az a sok ember csak a legkellemelebb emlékekkel jöhet el Olaszországból...

Küldjétek a gyermekeket a tengerre! a „PLAJA”-val

Tengeri kolónia Carmen-Sylvia-n. N. N. Săveanu Miniszter villájában elhelyezve. Szülői gondoskodás. Komoly orvosi felügyelet. Torna és edző sportok a gyermekek számára. Kitűnő étkezés 5-ször naponta. Az összes szobák a tengerre nyíló kilátással.

Julius vagy augusztus hónapra havonként 5.000.— leibe kerül.

Információk, belratkozások:

Dr. Marcel Friedmann, București, Strada Carol 52., Telefon 4-23-51.

és az O. R. T. helyi ügynökségénél:
Künstler A. Utazási- és vizum-irodában
Arad, Bulv. Reg. Maria No. 24. Telefon 86.

Nagyszabású okirathamisítás

ügyében nyomoznak az arad-i bünyügyi hatóságok

Az arad-i bünyügyi hatóságok az utóbbi idők egyik legnagyobb mérvű okirathamisítá-sorozatának jöttek nyomára. A hatóságok elé ugyanis több olyan bizonyítvány került, amelyről megállapították, hogy azokat az egyik bihor-i faluban állították ki. Feltűnt, hogy ezek a bizonyítványok egy és ugyanazon községből származnak és ezért a szóban lévő faluból kikerülő bizonyítványokat ezután figyelemmel kísérték és megállapították, hogy a kérdéses faluból rengeteg hamis bizonyítvány, járlat és egyéb irat került forgalomba.

Az iratoknak — amelyeknek pontos meghatározását a nyomozás érdekében nem közlik a nyilvánossággal, — olyan nagy fontosságot tulajdonítanak, hogy az igazságügyminisztérium felhatalmazása alapján külön bizottság szállt ki Arad-ról az ügy megvizsgálására. Ez a bizottság már meg is érkezett Oradea-ra és az egyik ottani ügyéssel nyomban tovább indult, hogy a szóban lévő községben a nyomozást lefolytassák. A rejtélyes ügy részleteiről egyelőre bővebb felvilágosításokat nem adnak.

Kedvező idő eselén mátol kezdve
a CENTRAL mozi előadásai a keriben
lesznek megfartva!

CENTRAL vasárnap, hétfőn és kedden
5, 7¼ és 9¼ órákor

**Mindenki
a fedélzetre!**

RUBY KELLER, DICK POWELL

Vasárnap d. e. 11¼ órákor matiné —
Hétfőn d. u. 3 órákor olosó helyárákkal.

CORSO vasárnap, hétfőn és kedden
5, 7¼ és 9¼ órákor

Híres szeretők

Renate Müller, Dorothea Wieck,
Michael Bohnen, Hans Stüwe

Vasárnap d. u. 3 órákor olosó helyárákkal,
— hétfőn d. e. 11¼ órákor matiné.

URANIA vasárnap, hétfőn és kedden
5, 7¼ és 9¼ órákor

Pinty és Ponty rendőrök

vasárnap d. e. 11¼ órákor matiné —
vasárnap és hétfőn d. u. 3 órákor
olosó helyárákkal.

Epilepsziában szenvedők!

Végre fölfedezték az Ön betegségének a gyógyszerét. Most végetértek már végre az eszméletlenségi rohamok, a rejtlenes görcsös rángatózások. Azok, akik ebben a kegyetlen betegségben szenvedtek, most megszabadultak testi és lelki fájdalmaiktól.

Ami mindenki előtt teljes lehetetlenségnek tűnt, az ma megvalósult: az epilepsziás betegek

90—95%-a gyógyítható, hála a híres amerikai „Donhide” nevű gyógyszernek.

A betegek milliói a világ minden részéből orvosaik által az epilepszia összes eseteire előírt „Donhide” kezelésnek köszönhetik gyógyulásukat.

„Donhide” kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszer-tárában, București, Calea Victoriei 124. Vidékre 200 lei utánvét mellett küldjük.

Arad-i karrierek — 46 tanári notesz tükrében

Diszkrét tallózás Kara Győző tanár ur legérdekesebb „történelmi” gyűjteményében — Tízezer arad-i „példák” nevét és érdemjegyeit őrzik az egykori latin-magyar és német-történelmi órák feljegyzései

Bulevardul Dragalina... A Kulturpalotával szemben lévő ház elsőemeleti, uccai frontján lakik Kara Győző nyugalmazott középiskolai professzor. Arad magyarságának mindentudó története, áradhatatlan kutatója. Könyvek ezrei, történelmi ereklyék és historial képek, berámázott okmányok százai sorakoznak gondos rendben a lakás minden egyes szobájában, nem is szólva a külön-külön ismertetéseket érdemlő ősnymtatvány-, numizmatikai-, történelmi plakát-gyűjteményeiről: *Grilius* és *Elzevir*-kiadványok könyvritkaságai, a mantual Philippus mester 1510-ben készült *Strabo*-ja („De situ Orbis”), egy 1486-ban Strassburgban nyomtatott „*Sermones de Sanctis*” sorakoznak föl egymás mellett, többszáz ritka társukkal egyetemben az egyik könyvpolcon, míg egy másikban gróf *Széchenyi* István, *Bod Péter* munkáinak legelső kiadásai álmodoznak, míg gyűjtőjük, a régi korszakok szenvedélyes szerelmese, Kara Győző tanár ur, íróasztalánál régi diplomák titkait kutatja nagyítójával... *A történelem lélegzik itt, ebben a muzeumnak is heillő gazdagságu lakásban*, melynek minden egyes könyvről, kópéről, üvegtokokba zárt ereklyéről órákig tud kifogyhatatlan érdekességű történeteket mesélni tulajdonosuk, aki három hónap múlva fejezi be a Kulturpalotában őrzött *Csányi* László egykori erdélyi királyi biztos eddig még ismeretlen levéltárának tudományos feldolgozását, hogy ezzel részletesebb világosság derüljön a 49-es idők eseményeinek zürzavaraira, többek között Targul-Mures kirablására.

Az egyik könyvszekrény polcán azonban 45 darab, csaknem egyforma, keménykötésű kis zsebkönyv sorakozik fel, láthatólag egészen modern technikájú könyvecskék: ezek a titokzatos kis „művek” Kara tanár ur „tanári noteszei”, bennük tízezernyi régi diáknévvel és még több „jeles”-sel meg „szekundá”-val, amiket a tárgyilagos professzori ceruza negyvenöt középiskolai tanév során rajzolgatott beléjük az azóta férfiakká, tisztes családapaikká, sőt a diáklányok megjelenését követőleg boldog családanyákká „serdült” tanulók nevei után...

Titkok a tanári noteszekben

— Ezekben itt — mutat rá mosolyogva a noteszek falanszára Kara tanár ur — *Arad* újabbkori történelmének ismeretlen dokumentumai szunnyadnak... Valóban történelmi — füzi hozzá — hiszen — nem dicsekvésképpen mondom — de tanítványaim az egykori arad-i diákok közül azóta püspökök, képviselők, tudósok, miniszterek, egyetemi professzorok, világhírű művészek lettek...

Különleges újságírói élvezettel lapoztuk végig Kara Győző tanár ur pedáns pontossággal vezetett tanári noteszeit, merthiszen gyakori elégtétele a sorsnak, hogy *abból a diákból csinál irót, aki „magyar”-ból „gyenge” volt és számtanórán a számtanórán „lógósaiból”*. Igaz, hogy aki jó diák volt, „jeles” maradt az élet nagy iskolájában is. Így megállapíthat-

juk például, hogy az 1902—3. tanévben a II. osztály egyik tanulója, *Magler* Aurel Andrei csupán egyetlen egyszer fogott egy „szekundát” latinból, egyébként csupa „jeles”-sel zárta az évet, *nemcsak latínból, de a magyar nyelv és irodalomtörténetből is...* Arad görögkeleti püspöke azóta is megtartotta szeretetét kulturális értékeink iránt. *Kovács* Istvánból Nagybecskerekén lett római katolikus püspök: *a páncota-i derék harangozó fia kitűnő tanuló volt, Purgly* Emilből viszont földművelésügyi miniszter lett Magyarországon azóta, hogy ki-tanulta a történelem iskoláját Kara tanár urnál, míg *Iovin* Ioan a sors néhai *I. Ferdinand* udvari orvosi méltóságába, tudományával pedig az ország első rádiológusai közé emelte. *Kolman* Gyula (gyöngye volt latinból) kurtai bíró Budapesten, viszont dr. *Monay* Ferencen, a pápa magyar gyóntatóján ma is meglátszik, hogy milyen erősen rajongott egykor *Li-viusért, Ciceróért és Tacitusért...*

Polgármesterek az iskolapadokban

— Érdekes — mondja Kara tanár ur — hogy *Arad* utolsó magyar polgármestere, dr. *Sárhány* Ferenc éppugy tölem tanult történelmet, mint az első román polgármester, dr. *Ioan Robu*. Polgármester lett dr. *Lutal* Cornel-ből, dr. *Raicu* Aurelből és dr. *Ursu* Ioanból, de jó tanulók is voltak, nem mondom...

Mindenesetre érdekes látvány volna arad-i szemnek, ha Kara tanár ur diákjait ma újra vissza lehetne ültetni egyetlen egy osztályterem padjai közé, egy-egy német, magyar vagy latin-és történelem-óra. Vajjon hányan kérdezkednének ki egy-egy felletetés esetén...? Ott ülne például a *Siebig* Frigyes pápai kamarás ur *Ottrubay* Károly ur mellett, azután ott ülne *Neuman* Károly s valamivel hátrább *Ede* és *Ferenc*, *Andrényi* Lajossal egy padban. A második padban ülne most is *Balogh* Tibor dr., a kitűnő budapesti orvoskarl

Kara tanár ur egykori diáklányai

Külön fejezet illetné az osztály történetében az egykori diáklányait Kara tanár urnak. *Grosz* Ilona, *Reier* Margit és *Almási* Erzsébet voltak az uttörők az 1905—6. tanévben. Aztán utánuk egy egész rózsacsokornyú név: *Kövér* Erzsébet, *Szántóné-Brandeis* Adél, *Priegl* Irén, *Csernovics* Erzsébet, *Kopp* Ilona, *Lászlóné-Prohászka* Elvira, *Unger* Ella, *Nagy* Klára, *Bukovecz* Izabella, *Kauders* Magda, *Mahler* Magda, *Mikoss* Mária, dr. *Gold-schmiedtne* *Malrovitz* Anna, *Bogdan* Livia, *Fiedler* Klára, *Demian* Baby, Gróf *Almássy* Emma és *Denise*, *Reinhardt* Eszter, *Windholz* Erzsébet, *Princz* Emma... Csak *Vatlanu* Aurel városi anyakönyvvezető (szintén Kara-tanítvány) volna a megmondhatója igazán, hogy ki milyen eredménnyel végezte középiskolai tanulmányait az egykori lelkes „kolleginák” közül...

Kara tanár ur noteszei valóban egy darab

ARDEAL-iak a TENERPARTON

EFORIA-n nyaralnak legjobban a Ceallia pensióban, ahol elsőrendű ellátás olcsón kapható. Érdeklődni: **Bornstein Rezsónél**, Arad-on, Str. Horia 1., d. e. 9—12-ig. 1986

dékán, professzortársaival, dr. *Kószó* Jánossal, dr. *Wendt* Istvánnal, *Eckhardt* Ferencsel és dr. *Borsos* Lászlóval egyetemben. Dr. *Petran* Coriolan cluj-i egyetemi professzor már diákkorában szerette meg a régi pénzek, kulturhistoriai emlékek titkait, de sem ő, sem dr. *Raicu* Aurel, Arad volt alpolgármestere nem gondolták volna, hogy a hátulsó padok egyik tincses diákja, bizonyos *Kaufmann* Mózes még politikai hős lesz *Kenyeres-Kaufmann* néven... Gróf *Hunyady* Ferenc is aktív tagja a magyarországi törvényhozásnak, míg dr. *Bejan* Romulus rendőrkesztori multtal a háta mögött, Arad-vármegye jelenlegi alprefektusa. Az I. a) és b)-tól a VIII. a) és b)-ig rengeteg régi diák és rengeteg régi osztályzat vonul fel Kara tanár ur noteszeiben, akik ma természetesen családi körökben mind-mind elsőrangú diákként szerepelnek fiaik és leányaik előtt... Te jó Isten, mi lenne, ha mind hűségesen felvonultatnánk itt a régi rubrikák régi bejegyzéseit...? Az egész nagy „osztály” mai tagjai, dr. *Jegessi* Károly, dr. *Lócs* Rezső, dr. *Varjassy* Lajos, dr. *Szell* Lajos, dr. *Vajda* Iván, dr. *Momák* Döme, *Berzovan* Ioan, dr. *Rácz* Sándor, dr. *Nichl* Lazar, dr. *Singer* Lajos, dr. *Petica* Petrilá, dr. *Goldzieher* Albert, dr. *Mladin* Sever, dr. *Frint* Sándor, dr. *Schannen* Béla, dr. *Borneas* Iuliu, dr. *Fuchs* Albert, dr. *Kell* József, dr. *Góró* Arthur és Károly, dr. *Issekutz* István, dr. *Nagy* László ügyvédi dialektikája, vagy dr. *Hersch* Andor, dr. *Eckstein* Béla, dr. *Süartau* Pavel, dr. *Vula* Salvatore, dr. *Korányi* Barna, dr. *Antal* György, dr. *Palágyi* Jenő, dr. *Pescariu* Ioan, dr. *Botis* Aurel, dr. *Boros* Ernő, dr. *Petz* Lipót és dr. *Kabdebó* György minden orvosi tudása sem mentesíthetne a következményektől...! Emlékezzünk-e még *Telmányi* Emilről, *Berger* Károlyról, *Vas* Sándorról, akik ma a művészeti élet igazi büszkeségei? Említsük-e dr. *Éles* Géza, *Vajda* Zsigmond földbirtokos, *Traillescu* Ioan, *Bing* János, *Klein* József mérnök, *Schartner* Sándor „jeles” feleleteit és a mindig ott leskelődő régi, alattomos szekundákat...? De ki is győzné itt felsorolni közel tízezer érdekes nevet? Legalább hússzor ennyi szekundával... És pont a Szentlélek ünnepén...? Egy ilyen „nagy osztály” érettségi utáni élete valóban egy darab történelem, amely az egykori diákok különböző karrierjeiből, életalakulásából tevődik össze a legmagasabb közéleti és tudományos méltóságoktól egészen le, az — akasztófáig...

— Két diákom volt a 45 éves tanári működésem alatt — vallja Kara tanár ur — akiknek valóban az akasztótán végződött a karrierjük. Egyik rablógyilkosa lett munkaadójának: a másik szerencsétlen politikai bűneiért fizetett így az ellenforradalmi idők legelején...

... Vajjon hányszor mondotta nekik — kik ezuttal maradjanak névtelenek — egy-egy viharos latin-órán, hogy „akasztófáralók”...?

újabbkori arad-i történelmet őrznek édes-bus romantikájú diákélményekben feljegyezve, hallgatagon sárguló rubrikák között. (—ab.)

Lipót király kihallgatáson fogadta a belga kommunista párt vezérét

Brüsszélből jelentik: Most történt meg először, a világtörténelemben, hogy koronás uralkodó kihallgatáson fogadott egy kommunistavezért, hogy vele a belpolitikai válságot megbeszélje. Lipót belga király ugyanis kihallgatáson fogadta Jacqueneotte kommunistavezért, a belga kommunista párt főtitkárát. A kihallgatás másfél órán keresztül tartott és utána, amikor a királyi palot előtt várakozó újságírók megszólították Jacqueneotte-t, ez kijelentette, hogy a helyzet nem változott és a kommunista párt úgy, mint ő továbbra is engesztelhetetlen ellensége marad a királyság intézményének.

A KÉT ERZSÉBET

Irtta: Dr. GABOS JENŐ.

Az egyik angol, a másik orosz. Mindkettő uralkodó. Az egyik a tizenhatodik század nagy női alakja, a másik a tizenharmadik századé. Mindkettő nem a gyenge nő típusa, hanem erőskezű, páratlan erélyű, aki nem ismer akadályokat és félreállítja az utjában állókat. Mindkettő zsarnokként uralkodott, de általános jólétet teremtett országában. Erzsébet angol királynő az angol világbirodalom megalapítója, Erzsébet orosz cárnő Nagy Péternek, a hatalmas orosz birodalom meg-

teremtőjének leánya és méltó utóda a trónon.

Mindkettő nagyműveltségű, okos, képzett nő, sok kiváló tulajdonsággal, de egyszersmind sok, a nőket általában jellemző hibával. Mindkét uralkodónő kitarított trónralépésekor hirdett elve mellett: sohasem ment férjhez, amit azután alattvalóik a legkülönbözőbb módon magyaráztak. Sőt még ma is vitatkoznak a történetírók: mi oka volt a két Erzsébetnek, hogy tudni sem akartak a házasságkötésről?

Erzsébet angol királynő

Erzsébet, VIII. Henrik és második felesége, Boleyn Anna házasságából származott, attól a nőtől, kit a parlament, midőn a király ráunt feleségére házasságtörőnek nyilvánított és kivégeztetett. Erzsébetet törvénytelen származásának mondják ki, de mostoha nővére, Mária, VIII. Henrik és első felesége, Aragóniai Katalin leányának halála után Anglia trónjára került.

Erzsébet korának legnagyobb uralkodója. Mellette a többi államfő: a spanyol II. Fülöp, a francia IX. Károly és Ferdinánd, a német-római császár és magyar király, teljesen eltörpül. Az utókor képzeletében nagy királynő, félelmet nem ismerő hősnő, aki leverte a spanyol nagy armadát és megteremtette az angol világbirodalmat. Pedig jellemének alapvonása a félelem, a kishitűség volt. Életrajzírói azt állapítják meg róla, hogy nagy sikereit éppen azokkal a tulajdonságokkal érte el, amelyek minden hősből hiányoznak: színeléssel, határozatlansággal, halogatással és fősvénységgel. Egyedül állott egy nő az erőszakos férfiak világában, félelmetes erők között, melyek mindegyike összezúzással fenyegette, mégis ő győzött. Nehezen határozta el magát valamire, de ha mégis elhatározásra jutott, a másik percben már azon törte fejét, miképpen lehetne határozatát megváltoztatni. De ha nem lett volna ilyen ingadozó, ha szilárdan megmaradt volna első elhatározása mellett, a körülötte viharzó erők elpusztították volna. Valami csodálatos módon megérezte, hogy mindig időt kell nyernie. És tényleg az idő mentette meg.

Erzsébet okos és rendkívül művelt nő. Az angolon kívül hat nyelven beszélt, ismerte a görög irodalmat és a zenének is mestere volt. Rajongott a tudományért és a művészetekért, támogatta a színészeket. Az ő idejében alakult meg az első fővárosi védelemben részesülő színház. Shakespeare nagyon sokat köszönhetett neki.

Nem volt az a diplomata, aki eszével, furfangjával győzedelmeskedett volna rajta. Erzsébet anynyira mestere volt a szónak, hogy még legügyesebb ellenfeleit is zavarba hozta és kijátszotta azokat is, akik azt hitték, hogy könnyen tuljárnak egy nő eszén. Pedig nehéz időkben uralkodott Erzsébet. Állandóan számolni kellett Franciaország erejével és az addig győzhetetlen spanyol nagy armadával, mely II. Fülöp király kezében örökös fegyver volt Erzsébettel szemben. De bármennyire is fenyegető volt a veszély, Erzsébet folyton a békéről tárgyalt. Volt annyira bölcs, hogy megértse: országának inkább használ, ha távol tartja a háborút. Harminc évig meg is őrizte a békét és ez az idő az a nagy korszak volt, mely Erzsébetről nyerte nevét. Előrelátó érzéssel irányítja népét a világ-tengerek felé, mintha sejtene, hogy a jövőendő világbirodalom alapjait a tengerekre kell építeni. Az ő uralkodása idején kereskedő kalandorok bejárnak az akkor ismert világot, mindenütt kereskedelmi és ipartelepkeket létesítenek, melyekből a későbbi századokban a gyarmatok alakultak ki. Erzsébet önkényesen uralkodott, de mindig olyan politikát követett, melynek célja az volt, hogy arany föltse meg az angol kereskedő zsebet. A kereskedelmi élet hatalmasan fellendült. A hajójáratok egész Indiáig jutottak el. Addig még soha nem ismert gazdagság és jólét töltötte be az országot.

Erzsébet sohasem ment férjhez, pedig az országnak nagy érdeke volt és különösen az államnak belbékéje követelte meg, hogy Erzsébet utódot neveljen fel, mert az angol protestánsizmus léte függött ettől. Ő azonban irtózott a házasságtól és hallani sem akart róla. A világ nem tudta mire vélni viselkedését. A magyarázat pedig nagyon egyszerű. Erzsébetnek nem lehettek gyermekei. Így attól tartott, hogy férjet kap, aki csak kellemetlenkedik neki, de nem lesz protestáns utóda. Egyszer mindenkorra lemondott tehát a házasságról. Mivel azonban érezte, hogy egyedül állva, trónja nagyon bizonytalan, ezért, hogy azt megerősítse, a legkiválóbb férfiak egész sorával vette magát körül. Erzsébet kormányzata a legtökéletesebb volt és ezt egyszerű tanácsosainak köszönhette. Az Erzsébeti korszakot nemcsak Erzsébet tette nagy-

gyá, hanem Cecil, Leicester és Walsingham is, kik hűséges munkatársai voltak a királynőnek.

Hogy hibái és fogyatékosai is voltak ennek a nagy uralkodónőnek, ezen nem szabad csodálkoznunk, mert elvégre ő is ember volt emberi gyarlóságokkal, de ezek megítélésénél figyelembe kell vennünk a kort, melyben élt. Az igaz, hogy káromkodott, öklével verte az asztalt, ha dühös volt, de hempergett a kacagástól, ha jókedvű volt. Hiúságát mi sem mutatja jobban, mint az, hogy halála után háromszor ruha maradt utódára, Skóciai Annára, akinek parlamenti határozat folytán viselnie is kellett ezeket az öröklött ruhákat, ujakat azonban nem volt szabad készíttetnie.

Sokáig azt hirdették Erzsébetről, hogy kegyetlen, embertelen volt. Ezek azonban nem ismerték őt. Stefan Zweig azt írja róla: „Semmi se hamisabb, felszínesebb és alaptalanabb, mint az a közzelfogás, amelyet Schiller is átvett tragédiájában, mintha Erzsébet ravasz macskaként játszott volna a szelid és védtelen Stuart Máriaival. Aki mélyebben tekint, megtalálja benne a rejtett melegséget és azt a becsületes akaratot, hogy nagylelkű és jóságos legyen.”

A történelem sokáig nem bocsátott meg Erzsébetnek két halálos ítéletet: az egyik Essex gróf, a másik Stuart Mária kivégzése. Az oknyomozó történelemtudomány azonban megállapította, hogy mindketten a királynő hatalma, sőt élete ellen törtek. Essex gróf, Anglia legelőkelőbb nemzetségeinek sarja, de emellett koldusszegény, bájos fiatal-ságával elblüvölte a nála harminchárom évvel idő-

LÁBIZZADÁS biztos szere a Csanda-féle PODEOL

Lábviz után a lábat bepodeolozva azonnal megszűnik a legerősebb lábizzadás, égető érzés, pöfölettség. A kibezott lábat meggyógyítja, a bőrt puhán tartja, a járást végtelen könnyíti, száraztalant. Kapható gyógyszerárúban és drogériában. Készíti Csanda gyógyszerár. Oradea.

sebb királynőt, kinek hosszú ideig kegyence volt. Mikor azonban a viszony elhidegült közöttük és Essex lázadást szított Erzsébet ellen, a királynő, ki féltette életét, vérpadra küldte.

A másik áldozat Erzsébet közeli rokona, Stuart Mária. Mint a francia trónörökös, a későbbi II. Ferenc király felesége, Stuart Mária nyilvánosan, minden okiratban Anglia királynőjének nevezi magát. Ezzel a megdölgötlan tényével örök ellenségévé tette Erzsébetet, Európa leghatalmasabb uralkodóját. Ettől kezdve Erzsébet legveszélyesebb vetélytársnőjének tekintik Stuart Máriaat. Mikor azután Stuart Mária menekül országából, Skóciából, Erzsébet előbb részvételt viseltetett iránta; elég tétel volt neki, hogy az a nő, aki trónját akarta elvenni, most hozzá menekül. Erzsébet meg is akarta menteni Stuart Máriaat, de ott áll oldalán mindenható minisztere, Cecil, aki nem érzeleg, aki politikai okokból, az ország belbékéjének biztosítása végett el akarja tenni az utóból Stuart Máriaat. Féltékeny teszi Erzsébetet, hogy Stuart Mária még mindig trónkövetelő. Erzsébet meghajol Cecil érvelése előtt, nem engedi ki többé országából, tizenkilenc évig fogságban tartja, bizalmi embereivel behálózza, még Stuart Mária fiát, a későbbi VI. Jakab királyt is szembeállítja vele és a végén lefejezteti. Sőtét pont Erzsébet jellem-történetében. Stuart Mária kivégzése felbőszítette az egész világot. V. Sixtus pápa egyházi átok alá vetette Erzsébetet és II. Fülöp spanyol királyra bizta ítélete végrehajtását. II. Fülöp fel is fejez-verzi híres nagy armadáját és ugylátszik, Erzsébet nem kerüli el sorsát. De megmenti szerencséje. A híres, győzhetetlen armada elpusztul a viharban, mielőtt ütközetre kerülne a sor. A spanyolok tengeri hatalma véget ért és Erzsébet megveti az angol világbirodalom alapjait. Mikor 70 éves korában meghalt, a Westminster-apátságban temették el és most, — mily csodálatos! — közvetlenül egymás mellett nyugszik az egykori két nagy ellenfél, Erzsébet és Stuart Mária.

PATAKI-ISKOLA tánckoncertje a színházban

holnap — pünkösd hétfőn —
délután fél 6 órakor. Jegyek a pénztárnál.

Erzsébet orosz cárnő

Nagy Péter orosz cárnak és egy egyszerű katonacsalládból származó nőnek, I. Katalinnak gyermeke. Erzsébet nyolc éves volt, mikor szülei törvényes házasságra léptek. Gondosan nevelték, mert apja a francia trónörökössel, a későbbi XVI. Lajossal szerette volna összeházasítani. Megtanult folyékonyan franciául beszélni, nagyszerűen táncolt, lovagolt. Uralkodásra vágyó, zsarnoki, kegyetlen, de sokszor jóindulatu és vidám. Erkölcstelen és vakbuzgó, hiszékeny és bizalmatlan, egyszerű nagylelkű, máskor minden gonoszra képes. Nő, aki tele van ellentmondásokkal, játéklabdája folyton változó szeszélyeinek.

Mint trónörökös, menyasszonya volt Holstein-Gottorp hercegnek, de rövid idővel az esküvő előtt a herceg meghalt. Erzsébet soha sem ment férjhez, mert amint mondták, nem tudta völegényét elfelejteni. De ez mese, mert ez a regényes szerelem nem akadályozta meg abban, hogy számos szeretőt tartson, egyszer egy gárdatiszt, más-kor egy udvari inas vagy lovász személyében.

Erzsébet erőszakkal foglalta el a trónt. A megkoronázott egyéves Ivánt és anyját, Anna Leopoldovná, aki helyette uralkodott, megbuktatta és fogságra vetette. Bármily zsarnoki módon is kormányozta országát, a nép szerette: elvegyült a nép és különösen a katonák közé, kik boldogok voltak, hogy a maguk szemével látták a cárnőt. Erzsébet fogadalmat tett, hogy soha nem fog alá-írni halálos ítéletet. Fogadalmát be is tartotta. Viszont, uralkodása alatt több mint százezer embert száműztek Szibériába, összeesküvőknek kitépték a nyelvét, gyanúsítottakat félholtra korbácsoltak, a parasztokat megbotozták. Egyik udvarhölgyére szépsége miatt féltékeny volt. Tüzes vassal átszuratta nyelvét. Erzsébet nem tréfált, ha elfogta a féltékenységet. A legszebb nő akart lenni birodalmában. Erzsébet tényleg nagyon szép volt, olyan-nyira, hogy Katalin, a trónörökös, a későbbi Nagy Katalin cárné, így szólt hozzá: „Szerencse, hogy Felsőged nem férfi, mert különben mi, asszo-

nyok, valamennyien elveszíténők a fejünket.” Erzsébet tudatában volt szépségének. Fényes álarcos bálakat rendezett, ahol ő mindig férfiruhában jelent meg. Ezt a szeszélyét az magyarázza, hogy nadrágban jobban feltűnt lábainak szépsége. Hiúságára jellemző, hogy harmincezer selyemruhája, ötezer pár cipője és több szekrényre való selyem-harisnyája volt.

Palotái szebbek, mint a francia királyok híres kastélyai, de Erzsébet nem látja el azokat állandó butorzattal, hanem ágyát, szekrényeit, székeit Pétervárról Moszkvába, Moszkvából Pétervárra szállíttatja. De nemcsak a butorzat vándorolt egyik helyről a másikra. Erzsébet évenként kétszer változtatta székhelyét; ilyenkor, az akkori tudósítá-sok szerint, százezer ember vonult a cárnővel az egyik városból a másikba.

Erzsébetnek a nemzeti művelődés terén fő érdeme volt a moszkvai egyetem megalapítása, a kormányzóságokban általános műveltséget nyújtó iskolák, a fővárosokban pedig különféle szakiskolák felállítása. Gazdasági téren említésre méltó az állami kölcsönintézetek létesítése, melyek olcsó hitelt nyújtottak az ország lakosságának. Erzsébet azonban nemcsak benn az országban mutatta ki erélyét, de birodalma küllellenségeivel szemben is. Seregei megverték az oroszok akkori nagy ellenfeleit, a svédeket, majd utóbb a „hétéves háborúban“ a poroszokat is; maga Nagy Frigyes is alig menekült meg a fogságból.

A két Erzsébet alaposan rációfolt arra, a férfiak hirdette egyoldalú felfogásra, hogy a nők alkalmatlanok a politikára, az államok kormányzása-ra. Az angoloknak különösen kedvező tapasztalataik vannak a nőuralkodókról, úgy, hogy 1901-ben, midőn Viktoria angol királynő meghalt, egy nagy angol hirlap azt indítványozta, hogy Angol-országban hozzák be a kizárólagos női örökösödést, mert Angolország példája azt mutatja, hogy az asszonykirályok jobban uralkodnak, mint a férfiak.

Mondain világkalauz

Jöjjen velem mulatni Istambulba,
New-Yorkba és Londonba

Az Aradi Közlöny számára írta: Pálóczi Horváth György

Londonban

A legfontosabb számunkra a Piccadily. Az angol Broadway. A nyirkos metropolisz színház negyede. Frakkok, estélyiruhák a nézőtereken, frakkok, estélyiruhák a színpadokon. A színpadokon szalonok. kissé merev urak és hölgyek kómiikus helyzetekben. A szünetben a dohányzóban majdnem ugyanolyan urak és hölgyek mozognak, beszélnek, mosolyognak és ha az ember kissé fáradt és szórakozott, egészen nyugodtan azt hiheti, hogy a nézőtérben van és a színészeket nézi. A vicc, amit a szünetben egy frakkosabb fiatalember előad, alig laposabb annál a wisecracknál, amit az imént a színpadon halottunk.

Piccadily. Egy tucat színház egycsomóban. A falakon óriási hirdetések. Legtöbbször ez a két szó ismétlődik: *Light comedy. Könnyű vigjáték.* A házfalakon emeletmagas betűkkel reklámok: „Ne vegyél télikabátot, nézd meg a Majdnem nászut-at”. „Szegény ember, még nem láttad a Whitehall Theatre szenzációs sikerét: Hogyan kell bánni a nőekkel”. Az enyhe ködben vigjátékcímek villonganak. Ilyenek: *Legyünk vidámak, Soha ilyen éjszakát... Kombinéuralom, Önagysága első viszonya, Szerelmemverseny.*

Külföldiek számára egy kis használati utasítást kellene adni az angol light comedy-k „elvezéséhez”. Hat órákor langyos fürdő, borotválkozás, vagy masszázs. Lassu, pepecselő öltözködés hétfő. Frakkban, vagy estélyi ruhában találkozás a hallban. Vacsora. Először másfél pohár Madeira, vagy Portó. (A Madeira legyen középkorú, a Porto valamivel fiatalabb: harmincöt éves.) Osztigra. Könnyű francia bor. Szalonka, vagy fogoly-lepény, kis erősebb borral. Kis szelet véres angol hús. Pohár fanyar pezsgő. „Selected French Tassies”. Végül, hogy a klasszikus zenéhez igazodva a klasszikus ebédet is ugyanazzal fejezzük be, amivel kezdődött: fél pohár madeira. Szivar, cigaretta. Háromnegyedkilenckor indulás. Megérkezés a színházba, az első felvonás végéhez. Seregszemle a páholyok felett. Néhány pillantás a színpadra. Felvonás közben könnyed társalgás. Urak a bárban whisky szódával isznak, a hölgyek a páholyban feketét. A második felvonás elején néhány pillanatig tartó agymunka: a vigjáték elejének kitalálása. Harmadik felvonás. Hölgyek suttogva társalognak. Urak a sztár dekoltázsát látszóvevizik, majd kissé elszundítanak. Harmadik felvonás közepén az urak felriasztása a harsogó karzat által. Urak bosszankodása: hiszen ezt a darabot tegnap láttuk Röpke tekintet a műsorra. Nem. Ez mégis más darab. Tegnap a *Let Us Be Gayt* láttuk és ez az *Almost A Honeymoon*. Finálé: Mr. Brown elveszi Mr. White első feleségét, akivel a második Mrs. White hálószobájában találkozott, ahol tulajdonképpen saját első feleségével volt

A Középeurópai Kupa

Junius havi mérkőzései

A lejátszandó meccsek sorrendje

Budapestről jelentik: A Középeurópai Kupabizottság szombaton egész nap ülést tartott a margitszigeti Palatinus-étteremben, dr. Pelikán csehszlovák kiküldött elnökletével. Magyarországot Fischer Mór és Kenyeres Árpád, Ausztriát Meisl Hugo és dr. Gerő, Csehszlovákiát dr. Pelikán és Petru, Olaszországot Coppola és Mauro, Svájcot Aigner képviselik. Ma tárgyalták a bírósorsolás kérdését, ami azért érdekes, mert belőle kitűnik a junius havi mérkőzések sorrendje. Eszerint az első mérkőzést junius 7-én a Phöbus játsza a Youngfellow-val Zürichben, junius 14-én megismétlik a mérkőzést Budapesten. A Hungária és a Vienna junius 21-én Budapesten, 28-án pedig Bécsben játszanak, a Torino és az F. C. Bern mérkőzés győztese az Ujpesttel mérkőzik junius 21-én Torinóban, junius 28-án Budapesten, végül a Ferencváros a Slaviával junius 21-én Budapesten találkozik, 28-án pedig Prágában lesz a riválsmérkőzés.

randevuja. Taps. Fügöny. Unott arccal az angol himnusz meghallgatása. Autó. Megérkezés a bridgeasztalhoz. Megkönnyebbül a fellelegzés.

Istambulban

veszélyes a galatai kikötőnegyedbe menni. A matrózkocsmá ugyan hihetetlenül és izgatón érdekes, a török, arab, héber, örmény, kínai, magyar, francia és angol nők érdekesek, szépek, az italok kitűnőek, a zene a maga vad brutalitásában lebilincselő, de viszont *tulságosan sokszor villog a kés és döbben a revolver.* A galatai kikötőnegyedben szolgálatot teljesítő rendőrök mindegyike negyedóránként köteles sipjelet adni, ezzel értesíteni legközelebb álló rendőrtársát, hogy még nem gyilkolták meg. Ha nem hangzik fel a sipjel, akkor a környékről az összes rendőrszertök elindulnak a hallgató poszt felé és rendszerint már vérében fagyva találják. *Nem ajánljuk a galata-i negyedet annak, aki félti az életét.* Menjen inkább a *Pera Palaceba*, az Orient legelőkelőbb szállodájába, ahol talán a világ legszebb perzsaszőnyegeit láthatja. Járjon az európai negyedben lokalba, ahol a fénves mulatók terraszáról az egész Boszporuszt láthatja és a kisázsiai partokat. Talán menjen a *Taxim-kertbe*. *Galata életveszélyes, a Taxim-kert zsebveszélyes.* Hölgyek gyönyörűek. Hölgyek főleg magyarok.

New-Yorkba

megérkezett a tavasz. Előkerültek a szekevényekből a könnyű kis selyemruhák, amelyeket egy elmés amerikai „idomkirakat” toaletteknek nevezett el. A kis new-yorki flapperok fejükbe nyomják a modern kalapszakot, orruk alá egy vízszintes vörös vonalacskát húznak, a puderes-puffnit végigszalasztják enyhén rácsózott orcáikon, tapognak egyet-kettőt a tükör előtt vékony magassarku cipőikben és a flapper készen áll az amerikai estére... Olyan ilyenkor az Ujvilág leánya, mint egy szép hirdetés, vagy az angol levelezőlapok szerelmes leányzója: egészséges, standardizált, csinos, de nem egyéni.

A flapper idegesen kémleli az uccát, ahol majd meg fog jelenni a „boyfriend” autója. „Boyfriend” vagy másnéven „sweetheart” az a fiú, akivel a leány együtt „megy ki”. „Going out” kimenés egy kis éjjeli kirándulást jelent, mulatással egybekötve. Ha egy amerikai fiú és egy amerikai leány találkoznak és megtetszenek egymásnak, akkor „date”-t csinálnak. Date vagy dátum a kimenés estéjét illeti.

Egyszóval a flapperunknak „date”-je van. A boyfriend autója megjelenik, egy harsány „halló” hangzik és a leány kitopog. Ujra hallo, most már a közlő, a leány beugrik az autóba és huss, a világ urai nekiindulnak a newyorki éjszakának. Néhány pillanat és az autó a belváros forgatagába kerül. A Broadway harsog, a felhőkarcolók felett lebegő piszokfelleget ideges fényreklámok vagdalják össze-vissza, a nyitott vendéglőkből kisikolt a szakszofon, autók tiukkolnak, az egész ucca egy nagy csillogó fény és hangzavar: amerikai kakofónia.

Bill és May a flapper és a fiú most a nagy vágatásban tanácskoznak a „good time”-ről. Good time, ez a legfontosabb. Jól mulatni! Erről beszélnek a flapper és a fiú, ezért mozog a Broadway, ezért rohannak az autók, ezért tüzelnek a reflektorok, ezért van az egész éjjeli forgatag. Bill megtapogatja a zsebében a doilárokat és indítványt tesz. A leány felujjong, a belváros közepén átkarolja a fiú nyakát és megcsókolja. Az autót beteszik egy garázsba, amely a sarki felhőkarcoló pincéjében van és beállnak az expresszliftbe, amely csak a felhőkarcoló tetején áll meg. Harminckéte méternyi süvítés után az expresszlift egy kis zökkenéssel megáll, az autó kipattan és a fiatalok megérkeznek a modern tündérszobába, amelyet ez esetben *Dream Garden*-nak hívnak.

A felhőkarcoló tetején

a pálmakertben zene szól, ezerszínű lampionok fényénél szorosan összesimuló párok hullámszerűen a legújabb argentinai tangó ütemére, az asztalok mellett idomkirakatruhájú amerikai babák és derültarcú férfiak ülnek. Az asztalokon ből. A felhőkarcoló pereménél, pálmafákkal elfedezve a mulatózóktól, párocskák könyökölnek bele az

amerikai éjszakába, nézik az alattuk elterülő Manhattan-szigetét, a Broadwayt, kissé távolabb a tengert, rajta a Szabadság-szobrot, amely most lobogó fátylát tart a kezében. Az éjszakában repülőgépek suhannak, a tengeren ezerablaku óceánjárók ringatóznak és itt fenn a tetőn, a harminckettedik emeleten, a világ tetején mulatnak a világ urai, a fiatal amerikaiak könnyelműen, komplikátlanul, egészségesen és harsányan.

Bill és May itt a bőléből, a lampionok lobogó fényénél összetapadtak a szakszofonok melódiájára, megnézték körül a newyorki éjszakát. — és úgy érzik, hogy a mulatás még nem fejeződött be. Bill fizet, kiissza a maradékot a pohárból, csenget a liftért és expressz-zuhanással leérnek a földre. A Broadway most még élénkebb. *A színházak ontják a ragyogó toaletteket, a fiatalok friss amerikai nőket, a monoklikat, a cilindereket és a Rolle-Royce-ok eigurulnak a Park Avenue felé, ahol méltóságjeljes uccákban a gazdagok laknak.* Bill és May karonfogva beugranak a forgatagba, amely rohan, viháncol, nevet, mint ha az egész világ csak fiatalokból állana.

Ujra tanácskozás következik. Billnek új ötlete van. A magáról most a mélybe mennek fiatal barátaink, valamelyik éjjeli mulatóhelyre. Néhéz biborfüggönyök keretezik a termet, süppedő szőnyegek karsu néger pincérek viszik tánclepesben az italokat, a zene szól és valahol benn a füst- és parfömfelhőben táncolnak. A terem egyik végében egy hosszú ébenfa-pult előtt kis forgószekeken ülnek azok, akik az elkerített asztalok intimitásánál többre becsülik a nyílt kilátást. Bill és May szintén a forgószekekre telepednek fel. A pult mögött álló szonglörtől koktailt kérnek, szédülve nézik a koktailkeverés művészetének remekét és lassan háttafordítanak a pultnak. A forgószekekről belátni az egész termet. Látni a néger zenekart, a maguknak minden szabadságot megengedő táncolókat és az asztalokat, amelyeken különféle színű folyadékok egymásután tűnedeznek el a poharakból. Most a zenekar hirtelen jazzt játszik.

A terem közepére kiugrik egy néger gyerek, lobogó bő nadrágban, szoros ezüst szmokingban, ezüst cilinderral és engedi, hogy a jazz ritmusa átszaladjon a testén. Valahonnan a sarokból örült gyorsasággal szinkarikákat vetítenek, az ezüstös néger alak remeg a jazz ritmusára, kifacsart lábakkal, rángatózó karokkal fejezi ki mindazt, amit ez az egész mulatóhely érez, a sietésnek, táncnak, ivásnak a kiejét, a jazzt, a newyorki éjszaka ritmusát.

„...Show me the way to go home...” Mutasd meg az utat hazafelé... A jazz-sláger aktuális. May az alkoholmámorból a karójára néz és idegesen gondol arra, hogy holnap egy katzenjammeres May fog leülni az írógép mellé...

Bill újra fizet és nekiindulnak a newyorki hajnalnak.

Az uccán tejesautók zörögnek. Bill és May kissé fejfájósan hajtanak el a tipikus newyorki katzenjammeres kávéházba, ahol jéghideg káposztalevest, tejszínnel nyakonöntött sültalmát, citromos feketét és más gyomorcsillapító szereket szolgálnak fel az álmos pincérlányok. A pincérlányok még álmosak, Bill és May „már” álmosak.

A mulató éjszakának, a „good time”-nak vége. Bill és May elbucsznak egymástól a lány kapuja előtt és megbeszélnek egy újabb „date”-t, egy újabb „good time”-et...

Olaszra fordítják

Barbat Coriolan arad-i rendőrtiszt olaszországi tanulmányait

Megtisztelő levelet kapott az elmúlt napokban Barbat Coriolan arad-i kerületi rendőrfőnök, aki tudvalevőleg ismert író is. Barbat Coriolan-nak legutóbb a Sibiu-ban megjelenő „Viața Ilustrată” című előkelő irodalmi folyóirat husvétii számában „A menüett utolsó akkordjai” címmel novellája jelent meg, amelynek cselekménye az olasz nemzetiségi küzdelmek idejében játszódik. Néhány nappal ezelőtt Barbat Coriolan levelet kapott a bucuresti-i „Istituto di Cultura Italiana”-tól, az olasz kulturális intézettől, amely felhatalmazást kér arra, hogy az említett novellát olaszra lefordítsák és az egyik elterjedt olasz irodalmi lapban közzétegyék. A levél szerint a novella lefordítását Claudio Istopescu, a római egyetem I. man tanára végezné el. Egyben az intézetra is engedélyt kért, hogy Barbat Coriolan többi olaszországi tanulmányait is lefordíthassák. A kérésnek Barbat Coriolan természetesen eleget tett és megadta az engedélyt kért művek lefordítására.

Liszt Ferenc és a cigányok

A zene halhatatlanjának egy ismeretlen levelét állították ki a pöstyéni színházi kiállításon — »A cigánymuzsikát éppen úgy nem lehet interpretálni a szalonnokban, mint ahogyan a baromfiudvar pulykái nem hasonlíthatók össze a kondorkeselyűvel...«

Pöstyén, 1936. május.

Ma délelőtt nyitják meg a pöstyéni kursalonban az a kiállítás, amely az elmúlt száz esztendő művészi, zenei és irodalmi életéből mutat be a községnek olyan emlékeket amiknek nagy részét alig, vagy egyáltalán nem ismeri a művészettörténelem. Eddig még nyitvánosságra nem hozott fényképek, régi metszetek, megkopott színlapok, mindezeket azonban a színpad nagyjainak, a muzsika halhatatlanjainak és híres írónak egész sereg sehoj nem között levele hever a vitrinekben, vagy rájukba szoritva a kiállítás vázsonnal áthuzott falain. A vitrinek anyagának elrendezésénél a kiállítás rendezői igyekeztek rendszert tartani, a kiállítás egész anyaga azonban mégsem igazodik semmiféle rendszerhez és — eltekintve a halhatatlanul gazdag anyagtól — ennél a kiállításnál talán ez a legérdekesebb.

Kort illetőleg ott kezdődik a pöstyéni kiállítás, amikor egy zivataros nyári éjszakán Brunswick országbiro korompai kastélyában — autóval ma egy félóra se kell, hogy elérjünk ide Pöstyénből — a széles batár megkopott ülésére dobta oda magát a bonni orgonista szerencsétlen fia, hogy bucsu nélkül szökjék meg Teréziától és menekülést keresen Finta ezredes pöstyéni nyári lakában, ahol a fülemülének és a pacsirtának kívül talán csak a berestás állu tisztiszolga hallotta először felcsendülni a kilencedik szimfónia első akkordjait.

Ha rajtam volna, hogy címet adjak annak a rengeteg anyagnak, amit hónapokon keresztül gyűjtöttek össze azért, hogy itt kiállítsák őket, akkor legszívesebben ezt a két szót írnam oda a katalógusra: „Beethoven-től Lehárig“ Ez a két név korszakot jelent, annak ellenére, hogy se a muzsikában, se az irodalomban nem lehet pontosan határolt korszakokat megállapítani. Mégis: Beethoven kora más, mint Lehár ideje, amelyet közben régen felváltott már a jazz, még akkor is, ha a Vig özevgy melódiai régen átmentek a klasszicizmus birodalmába.

Liszt Ferenc eddig ismeretlen levele

A pöstyéni kursalonban ránkmosolyog mindenki, legyen akor, komponista, dirigens, vagy verset álmódó költő, aki Beethoven idejétől Lehár sikeréig tette halhatatlanná a nevét, vagy tünt el az ismeretlenségben. Offenbach, Millöcker, Meyerbeer, Franz v. Suppé, Johann Strauss, d'Albert, Massenet, Pablo de Charachate, Robert Volkmann, Berlioz, a pozsonyi Hummel levelei, kottái, képei mellett ott találjuk Hubay Jenő operájának kizárólag, a Vig özevgy első kottajegyeit. Kálmán Imre ifjúkori szárnypróbálgatásának nyomát, a színpad egykori csillagainak írásait, amikben vagy előleg-ről vagy szerelemről esik szó, bizonyos azonban, hogy a pöstyéni kiállítás anyagának egyik legértékesebb darabja

Liszt Ferencnek az az ezernyolcszázötvenegy március ötödikén kelt négyoldalas francia levele, amelyet Liszt életének kutatói sem ismertek és amely világhírességet vet a nagy magyar muzsikus lelkének rejtelmeibe.

Liszt Ferenc nyolcvanöt évvel ezelőtt Prileszky Thadénak írta ezt a levelet. Ugy látszik, ez a Prileszky, aki előkelő családból származott — egy Prileszky, az utolsó Habsburg udvartartásának gazdasági főnöke, bárói rangra emelve néhány héttel ezelőtt hunyt el — Weimarban járt, ott kereste Lisztet, de nem találta meg. Szerette volna Liszt Ferencnek bemutatni a magyar cigánymuzsikát. Olyan időben történt ez, amikor Liszt nem komponálta még meg magyar rapszódiaját és nem jelentette meg azt a könyvét, amelyben azt igyekszik igazolni, hogy a magyar muzsika és a cigánymuzsika azonosak egymással. Ez a könyv csak tíz évvel a levél írása után jelent meg — a címe: Die Zigeuner und ihre Musik in Ungarn — és még ma, a centennárium esztendejében sem állt el a körülötte felkorbácsolt vihar.

Liszt imádta a cigánymuzsikát, egy nemzet karakterét vélte felfedezni benne és szent hite volt az, hogy a cigányok nótáján a magyar lélek sir és zokog. Leveleiben ennek a hitének sok-sok bizonyosságát látjuk, de nincsen egyetlen írása sem, amelyben annyira frappánsul nyilatkoznék meg egész gondolatvilága, mint abban a francia levélben, amelyet Prileszkyhez írt és amelynek magyar fordítása szösz szerint így hangzik:

Igen tisztelt Uram!

Végtelenül sajnálom, hogy közepette azoknak a bánatoknak és nyugtalanosságoknak, ame-

lyek engem távolítottak Weimartól, nem találkozhattunk ott egymással. Kimondhatatlanul örültem volna annak, hogy Önt személyesen megismerhetem, boldog lettem volna, hogy köszönetet mondjak Önnek irányomban tanúsított szives figyelméért és jól esett volna nekem, ha sikerült volna honfitársi szívélyességgel kellemessé tenni weimari tartózkodását. Mindezeket felül azonban az Ön cigányművészei bennem nemcsak egy velük rokonszenvező, hanem szenvedélyes hallgatóra is találtak volna. A cigányok bűvös és vad dallamainak kupájából szívesen ittam volna Weimarban.

A cigányok és a cigánymuzsika nekem egy régi és állandó kedvtelést jelentenek. Valamikor sokat hallgattam és hosszasan tanulmányoztam őket. Hallgattam már az öreg Biharit, akit még pályafutása végén — ezernyolcszázhuszonháromban — megcsodáltam, de csodáltam a többieket is, Dobosit, Klausenburger, Parisert, stb. Minél többet hallgattam ezeket az egészen különleges rapszódiaikat, annál inkább éreztem szükségét annak, hogy újra meg újra hallhassam őket és megittasodjam bűvös átszellemüléstől. Szomorú dallamaik, naiv, de emellett buja kellemük, ritmusuk, korlátlan és merész tempójuk, muzsikájukban benne van az ostorcsapások vad energiája, a sarkantyúk kokettériája, a képzelőtehetségnek minden elképzelhetetlen kéje. Néha az ironia nagyszerű megnyilvánulása a cigányművészetben száguldó győzelmes és vad öserő, ezek örömméltóságok, az eredetiségnek és a kapricnak utánozhatatlan kifejezései. Mindez a művészet szakasztott úgy van megszemélyesítve a cigányokban és a muzsikájukban, mint ahogyan a zsidók is örök zsenijeit a kereskedelem és az üzlet szellemének.

Amit az ember a cigányművészet hallatára érez, azt én nem is tudom szavakba foglalni. Ez egészen más, mint a cigányokon kívül élő világ, ezek az érzések mások, mint találhatók csak azokban a muzsikákban, amiket „lassan“ és „frissen“ játszanak és amikkel a mi fél- vagy negyedművészeink „adaggio“ és „allegro“ jelzéssel igyekeznek unalmassá tenni a szalonnainkat. Ők nem tudják interpretálni a szalonnokban a cigányművészetet éppen úgy, mint ahogyan a baromfiudvar pulykái nem hasonlíthatók össze a kondorkeselyűvel, még akkor sem, ha a pulykának a husa igen izés és könnyen emészthető.

Ha londoni tartózkodásuk után, mely remélem cigányaik részére a várt sikerrel fog járni, Weimarban egy-két napig megpihenni szándékozik, ezzel az elhatározásával engem mint művészt és honfitársat egyaránt lekötöle. Ebben az esetben csak arra kérném, hogy erre vonatkozólag előre értesítsen, nehogy véletlenül Weimartól távol legyek.

Ennek elvartában őszinte köszönetemet tol-

Lisztnél Weimarban

Doros Ferenc, a Berlinben élő magyar publicista a budapesti rádióban előadást tartott Lisztéről. A rendkívül érdekes előadás egyes kiemelkedő részleteit alább közöljük:

Ahítatos tisztelettel lépem át azon ház küszöbét, hol a legnagyobb magyar muzsikus, Liszt Ferenc élt s alkotott. Itt az árnyas őspark szélén, ahol az öreg Goethe léptei vesznek el a multak szárnyán a fűben, itt, ahol egy Nietzsche eszméi halottak át egy századot, hol Herder szavai s egy Bach muzsikája szállt orgonázva fel Isten kék egébe, ahová a zsenik alkotni s teremteni jöttek... itt élt s idejött meghalni Liszt, a muzsika örök, kóbór vándora.

A weimari parkban egy kő-Liszt áll szikáran, kezében kottatekerccsel s hirdeti a lángész s tehetség örökkévalóságát, de a „Hofgärtneri“ szegénységében egyszerű kis lakja csak a multról beszél, még nem hirdeti a jövőt.

Tavaszi napfény, százados fák ölelik körül ezt a házat. Három kis szoba, köztük az egyik csak kamrány, fogadták be 1869—1886-ig Liszt szellemét. Az első szoba hová belépünk a dolgozó és fogadó szobát egyesítő szalon. Nem sok benne a butor, de mindegyik darab egy emlék, mindegyiknek külön története és jelentősége van. Egy első-gült fotográfia Lisztet a Hofgärtneri ablakában örökíti meg. A kép értéke megfizethetetlen s dacára a minden nyáron szabályosan felbukkanó, min-

Bármennyire is szuhog az eső, az erőteljes BOSCH-ablatörő fényszóróval és hangtalanul nagy és teljesen tiszta látóhatárt biztosít.

Bármilyen makacs kő is fekszik rá az utakra, bármilyen sötét is az utfordulógnál az éjszaka — a BOSCH kő- és utfordulat-lámpa biztos segítséget nyújt, mert mélyen bevilágít és nem vakít.

A legmegbízhatóbb BOSCH a kátrész minden jármű részére. — Minden szaküzletben kapható! Romániai vezető üzlet: LEONIDA ÉS TARSÁ, București és vidéki fiókja

BOSCH-kiszolgálás:

Leonida & Co. Bucuresti.
H. Danek. Brasov.
Müller & Lorenz. Sibiu.
Accumulator S. A. Timisoara.

mácsolom Önnek és maradok kiváló tisztelettel és szívélyes üdvözléssel:
1851. március 5-én

Liszt F.

Liszt Ferenc életének egész csomó emléke köszönti a látogatót a pöstyéni kiállításon. Itt állították ki Munkácsy Mihály Liszt-portróját, aztán azt a csoportképet, ahol Liszt Ferenc pesti barátainak társaságában ül egy asztal mellett. Haynald kalocsai érsek, Huszár Adolf, a szobrász, Széchenyi Imre gróf, Mihajlovics Ödön zeneszerző, Hans Richter és a fiatal Apponyi Albert gróf mosolyognak ezen a régi fotográfián, egy Párisból származó fényképen pedig Berlioz karakterisztikus alakja mellett ott látjuk Kriehubert a rajzoló, Ernst zongoraművészt és Czernyt, a muzsika világhírű pedagógusát. Nem fér kétség hozzá, hogy ezek a Liszt-relikviák igen érdekesek, de valamennyi között legérdekesebb mégis Liszt Ferencnek az a levele, amelyről eddig a zene halhatatlanjának életrajzírói sem tudtak semmit és amelyik világító fátylaként mutat be Liszt Ferenc lelkének titokzatos világába.

Paál Jób.

dent összevásárolni akaró angol és amerikai „gyűjtőknek“, eddig még senkinek sem sikerült érte olyan árat kínálni, amiért azt a tudós Raabe professzor, a weimari Liszt bizottság elnöklő feje legföltétebb ritkaságát odaadná.

A koromfekete Bechstein zongora alatt kerekében guruló kottatartó: a beteg Liszt Ferencnek tanítványai és barátai mindent átalakítottak, kerekével látták volna talán el legszívesebben még a tintatartót, tollat s kottapapírost is, hogy csak ezzel is megkönnyítsék s megkíméljék a legszerettebb mester élete utolsó napjait.

A fogadó szobánál egyszerűségében még jóval túl tesz a belőle nyíló kis hálókamra. Egész butorzata egy faágy, Liszt Ferenc védőszentjének, Assisi-i Szent Ferencnek képe, egy szekrény, károsszék, mosdó s mellette egy apró zongora, melyet a nagy muzsikus utazásainál vitt mindig magával. Ennek a zenei instrumentumnak is érdekessége, hogy néma s megsárgult billentyűi csak alig hozhatók mozgásba. Célja az volt, hogy rajta Liszt mindenütt kézütechnikáját gyakorolhassa, de amint azt egykorú feljegyzések is tanúsítják, Liszt Ferenc „gyakorlás“ közben is nem egyszer feledkezett meg tulajdonképpen céljáról, amikor a kis zongora mellől hirtelen felugorva kezdte feljegyezni a mások előtt csak néma maradó de számára annál többet mondó zongorából kitörő lelkének dallamait.

S amit most látunk, azok kincsek. Liszt Fe-

GOLEM

ünnepélyes diszelőadása
holnap, hétfőn
a Nyári Szinkörben.

renc relikviák, emlékek s sikerek tanul. Néha szinte mulatságosan jelentéktelen, olcsó vásári darabok, máskor meg nehéz ezüstjei és aranyai annak a Lisztnek, ki életét szegényen s magárahagyatva fejezte be. Itt, ebben a muzeumnak berendezett, tulzsufolt szobácskában áll Liszt lakásának negyedik zongorája, egy remekbe készült Boisépi hangszer. Tetején most üveg alatt *Carmen Sylva*, a költői lelki román királynő, Liszthez írott saját, kezű versével. Címe: „An Franz Liszt” s első strófája, melyben benne van egy asszony egész szíve s legtisztább rajongása, Liszt életének egész tragikumára, így kezdődik:

„Von Seelengrösse überraigt,
So steht Dein Genius, oh Meister,
Vor Opfern hast Du nie gezagt,
Du aller Schöpfer freister“.

Örökéletű relikviák egy szobában

Berlioz egyik levele aggodva érdeklődik Liszt egészsége felől, egy másikat Zsófia weimari nagyhercegnőnek írja a francia zeneköltő: „Madame! La partition de piano et chant de mon opéra des Troyens est imprimée sans être public, presque personne ne la connaît...”. A francia nemzet becsületrendet, IX. Pius pápa csodás arany-órát ajándékoz Lisztnek, melynek számlapja színezüst, a külső tok nehézarany, a vésetek pedig már egyedül is az ötvösművészet valaha is látott legszebb remekei. Itt vannak azután a spanyol kintűntetések, III. Napoleon óriási, ezüst cigaretta-kosara, melyhez azonban Lisztünk a cigarettát élete utolsó éveiben nemcsak hogy a „Zigarettegeld”-ből, de már vagyonából sem tudta összeszedni. Értékes történelmi darab Nagy Frigyes eredeti s legbecsebb hangjegykézírata a „Flötenkonzert in Sansouci”. Ez a porosz császári család ajándéka volt a nagy magyar művésznak. *Beethoven* pedig, ki életét Lisztnél szintén nem sokkal jobban fejezte be, legnagyobb kincsét s azt, ami csak ennek a kifosztott, szegény öreg Beethovennek volt s még megmaradt, adta: a Missa Solemnis örökbecsű partitúráját.

Érdekesek a remekkivitelű karmesteri pálcák, s különösen két ébenfa-faragású, ezüstnyelű, isme rettenetesen nehéz ajándékozott „tactier-stock”. Rietschel, a weimari Goethe-Schiller szobor alkotójának nemes művészetű Liszt-reliefje, Schuman és felesége levelei, Liszt evőeszközei és tubakoszalencéje, száz meg száz apróság... végül, igen ezek is itt vannak... sok-sok hol szomorú, hol rajongó szerelmes levél — egy nagy muzsikusi arany szivének elsárguló dokumentumai.

Magyar vonatkozásokat azonban sajnos, alig találunk. *Munkácsy* Kolpachban festett Liszt portréja — a mester utolsó képmása — eléggé gyenge reprodukcióban, néhány magyar név hosszúságú kutatás után a kitétt vendégkönyvben, a pesti Lipótvárosi Kaszinó 1911. október 23-i centennáriumi átírata. Ennyi. Egy darabbal sem több, vagy kevesebb.

Mégegyszer körüljáróm Liszt Ferenc hajlékának minden zugát, darabját. Fáj ettől a világ zajától és nyomorúságától messze különváltan élő laktól elbucszni, fáj ettől a nagy magyar emléktől újból kiszakadni. Egy könnyseppel szememben lépek ki ismét az uccára, hol az emberek gondterhelt arccal, kárörvendő mosollyal, vidáman vagy szomorú közönnnyel haladnak el e szent ház előtt... nem tudják, hogy itt egy nagy magyar zenei élet szenvedett...

BUDAPESTRE

junius 1. — 28. között

utólagos 2.50 Pengős vizum
és 50% vasuti kedvezmény.

Igazolványok a

WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodában.
ARAD, Minorita-palota.

FRANCO-ROMANA

Általános Biztosító R.T. allgazgatóság

ARAD, Bulevardul Regina Maria No. 10.

2612

Elfogad biztosításokat az összes ágazatokban leg-
TELEFON: 931. olcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett

A Kölcsey Egyesület az ifjuság magyar nyelvtudásáért

— Négy pályadij —

A Kölcsey Egyesület multévi közgyűlésén pályadijakat tűzött ki a római katolikus elemi és középiskola két-két osztályának tanulói számára, hogy a magyar fogalmazás és helyesírás elsajátítására buzgalmukat fokozza. Beszámoltunk róla, hogy a választmány pár nap előtt foglalkozott a pályamunkák eredményével, melyet a kijelölt bíráló bizottság ítélete szerint nemsokára közölni fognak az ifjusággal.

A Kölcsey Egyesület választmánya május 26-i gyűlésében a következő négy pályadijat tűzte ki az ifjuság magyar nyelvtudásának és irodalom-szeretetének ébrentartására és fokozására.

I.

A Kölcsey Egyesület, mint az 1935—36. iskolai évben az 1936—37. iskolai évre is már most pályadijakat tűz ki azoknak a római katolikus magyar tannyelvű elemi fiúiskola III. és IV. osztályu tanulóknak és a római katolikus liceum I. és II. osztályu tanulóknak, akik a magyar fogalmazásban és helyesírásban a legkülönbek osztálytársaik közt. Az elemi iskola III. osztályában három pályadij lesz összesen 200 lei értékben, a IV. osztályban öt pályadij, összesen 300 lei értékben, a liceum I. és II. osztályában öt-öt pályadij, osztályonként 700—700 lei értékben. A versenypályázatban a megnevezett osztályok minden tanulója 1937 május hónapban egy az iskola által megjelölendő napon egyórai írásmunkával tartozik részt venni. Az írásbeli fogalmazványokat egy-egy ötagu bizottság fogja megbírálni. Ebben a bizottságban a Kölcsey Egyesület 3 taggal, az iskola tantestületének 1—1 tagjával és az érdekelt iskola által meghívott 1—1 szülővel fog résztvenni. A bizottság ítéletét május végén a Kölcsey Egyesület elnöke, az iskola igazgatójának és a tanítótestület egy tagjának jelenlétében ki fogja hirdetni, a jutalmakat az osztályok évzáró ünnepén a Kölcsey Egyesület képviselője és a szülők jelen-

A legdivatosabb ruhák

méret után, vagy készen 2418

MOSKOVITZ uriszabónál.

Consum és Inlesnirea tagoknak 6 havi hitellel.

létében adja át az iskola igazgatója a díjnyertes tanulóknak.

II.

A Kölcsey Egyesület az aradi középiskolák felső osztályaiban tanuló fiúknak és leányoknak a következő versenytételt tűzi ki pályázatra: „Kölcsey Ferenc lelki világa, ahogy írásaiban és szónoklataiban megnyilatkozott”.

Pályadij 500 lei. A pályázat határideje 1936 október 15. A jeligével ellátott pályaműhöz ugyanazzal a jeligével ellátott zárt boríték mellékelendő, mely az író tanuló nevét, osztályát és lakása címét tartalmazza.

III.

Irodalmi pályatétel városi és megyei aradi ifjaknak:

„Ismertesse a pályadijért versenyző az aradi magyar szépirodalom kiválóbb műveinek tartalmát oly hű részletességgel, hogy előadásából az író olvasottsága és tájékozottsága a tárgykörben megállapítható legyen”.

A pályadij egyezer lei. Pályázhat a városi és megyei mindkét nembeli ifjuságból 20 éves korig mindenki.

A pályázat határideje november 1. A jeligés műhöz ugyanazzal a jeligével ellátott zárt boríték mellékelendő, mely az író nevét, foglalkozását és lakása címét tartalmazza.

IV.

Versenypályázat a magyar nyelv gondozásáról a családi életben.

„Hogyan fejlődik a családi életben a gyermek anyanyelve a gyűyögéstől az irodalmi nyelv helyes használatáig? Miképpen gondoskodhatnak a magyar családok otthonukban arról, hogy gyermekeik magyar szókinésük gyarapodásával jó magyar nyelvértékükben is erősödjének és a szó- és írásbeli kifejezőképesség legteljesebb eszközét, a kiváló magyar írók műveinek olvasását önként kívánják és szeressék”.

A pályadij 800 lei. A pályamű tartalmában és stílusában olyan legyen, hogy a Kölcsey Egyesület vasárnapi irodalmi délutánján 35—40 perces műsorszámként felolvashassák.

A pályázat határideje november 1.

A szerző neve, foglalkozása és lakcime zárt jeligés levélben a jeligés írásműhöz mellékelendő.

Junius 20-án jöjjön velünk Carmen Sylva-ra

10 teljes nap ellátással, vasuti és
minden mellékköltséggel együtt **2.750 lei.**
csak

A Napilapok Egyesült Utazási Osztályának
kitűnő rendezésében.

Vonaton kényelmes ülőhelyről, a fürdőn az állomásról való be- és kiszállítástról gondoskodunk. — Kényelmes elhelyezés. — Kitűnő ellátás, három fogásos ebéd és vacsora.

Jelentkezési határidő junius 12.

Írásbeli érdeklődésre postabélyeg beküldése ellenében készséggel nyújt felvilágosítást az Aradi Közlöny főkiadóhivatalának utazási osztálya Bul. Reg. Ferdinand 4.

A GPU asszonyának halálos szerelme

Öngyilkosságba kergette az orosz titkosrendőrség nőbiztosát a lelkiismerete

Moszkvából jelentik: Kiebben a napokban holtan találták az egyik női GPU biztost az egyik temetőben az egyik sír mellett. Rövidesen kiderült, hogy Nadjáról van szó, a charcovi női GPU biztosról, akit csak keresztnevének ismertek egész Oroszországban. A halott nő mellén lövéstől eredő sebhely volt és azt is csakhamar megállapította a kiszállt rendőri bizottság, hogy nem történt gyilkosság, hanem egy különleges romantikus szerelmi történet ért drámai módon véget.

1917-ben Nadja még a szentpétervári balett növendéke volt. Pár hónappal később már mint a vörös hadsereg politikai megbízottja vonult át az országon. Ukrajnában ebben az időben szembenállottak egymással a bolsevikok és a fehér gárda.

Nadjának az volt a kötelessége, hogy az elfogottak elleni halálos ítéletet aláírja. Kegyetlen volt. Nem ismert irgalmat. Semmi sem hatotta meg ezen a földön. A pétérvári balett-növendékből vérszomjas néember lett.

Nem volt véletlenség, hogy Nadja különlegesen sokat foglalkozott Alexis Baranow ellenforradalmár ügyének aktáival. Ez az Alexis Baranow egyik vezére volt a fehér gárdának. A vörösök már hónapok óta keresték és egy éjszaka sikerült is elfogniuk. Még arcvonásai sem rándultak meg, amikor közölték vele, hogy golyó általi halálra ítélték.

Szerelme...

Amikor Baranow belépett Nadja dolgozószobájába, a leánynak szinte megakadt a lélekzete. Az ellenforradalmár tiszt volt a legszebb férfi, akit valaha látott. Először sajnálta, felszólította, üljön le és azt parancsolta az őrségnek, hogy távozzék és csak egy óra múlva jöjjön vissza.

Hatvan pernyi ideje volt tehát, hogy a fogollyal zavartalanul beszélhessen. A fehér tisztet egyáltalán nem rendítette meg a reá váró sors. Mosolyogva mesélte el Nadjának, hogy mindazt, amit elkövetett a vörösök ellen, még egyszer elkövetné, ha módja volna rá. Nadja nem a szavait hallotta, csupán beszédének csengését és hosszan nézett rá. Végre felkelt és órájára nézett, azután így szólt Alexishez:

— Én most elhagyom tíz percre a szobát. Kint sötét van, az ablak nyitott. Ha maga kimászik azon, senki sem látja meg. Átmeny a

kerten és egyenesen haladva, a vasúti sínekhez ér. Onnan már maga is tud majd segíteni magán.

Tíz perc múlva visszatért Nadja. Alexis azonban most is ott ült azon a széken, amelyen egy órán át ült eddig is. Nadja kérdően nézett rá. A fehér tiszt pedig a következőket mondotta:

— *Nincs célja, hogy elmeneküljek. Más utat választottam. Ha én innen a sötétségben megszöktem volna, akkor maga holnapra elfelejtett volna. Én holnap reggel hat órakor meghalok. Így viszont emlékezetemben maradok és én leszek az ön lelkiismerete. Meg vagyok róla győződve, hogy ezen a módon többet használtam barátainak és az ügynek.*

Még csak azt kérte végül, hogy kivégzésénél Nadja jelen legyen. A leány ezt meg is ígérte. Ekkor Alexis maga csepetett az őrségért, amely visszavitte cellájába.

Egy hős meghal

Álmatlan éjszakája volt Nadjának, aki formálisan beleszeretett a fehér tisztbe és

A végzet beteljesedik

Azt mesélik, hogy ettől kezdve egyetlen foglyot sem adott át Nadja a vörös államügyészeknek. Sehol sem szabadult el amyi ellenforradalmár, mint azon a területen, ahová Nadja működési körzete kiterjedt. Minden tavasszal Kiebbe utazott Nadja és pár órát töltött el a sírnál, amelyet ő ásatott Alexisnek és amelyet ő gondozott. Az utóbbi években egyre buskomorabb lett a vörös csekabiztosnő. Most azután híre jött annak, hogy Nadja szerelmese sirjánál agyonlőtte magát. Mielőtt Charkovból elutazott, elégette mindazokat az aktákat, amelyekben terhelő adatok voltak ellenforradalmárok ellen. A halott Alexis lelkiismerete megbosszulta bajtársait, akiket valaha ez a nő küldött a halálba.

Pöstyén-fürdő
Dr. Székely
„INTERNATIONAL” GYÓGYHAZA.
 Pöstyén-fürdő legszébb helyén, a Vág partján tökéletes konforttal, a legmodernebbül berendezve áll rendelkezésre reumabetegeknek, neuralgiában szenvedőknek és üdülőknek. Elsőrendű ellátás. Mindennemű diéta. Tető-terasz. Az összes gyógylényezők a házban. Kérjen prospektust: Dr. Székelytől, Piestany CSR.

másnap reggel elment a vesztőhelyre. Eppen olyan kivégzés volt ez, mint akármelyik az akkoriban oly gyorsan végrehajtott halálos ítéletek közül. Alexis állandóan Nadjára nézett. Mosolygott és visszalökte a katonákat, akik be akarták kötni szemét. Nadja hallotta a vezényszavakat. A závarzatok csattogtak, a lövések eldördültek. Szinte lélegzetlenül és anélkül, hogy körülnézett volna, megindult irodájába. Másnap áthelyezését kérte.

Igy került Charkowba, a szovjetigazgatás egyik polgári irodájába. Néhány év múlva azonban visszarendelték a GPU-hoz, hogy egyik vagy másik nehéz esetet kinyomozza.

Ez a kivégzés csodálatos lelki változást idézett elő Nadjában. A szemei előtt mindig Alexis képe lebegett, álmában a kivégzés jeleit elevenedtek meg, fülében a halálhozó fegyverek döngése visszhangzott. A kegyetlenségnek, fanatizmusnak egyszeriben nyoma veszett.

.... Én leszek az ön lelkiismerete. Meg vagyok róla győződve, hogy ezen a módon többet használtam barátainak és az ügynek... — csengtek Nadja fülében Alexis utolsó szavai és a titkosrendőrség kegyetlen népbiztosából álmódzó, emlékből élő nő lett.

A változás már feletteseinek és munkatársainak is feltűnt.

Az egész történet olyan, mint egy regény, de ilyen regényeket bőven teremt az utóbbi husz év alatt a történelem. Ha Nadja és Alexis békeidőben összetalálkoznak, talán ma boldog házasságok és semmi sem zavarná családi boldogságukat. Talán ha a boldog békeidőben találkozik a daliás cári katonatiszt a szentpétervári balettáncosnővel, zavartalan, nagy szerelmi lángolt volna fel a találkozás nyomán.

Igy azonban... A hajszolt, üldözött ellenforradalmár és a kegyetlen nő titkosrendőr áthidalhatatlan összetalálkozásának nyomán nem támadhatott más, csak halál. Ez a történet azonban újabb bizonyítéka annak, hogy a szerelmet nem ismer elveket és ellentéteket, olyan, mint valami ellentmondást nem tűrő egyeduralkodó.

Kirobbanó sikeres főpróba a Pataki mozgásművészeti iskolában

Pataki Béláné mozgásművészeti iskolája a legrégibb Arad-on s valósággal kulturmissziót teljesített az elmúlt évtizedek alatt, mert a táncművelés terén a legkifinomultabb, legnevesebb eredményeivel ismertette meg növendékeit. A Pataki-iskola fegyelme, a vezető tanárnő szuggesztív ereje, egyéni módszere a legteljesebb mértékben kibontakoztatja a növendékek adottságait és évről-évre tapasztalható, hogy a külföld előtt is előnyösen ismert mozgásművészeti iskolából kitűnően kiképzett növendékek és pedagógusok kerülnek ki.

A péntek délután megtartott próbán a legmagasabb feladatokra képes régi tanítványok gárdája egy abszolút művészi értékű program keretében mutatta be, hogy mit lehet elérni a modern mozgásművészet terén akarattal, hozzáértéssel és tehetséggel. Ritkán láttunk együtt annyi igazi tehetséget, mint ezen a próbán. A kisszámú közönség szinte frappírozva, lélegzetvisszafojtva figyelte a lenyűgöző erejű táncokat. A „Vihar” és a „Csendes szél” Pataki Béláné nagykonceptív alkotókészségén kívül, az iskola legjobbjainak tudásával ragadtatta el a közönséget. Grófi Éva, a most kitűnően vizsgázott táncosnő Boszorkánytáncában egy ősi temperamentum tulajdonságai ereje tombol. Szálatlan, szinte a nélkülözhetetlen törvényeit meghazudtoló mozdulatokkal táncol, pompásan kidolgozott, hajlékony és rugalmas teste követi a tánc elgondolásának morész irányítását. Teljesítménye tömör, munkával

kivívott tudást és komoly tehetséget árul el. A „Jelenképek” című táncban igazi meglepetést hoz Teréz és Mimi, aki az őstehetség típusa. Ez a fiatal, 16 éves gyermekleány a kevés elhivatottak közül való, akinek számára a tánc hitvallás. Önmagában merülten, szinte fanatikus áhitattal táncol. Megnevezhetetlenül sajátos, egyéni báj és groteszkum, őszint, mély intelligencia és vadság ezerszínű keveréke. „Az áll-szent” és a „Kokott” című táncalkítás. Braun Zsuzsa „Dervistánc” olyan csúcsteljesítmény, mely magában megérné, hogy minden tánc iránt érdeklődő ember megcsodálja. Szécsényi Péter, hat perces kezesztől forog a tánc önéletrajzában, míg végül a megsemmisültség érzését érzékeltetve, összerögző. Az „Ayanta freskók” meglepően egy inqvis tempium csodálatos, idegen lélkörét teremti meg a színpadon. Káprázatos koszünnök és bizarr báj árad belőle. „Mímy and Marty” tréfas akrobata-táncjelenet, melyben Zsigmond Márty, ez a csodagyerek-akrobata mutatja be kivételes tudását. Egy girltrio vidám steppe fejezi be a ragyogó műsort, melynek csak néhány számát ragadtuk ki. Alfréd Chmielowsky, a híres bécsi koszünnőtervező tervezte a jelmezeket. A Pataki-iskola táncelőadásja felelhetetlenül élményt fog nyújtani mindazoknak, akik megtekintik. Kapitány, Steingel, Terézia, Jónás növendékek, valamint a 3-5, 6-12 évesek és nyolc-éves növendékek számos gyönyörű jelenete egészítik ki a gazdag műsort.

Használja ki szabadságát!

A legnagyobb élmény az utazás!

Teljesen díjtalanul és kötelezettség nélkül állít össze utiterveket és részletes kalkulációkat nyaralásra, körutazásokra bármely országba itteni befizetéssel

AZ
UJSÁG

UTAZÁSI IRODÁJA

2511

Lovélabeli megkeresésekre részletes választ küld. Cim: Budapest 62. Postafiók 262.

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

A nyári kosztüm

Eddig a kosztüm úgy szerepelt képzeletünkben, hogy ez ruhatárunk tavaszi és őszi fóruha darabja. Most azonban fordulat állott be „ruha-életünkben.” Tempora mutantur... A nyári szezon fődarabja ugyancsak a kosztüm lett. A nyári kosztüm.

Nézzük csak, hogy hogyan jönnek létre. Egy nő elkezd gondolkodni, hogy milyen elegáns toilettet csináltasson magának nyárra, ami nem kerül sokba és mégis elegáns, amit bárhova fellehet venni. Addig gondolkodik, amíg rájön, hogy a nyári kosztüm az egyetlen jó lehetőség. Azért írtam, hogy nem kerül olyan sokba, mert nem kell külön ruhát és kabátot csináltatni, hanem szoknya és egy szmoking a teljes és befejezett toiletté. Már tavaly kezdték az imprimé kosztümöket viselni és annyira megkedvelték, hogy az idén már minden szép nyári anyagból kosztümöt kreálnak.

Nyári divat

cipő-különlegességek

APPONYI

TESTVÉREKNÉL

városházával szemben.

2509

Láttam egy nagyon szép rózsaszín, kicsit erősebb rózsaszín csikozású selyemmel átszőtt könnyű szövet anyagot, ahol a szoknya kicsit sliccelt volt, rá egy herrnfazonu szmoking, hosszú férfi ujjakkal, a fazonon a csikok ellentétesen futottak és mindig olyan virágot tüzhöz az illető a gomblyukába, amilyen accsoireket visel hozzá. Így a rózsaszínhez remekül megy a fekete, a barna és esetleg a fehér.

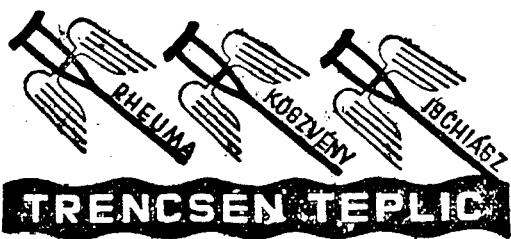
Nem lehet egy nyári estén olyan meleg, hogy ezt a kosztümöt, amit akár bluz nélkül, akár egy kis mellénnyel felveszünk, túl meleg lenne. Aki rendelkezik egy két ezüstrókával, vagy 3-4 nerez, annak pláne ideális viselet, mert ki tudja egész nyáron használni drágaságait. Aki viszont nem bír ilyenekkel, egyszerűen virágot tűz ki, ami ugyan korántsem pótolja a rókát, de mindenesetre disziti viselőjét.

Divatposta

LILA AKAC. Levelében azt írja, hogy „kis” ruhát akar csináltatni. Ehhez az imprimé túl „nagy.” Mindazonáltal, ha megtetszett az a sárga alapu imprimé, csináltassa meg egy barna derékig érő, bőhátú nyitott kabáttal. Lehet az gyapju georgette, vagy nehezebb selyem. Természetesen akkor barna kalap és cipő is kell hozzá. Szerintem egy általánosabb szint kellene választania, így sötétkék alapon fehér mintásat. Lehetne az a minta angolos, masnis, körös, vagy más pici minta, ehhez vehet fehér vagy sötétkék kabátot, amit azután más ruhához is viselhet. De szép lenne egy sárga-barna csikos selyemruha is barna vagy sárga nyitott kabáttal. Üdvözlét.

MANCI. Fekete taft kosztümöt csináltasson fehér taft mellénnyel. Fekete fehér cipővel, kalappal viselje. Zöld kosztümjéhez viselhet fehér bluzt, bár egy sötétebb zöld selyem bluz ma divatosabb. Üdvözlét.

FIATAL ASSZONY. Halványkék vászonruhájához szép volna a következő fazon: sima szoknya két kis zsebbel, piros öv, elől a sajátjából végig gombolva, bubí nyak. A két vállon piros himzett

fürdő betegnek gyógyulást, egészségesnek üdülést nyújt. Prospektus és felvilágosítások a Fürdőigazgatóság útján.

A nyári u. n. kis kosztümök a lenvásznak. Ezek már nem szmokingok, hanem bluzzal viselhető nyitott kabátok. Vagy bőhátú, két zsebbel, vagy pedig férfiszabású sveifolt derékkal, hátul két szemberánccal. Ezekhez színes bluzokat viselünk és amilyen a bluz olyan legyen a kalap és a cipő is.

A nyári kosztüm minden hölgyet öltöztet korkülönbség nélkül.

Igy nagyon ajánlhatom az idősebb hölgyeknek a fekete klocké, esetleg sajátjából fényesen csillogó kosztümöt fehér taft vagy georgette zsabós mellénnyel. A fiatalabb asszonyok is viselhetnek feketét, de taftból, ugyancsak fehér zsabóval és akkor öltözködjenek mindenben fehérén, feketén. Így fekete-fehér cipőt vegyenek, fekete grosgrain tokot fehér szallagdíszszel, fehér keztyűt és fekete retikült. De nagyon elegáns egy imprimé kosztüm is fekete bársony gallérral és gombokkal.

Fiatal lányok azután csináltassanak olyan színes kosztümöt, ami a kedvenc színük. Nagyon elegáns pl. egy fehér kosztüm fekete bársony gallérral és gombokkal, nagy fehér kalappal fekete masnis szallagdíszszel. Vagy egy szép fehér klocké kosztüm nyitott kabáttal, méregzöld georgette bluzzal, vagy más színnel és amilyen a bluz színe, olyan muszlin zsebkendő, lássék ki a kabát egyik zsebéből.

Ezeket a szmoking kabátokat azután úgy is megoldhatjuk, hogy más ruhához is fel tudjuk venni. Nem baj, ha más színű, csak harmonizáljon a ruhával. Mennél feltűnőbb, annál jobb, de izléses legyen.

Elegáns, tartós

fűzőt, melltartót

SALVATOR-cégnél

2552 Arad, Piata A. Iancu 21.

Speciális strand- és sportfűzők!

nyilak legyenek, ilyen legyen a két zseben is és a gombok felületén is. Ez roppant eredeti, kedves modell. Üdvözlét.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére, Budapest, Teréz-körút 35. küldjék.

Hasznos tudnivalók

A FALAK télen nagyon bepiszkolódtak a sok fűtéstől, fűstől. Ajánlatos a nyári takarításkor hosszonyelű keféseprővel alaposan letörölni, majd pedig a seprőre kötött tiszta ronggyal utánadörzsölni.

HA SZÖNYEGEINKET most nyárra felszedjük, a leghelyesebben a következő módon óvhatjuk meg a molyok kártékonyaságától. A szőnyeget először alaposan porszívózzuk ki, majd vastagon szórjuk be naftalinnal, tegyük a felületére újságpapírosokat egészen sűrűn. Göngyölítsük össze és ugyancsak újság vagy pakkolópapírossal kössük össze teljesen szorosan, úgyhogy a moly ne tudjon utat találni magának.

Konyhatékok

OLCSÓ SZELET. 25 deka lisztet kevés citromhéjjal, 15 deka zsírral, egy kis kanál rummal, pici fahéjjal, egy és fél kanál porcukorral alapo-

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra	70.-
Negyedévre	210.-
Félévre	420.-
Egy évre	840.-
Külföldre havonta 50.-	Lei. jel. több.

Băile
FÉLIX

gyógyfürdő
(Oradea mellett)

(ROMANIA PÓSTYENE!!)
49 ° hőfoku, naponta 19 millió liter vizet adó kénes, rádiumos hévvíz forrás. Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint női betegségek ellen páratlan gyógyhatásu

UJONNAN BERENDEZETT
ISZAPFÜRDŐK, ISZAPAKOLÁSOK, MORFÜRDŐK és MESTERSEGES SZENSAVASFÜRDŐK
állandó orvosi felügyelet mellett!

I. oszt. teljes pensio
szálloda, fürdő és háromszori elsőrangú étkezés á la carte

Junius, Szeptember hóban 200 L. naponta
Julius, Augusztus hóban 260 L. naponta

II. oszt. pensio napi 100.-135 L.
és gyermekek pensioja 12 évig napi 100 L.

Egész éven át nyitva!!

Vasuti kedvezmény.

Különböző szórakozások: Tenisz, könyvtár, szabadfürdő! 2264

san összegyurjuk. Két részbe vágjuk, az egyik felébe belekeverünk egy és fél szelet puhított csokoládét, a másik fehér felét a tepsiben bekenjük lekvárral. A tetejét cukros dióval hintjük meg és lassu tűznél sütjük.

SALATAFŐZELEK. Ép fejű szép salátákat megmosunk és apró darabokra felvágunk. Készítünk világos rántást, amelyben egy zsemlyét keverünk úgy, hogy az a rántásban teljesen szétmenjen. Ha a saláta megfőtt, belekeverjük a rántásba, citrommal vagy ecettel savanyítjuk és vizet vagy csontlével eresszük fel. Tálalásnál tejfölt adhatunk hozzá.

FINOM CSERESZNYÉS RÉTES. Rendes rétes tésztát készítünk. Kinyújtjuk, először zsemlyemorzsalával megszórjuk, azután ha van meggy, akkor meggyel kevert cseresznyével hintsük be, amibe egy kis diót is keverünk. Szép lazán összehajtogatjuk, tojássárgájával megkenjük, világos sárgára sütjük, vaniliás cukorral meghintve tálaljuk.

EGRES MARTAS. Sűrű cukorszirupot készítünk, a megmosott és megtisztított egrest belekeverjük. Egyet hagyjuk forni, majd kihűtjük. Tojássárgáját porcukorral összekeverünk és ha az egres kihült, ezt belekeverjük. A tojások fehérjét habnak verjük fel és ezt is közzeadjuk. Jégre teszük tálalásig. Hushoz vagy tészta helyett a legfinomabb csemege.

A Fekete tenger
mellett leg-
szébb a
nyaralás.

Az Organizatia Romána de Turism S.A.

O. R. T.

nagyszerű fekvésű, modern villában, 200 szoba, teljes pensio, elsőrendű bőséges étkezés, román, magyar, német személyzet, abszolút olcsó propaganda árak

EFORIA n és CARMEN-SYLVA-n,

a Fekete tenger legszebb helyein.

Ragyogó napsütés. Gyönyörű strand. Isteni levegő. Összes felvilágosítások, jelentkezések, lekötések azonnali elintézésel az Organizatia Romána de Turism S.A. képviselőténél

K ü n s t l e r

Utazási Irodában, Arad

Bulv. Reg. Maria 24.

Telefon, 86.

H I R E K

Pünkösti népszokás

Irtá: SCHILL JÓZSEF.

A múlt század utolsó évtizedeiben faluhelyen még élt sok helyen régi népszokás, melynek eredete patriarchális időkre nyúl vissza, amelyet a mai ember akárhányszor meg nem ért és megmosolyog. Ezek a népi szokások többnyire vallási motívumokkal, egyházi ünnepekkel álltak és állnak részben ma is vonatkozásban. Költői lelkületű okos emberek kedélynemesítő, erkölcsi életideálokat ezen az uton igyekeztek népszerűsíteni, egyszerű emberek lelkébe beleplántálni, ott meggyökereztetni. A mulatság csak a külső máz, a burok; a mag mindig etikum volt. A farsang, husvét, május, pünkösd, karácsony, a templomavatás emléknap (bucsu) stb. kedves alkalmul szolgáltak ilyen akárhányszor máiv, mulatságos szokások meghonosítására. Van ebben valami távoli rokonság a panhelsta görög világban divott, rendszerint természeti jelenségekkel összefüggő, kisebb nagyobb istenek tisztelőre rendezett ünnepségekkel.

A közeli pünkösti ünnepek eszembe juttatják azt a népszokást, mely szülőfalumban ezen a napon gyermekkoromban még divott. Nem hiszem, hogy ma is gyakorolják. A gyorsított ütemű, de megnehezült élet nem kedvez patriarchális idők kedélyes hagyományainak, patinás emlékeinek.

Falumban piros pünkösd vasárnapján kora reggel, pilymalatkor, gazdák lial felbokrétázott lovakon, csoportba verődve nagy robajjal szágonyoztak végig az uccákon, kürtökkel, tülkökkel, dobokkal nagy zajt ütve. Ennyiből állott az egész.

Ennek a hagyományos szokásnak vallási alapját az „Irás“-nak a Szentlélek elfővetelére vonatkozó következő szavai képezik: „Midőn elérkezett a pünkösd napja, mindannyian (t. i. a tanítványok) együtt valának ugyanazon helyen, és hirtelenül zaj támadt az égből, olyan, mint heves szélvész zugása s betöltte az egész házat, ahol ültek...”

A nagy zaj, robaj, melyet a fiatal lovasok csaptak, emlékeztette a lakosságot, hogy ma van a Szentlélek elfővetelének ünnepe, aki 2000 év előtt ugyancsak nagy zajjal, tüzes nyelvek alakjában szállt a tanítványokra.

Van ebben a szokásban naivitás, poézis, de van benne jelképesen kifejezett sok igazság is.

A léleknek, hogy hatal tudjon, hogy megerősítse, áthívta más emberek szellemét, lelkét, hogy követőkre találjon, ki kell lépnie a maga szerénységéből, fenn kell hirdetnie és pedig a meggyőzés erejével, frenetikus hangjával, a lelkesedés hevületével, tüzes nyelvvel az igazságot.

Aki szereti vallását, egyházát, fáját, népi családját, hétköznapi csendben dolgozzék, verejtékezzék saját magáért és eszményeiért.

De ha eljőnek a hit, az eszme nyilvános megvalósulásának napja, ünnepe, ne rejtse világosságát véka alá, ne álljon kényelmesen félre mint néma, passzív szemlélő, hanem vegye fel ünneplőjét és megjelenésével, hangos szóval, a hit és eszme által ihletett lélekkel, áldozatainak felajánlásával manifesztálja hitét, hovatartozandóságát.

Krisztusnak isteni műve, a megváltás, meddő áldozat lett volna, ha nem jö el a Szentlélek.

És meddő áldozat, széthulló igyekvés minden fohásunk, buzgalunk, tépelődésünk és erőfeszítésünk, ha a nyilvános hitvallást, az áldozati oltárokat elkerüljük, ha vallási, népcsaládi életünk vezéreit nyíltan, önzéretesen, pünkösti lelkesedéssel zárt sorokban nem követjük.

Zajjal, szélvész hevességével, áttüzesedett nyelvek alakjában jött a Szentlélek.

A Szentlélektől tanulni nemcsak lehet és szabad, hanem kell is.

— KELETEN EMELKEDIK A HŐMÉRSÉKLET. Élénkebb szél mellett főleg keleten és északkeleten závorszerű esők. A hőmérséklet keleten tovább emelkedik.

CSAKIS REUSZTOL VEGYÜNK JEGET, LEGOLCSÓBB, MERT LEGNEHEZEBB. BUL. REGELE FERDINAND 33. TELEFON 141.

— AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELEBBI SZÁMA a kétnapos pünkösti ünnep miatt szerdán reggel jelenik meg a szokott időben.

Izlécs szép **KERTI BÜTOROK**
legolcsóbban.
2547 Minderféle kefék, kosarak.
KREBS & MOSKOVITZ c.énél, Arad,
ul. Neuman-ház.

— Arad-város képviselői Pál jügoszláv régensherceg fogadtatásán. Junius 6-án tudvalevőleg az országba érkezik Pál jügoszláv régensherceg és Benes Eduard, a csehszlovák köztársaság elnöke. Az ünnepélyes fogadtatáson Arad városa is képviselteti magát Bucuresti-ben, ahová dr. Cotioiu Romulus dr. az átmeneti bizottság később megjelölendő három tagja kíséretében utazik.

40% ENGEDMÉNYES ABRO-SZOK és HASONNEMŰ CIKKEK ELADÁSÁT FOLYTATOM.
J. GRÜNBERGER
ARAD, BULEV. REGINA MARIA NO. 24 2433

— Badulescu államtitkár Prágában. Prágából jelentik: Badulescu román pénzügyi államtitkár Prágába utazott, ahol a Romániába irányuló csehszlovák exportról tárgyal.

— Aláírták a román-angol egyezményt. Bucuresti-ből jelentik: A pénzügyminisztériumban tegnap írták alá a Románia és Anglia között megkötött újabb egyezményt. Az egyezmény aláírói román részről dr. Costinescu miniszter és a Banca Naționala kormányzója, angol részről pedig Reginald Hoare bucuresti-i angol követ és Lee, az angol bizottság elnökei voltak.

— Házasság. Dr. Páris Vilmos ügyvéd és Uzoni Kovács Ilona junius 1-én (pünkösd másodnapján) este 8 órakor tartják esküvőjüket a református templomban. (Minden külön értesítés helyett).

Modern Eponge-Tropical
férfi-ingek
Strand-pyjamák, flotir-kelmék
csak
Ruttkay & Botye-cégnél

— Doktorrávatás. Arad-i származású fiatal-ember életének fontos állomásáról érkezett hír a szerkesztőségünkbe. Lakatos Lászlót, Lakatos Jánosnak, a Purgly-uradalom főkeresztésének a fiát a párisi egyetemen doktorrá avatták. A fiatal orvos kvalitásait mutatja, hogy orvosi disszertációját könyvalakban is kiadták.

— TROPICAL férfingek STRASSER-cégnél a legolcsóbban.

— Kereskedelmi liceumokat létesít a közoktatásügyi minisztérium. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium elhatározta, hogy a kereskedelmi oktatás kiszélesítésére, illetve tökéletesítésére kereskedelmi liceumokat létesít. A tervezet szerint a jövőben a kereskedelmi mint középfokú tanintézet egyenrangú lesz a gimnáziummal, amennyiben a végzett növendékek érettségizni fognak a kereskedelmi tudományokból és az egyetemeken folytathatják tanulmányaikat.

A síró örökösök

— Ah, hogy van a szegény betegünk...?
— Sajnos, nincs többé remény...!
Eppen most jelentette ki az orvos, hogy rövidesen meggyógyul...

Dr. COTIOIU ROMULUS

felhívása Arad polgárságához

Cotioiu Romulus dr., a városi átmeneti bizottság elnöke az alábbi megleghangu felhívást intézi Arad-város polgárságához:

— Amint eddigi tevékenységem során is bebizonyosodott, egyik legfőbb célom az volt, hogy szebbé tegyem Arad-ot és minthogy Arad síkságon fekszik, arra törekedtem, hogy lehetőleg portmentesítsem az uccákat. Ezt a célt szolgálja részben az öntözés, részben pedig a parkirozás, az uccáknak füves részekkel való ellátása. Az utóbbi időben azonban azt kell tapasztalnom, hogy a közönség — úgy a városba jövő falusiak, mint az arad-i lakosság — nem érti meg elgondolásomat és gyakran előfordul, hogy összetapossák a füves, a parkirozott részeket. Ennek megakadályozása érdekében több módszerhez folyamodhatnánk. Az egyik az, hogy lemondjunk a további gyepesítésről, a másik pedig, hogy szigorú rendszabályokkal készítsük a lakosságot a gyepes területek kímélésére. En egy harmadik módszert választok és pedig felkérem Arad-város közönségét, hogy saját maga ellenőrizze a füves területek, a parkok épségét és figyelmeztesse mindazokat, akik a füvet le akarják taposni. Abban az esetben, ha ez a rendszer nem válna be, a város vezetősége kénytelen lenne szigorú szabályrendeletet megszavazni, amely pénzbüntetéssel sújtaná azokat, akik a füvet letapossák. Bizom azonban abban, hogy a város lakossága átlátja a város portmentesítésének fontosságát és az említett szabályrendelet megszavazására nem kerül sor.

— Több magasrangú külföldi állampolgártól megvonták a tartózkodási engedélyt. Bucurestiből jelentik: Az Idegenellenőrző Hivatal számos magasrangú külföldi állampolgárságot tisztviselőtől megvonta a tartózkodási engedélyt. Megvonták a tartózkodási engedélyt a Societatea Bancara Romana következő tisztviselőitől: Emil Baer, a személyzeti osztály vezetője, Zwenfeld, a fiókok igazgatója, Jansen pénztárgazdát. Moravetz levelezési osztályfőnök. Barma Pál, a devizaosztály cégjegyzője. A Steaua Romana-nál két igazgató tartózkodási engedélyt vontak vissza. A bucuresti-i lapok megírják, hogy a felsorolt tisztviselők havi fizetése összesen 1 millió, 200.000 lei volt.

— Egy Gyhyssa ma, vasárnap délután 5 órai színházi táncelőadása az idény szenzációja.

— A református egyház elnöksége értesíti tagjait, hogy az évenként szokásos egyházlátogatást (canonica vizitáció) junius 2-án, kedden éjfélig Fogarassy Bálint Adea-i és Bokor Sándor Jermata-i egyházmegyei tanácsbírókból álló küldöttség. A vizsgálat az egyház múlt évi anyagi és szellemi ügyeinek ellenőrzésére, továbbá a vallásoktatás megvizsgálására terjed ki. Kedden délután 9 órakor Bokor Sándor vezérli az istentiszteletet igehirdetéssel, amelyre azzal hívjuk fel a református egyház tagjainak figyelmét, hogy Bokor Sándor egyike a legjelesebb egyházi trónok és szónokoknak, közte volt az arad-i lelkesítő állásra pályázóknak is és így érdekes összehasonlításra lesz alkalma a hallgatóknak. Este 7 órakor presbiteri gyűlésen számol be a küldöttség tapasztalatairól. Szerdán reggel Sanlean-on folytatják az egyházvizsgálatot.

— Ismét a „vörösruhás asszony”. Timisoara-ról jelentik: A „Temesvarer Zeitung” megállapítása szerint Anna Sage, a „vörösruhás asszony”, aki nemrégiben érkezett haza Amerikából Timisoara-ra, sohasem volt Dillinger barátnője, sőt nem is ismerte Dillingert, hanem csak ennek barátnőjét. Dillinger barátnője Pally Hamilton volt, aki valóban szerepet játszott a hírhedt gangster leölésében.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg hus mérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Hires orvostudományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a Ferenc József viz ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer, teljes mértékben beválik.

— Újabb rablási kísérlet Buhus-on. Buhusból jelentik: A rendőrség teljes erővel folytatja a nyomozást Haim Meer és felesége meggyilkolása ügyében. Az elmúlt éjjel ismét vakmerő büntényt kísérletek meg Friedmann Jacob főrabbi lakásán, az éjjeli ór azonban észrevette a két gyanús embert, akik be akartak hatolni a házba és felüjük lött. A betörők a lövés zajára megijedtek és elmenekültek. A kapu előtt talált vérvonokból arra következtettek, hogy az egyik tettes megsebesült.

— A yorki herceg közép-európai utazást tesz. Bucuresti-ből jelentik: A „Tempo” jelentése szerint a yorki herceg, Edward angol király fivére a jövő hét folyamán elutazik Londonból és felkeresi a közép-európai államok fővárosait. A yorki herceg Bucuresti-be is ellátogat, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítik.

— Baldwin angol miniszterelnök unokafivére Budapesten tartózkodik. Budapesti jelentik: Baldwin angol miniszterelnök unokaöccse, S. A. Baldwin ezredes, az angol légügyi minisztérium egyik tisztviselője napok óta Budapesten tartózkodik. Baldwin ezredes, aki feltűnően hasonlít unokafivérére és megjelenésével nagy feltűnést keltett a budapesti Duna-korzón, még néhány napon keresztül a magyar fővárosban marad.

— Hóman magyar kultuszminiszter elutazott Németországból. Berlinből jelentik: Hóman Bálint magyar kultuszminiszter utban van Budapest felé és délben lépte át a német határt. A berlini lapok megleghangu cikkeiben foglalkoznak Hóman látogatásával és méltatják a megkötött újabb német-magyar kulturális egyezményt.

— A héten nagyszabású ünnepek lesznek országunkban. Ez ünnepek két főrésze lesznek: június 1-8-ig lesz a „straszerek hete”, amely az ország ifjúságának ünnepe lesz, míg június 8-án ünnepi az ország fényes külsőségek között az uralkodó hazatérését. A „straszerek” hete június 1-én, hétfőn veszi kezdetét. Ezen a napon délelőtt fél 11 órakor lesz Arad-on Pipos fanár szobrának leleplezése, míg déli fél 1 órakor az ifjúsági egyesületek, sportintézmények, kultúregyesületek, stb. impozáns felvonulást rendeznek a városháza előtti térségen. Június 2-án, kedden nagy mezei ünnepség lesz, míg szerdán a cserkészek tartanak ünnepi gyűlést. Csütörtök és péntek hasonló ünnepségek jegyében folyik le, míg június 6-a, szombat a hősöknek lesz szentelve. Vasárnap, június 7-én lesz a cserkészek és straszerek nagy ünnepi felvonulása. Az ünnepek sorozata június 8-án, hétfőn csúcsosodik ki, amikor az uralkodó hazatérésének évfordulóját ünnepeli az ország. A június 8-i programról már beszámoltunk. A „straszerek hete” alatt a lakosságot hassa át az ünnep jelentőségének a tudata, a kereskedők díszítsék fel kirakataikat az uralkodó arcképével. Június 7-én és 8-án a házakat és üzleteket lobogózzák fel, este pedig a főutvonalak lakásait és a kirakatokat világítsák ki. Az ünnepi hét felét emelni fogja a lakosságnak az ünnepekben való osztatlan részvétele.

Tenniszverők, nagyon olcsón
Dunlop labdák, Footbalok
HEGEDÜS GYULA cégnél. 2410

— Forradalmárok foglyul ejtették Paraguay elnökét. Londonból jelentik: Asuncionból érkező jelentés arról számol be, hogy Paraguayban forradalom tört ki. A forradalmárok hatalmakba kerítették az összes középületeket és átvették az uralmat. Franco köztársasági elnököt elfogták és Asuncionba vitték. A forradalom élén José de Estigarida tábornok áll, aki eddig a hadsereg főparancsnoka volt. A foglyul ejtett elnököt, Franco szintén forradalom juttatta a hatalomhoz.

— Magyar Ilma képláltsága a Kulturpalota kistermében megtekinthető délelőtt 11-1-ig, délután 3-8-ig.

— A radna-i tűz. Tegnap számunkban beszámoltunk arról, hogy Radna-n tegnap déli fél 12 órakor tűz ütött ki Draja Ion volt nemzeti-parasztpárti képviselő, valamint Szálkay János vendéglős udvarán levő melléképületekben. Mint utabban értesülünk, a tűz eloltásában jelentékeny része volt a radna-i tűzoltóságnak, amely fardárságot nem kímélve dolgozott a tűz lokalizálása érdekében Cioclina Gheorghe tűzoltóparancsnok és Schmidt János osztályparancsnok vezetésével. Emberfeletti munkát végeztek még Biró Mihály, Makai Gábor és Ispas József, valamint a környező házak asszonyai, akik önfeláldozó buzgalommal hordták a fecskendők részére a vizet. A tüzközta kár mintegy 30.000 leit tesz ki. A legett épületek nem voltak bebiztosítva. A csendőrség folytatja a vizsgálatot a tűz okának kiderítésére.

— Hétfőn este megismétlik a „Golem” nagy-sikerű előadását. Szombaton este szokatlanul nagy sikert aratott a „Golem” opera előadása — várakozáson felül valósággal elragadtatta a közönséget. A „Golem” másodszer pünkösdi másodnapján, hétfőn este kerül előadásra. A Golem második előadása — amely iránt szintén nagy az érdeklődés — ugyanolyan szereposztásban és rendezésben kerül színre, mint első este. Jegyek elővételben a téli színház pénztárána kapnátok

— HÉTFŐN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR ÉRKEZIK A „QUEEN MARY” NEW-YORKBA. Londonból jelentik: A „Queen Mary” óriásgőzösön, amely első utját teszi New-York felé, már a második potyautast idézik fel. Az illetőt Frank Gardenernek hívják és Cardiffből való. A parancsnok rendeletére a potyautas most a konyhában mint kukta foglalatoskodik. A „Queen Mary” az első huszonöt órában 747 tengeri mérföldet tett meg és eddig három tengeri mérföld előnye van a „Normandie” felett. A Reuter különtudósítójának értesítése szerint a „Queen Mary” órláshaió valószínűleg hétfőn délelőtt 11 órakor érkezik New-Yorkba.

XI. Pius pápa nyolcvan éves

Rómából jelentik: XI. Pius pápa ma ünnepli születésének 80-ik évfordulóját. Ez előtt tizennégy évvel választották meg Krisztus földi helytartójává XI. Pius, eredeti nevén Ratti Achilet, a milánói Ambrosiana hajdani könyvtárosát. A pápai hármás korona, a Vatikán sulyos pompája, ez a csodálatosan szabályozott és bölcs reprezentációra beállított pompa nem változtatott a tudóson, a nagyvo-

XI. PIUS

nalu emberen semmit. XI. Pius a történelem valamikor a nagy pápák közé fogja sorolni. Első nagy történelmi cselekedete a lateráni egyezmény volt. Ebben a tényben a diplomata pápát látjuk.

A mexikói megpróbáltatásokkal mintha feltámadt volna a vallásüldözések korszaka. Ezek az események erőt és hajlékonyságot követeltek XI. Piusból, aki erős volt és tudott engedni. Pedig e kettő szinte összeegyeztethetetlen. Legnehezebb feladata a bolsevizmus elleni harc. A tételes istentagadás hadat üzen minden vallásnak. A pápa itt nemcsak az orosz üldözött katolicizmusnak, hanem minden vallásnak a védelmezője lett. Az istengondolat védelmezője. Mindezek mellett XI. Pius nem konzervatív, a kor nagy problémáit, a munkanélküliséget, a szegénység, gazdagság kérdését az ifjúság idealizmusával nézi. Ma nincs sok népszerű ember Európában. Ez a fehér aggasztán a kevesek között is a legnépszerűbb.

Napvédő szemüvegek
nagy választékban 2550
GÁRDONYI szakkészítész, Minorta-templom mellett.

— Éghy Ghyssa hetven tagu csoportja táncol ma, vasárnap délután 5 órakor a színházban. A nagyszerű műsorból kiemeljük a „Rózsalovag” opera teljes valcerét, amit rádióerősítéssel szimfonikus zenekar játszik. Olyat produkálnak ebben a pantomimben a szereplők, amire még nem volt példa. Hasonlóan frappáns a „Varázstündér”, pantomim és az akrobatikus számok.

Női és férfi
F E H E R N E M U T.
ágyneműt stb.
MERCUR KONYVRE
6 HAVI HITELRE 2233
készzen vagy rendelésre, hozott anyagból is
BAKÁCS-nál, Str. Bratianu II.

Hull a haja, korpás a fejbőre? Ne használjon hajvizet, hanem használja a tudományos alapon nyugvó, orvosok által ajánlott haitápszert, a Tarpán hajcseppet.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ HOTEL EDEN

Elsőrendű fekvéssel, a fürdők közelében
Tökéletes komfort, 100 szoba. Minden diéta.
Olcsó átalánykurák. Kérjen prospektust:
HOTEL-KURHAUS EDEN PIESTANY CSR

Egyperces detektívregény

17.

A géprevolver

A poros, füstös, elhanyagolt külvárosi szatócsboltban fényesen, tisztán csillogott a nyilvános telefonállomás ajtófülkéje. A fülke nyitott ajtaja előtt görcsösen összehúzódott férfi véres teste hevert, amikor Ruxton professzor, aki már nem egy ügyben döntő szerepet játszott a Scotland Yardnak, berohant. Átlépett a halott testén, besietett a fülkébe, lekasztotta a kagylót és a rendőrség számát tárcsázta:

— Jöjjenek azonnal, gyilkosság történt!

A repülőosztag két autója meglepő gyorsasággal érkezett a helyszínre és Owen főfelügyelő előverte a boltost.

— Nos, mi történt!

A rosszarcu, ijedt örmény emberke idegenszerű kiejtéssel és dadogva mesélte:

— Ez az ember belépett a fülkébe, bement a telefonfülkébe, az ajtót félig nyitva hagyta...

— Ismerte?

— Soha életemben nem láttam.

— Nem tudja, hogy híres kábítószercsempész volt? Nem? Nos, csak mesélje tovább.

— Mondom, bement a fülkébe, de alig beszélt pár szót, amikor egy vágató autó fékezett csikorogva a járda szélén, egy ember géprevolverrel jelent meg az ajtóban, gyors egymásutánban négy lövés dördült el, a telefonáló ember nagy sikoltással a gyomrához kapott, kiejtette kezéből a kagylót, menekülni próbált, de ahogy kilépett a fülkéből, összeesett. Én nem mertem semmihez hozzányúlni, mielőtt kiszaladhattam volna, hogy segítségért kiáltak, ez az ur — mutatott Ruxton professzorra — már itt volt...

Owen főfelügyelő a professzorra nézett.

— Mit szól ehhez a történethez?

— Tartóztassa le a boltost — hangzott a válasz.

Miért?

???

Megfejtése az Aradi Közlöny jövővasárnapi számában!

— Az Aradul-Nou-i német tannyelvű állami gimnázium mellett a folyó év szeptember hóban kezdődő új iskolai tanévben egy új román tannyelvű szekciót engedélyezett a közoktatásügyi minisztérium, amely szekcióban bármilyen vallású és nemzetiségű növendékek kérhetik felvételüket és pedig a folyó év június hó 22. és 23-án tartandó felvételi vizsgák alkalmával. A tanulóknak hozzájuk magukkal az elemi iskola IV-ik osztályáról szóló bizonyítványt, anyakönyvi kivonatot, ujjraoltási bizonyítványt és az állampolgársági igazolvány hiteles másolatát. Az igazgatóság.

— A „Merino” posztóárnyékos mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Nagyszabású, változatos pikáns kabaréműsor képezi Dálnoky István június 4-i jutalomjátékát, amit csak felnőttek nézhetnek végig. A rendkívül szórakoztató műsor keretében fellép Zöldhelyi Anna, aki nagyszerű dízőszámait adja elő. A kabaréműsor keretében lép fel Beregi László kitűnő kabarékomikus is, aki nagyszerű humorával, kifejező játékával ugyancsak meg fogja kacagtatni a közönséget. „Üldöznek a nők”, „Megzavart légyott”. Szabó Gyula cigányzenekarral kísért énekszámai, stb. a legkellemebb szórakozást jelentik. Jegyek elővételben kaphatók a színházi pénztárnál.

Nyári ruhákat, kabátokat legszebben fest, tisztít

Alexandru **KNAPP** Sándor
modernül berendezett vállalata
gallérokat legszebben fényez
Str. Bratianu 11. 2506 Str. Ep. Radu 10.

G. B. SHAW szókimondó cikket írt

A becsapott négusról és a kegyetlen szankciókról

Londonból jelentik: G. B. Shaw a Sunday Chronicle-ben közölt szókimondó cikkében az Olaszország ellen alkalmazott megtorlásokat az abesszin háború leggonoszabb, legveszedelmesebb és legostobább kegyetlenségének minősíti. Másként nem nevezhető az az ámtás, amely elhitette a volt négussal, hogy az olasz hódítás ellen megkísérelt reménytelen ellentállását a Népszövetség az angol, francia és orosz hadserőkkel fogja támogatni, amire nem volt soha a legcsekélyebb kilátás sem.

Kezdetől fogva a napnál világosabb volt, hogy Róma uralma Abesszinia felett a világbéke és jólét óriási nyeresége és az olaszok klüzése és négus hatalmának visszaállítása olyan páratlan szörnyiség volna, aminőre még a legvérszomjasabb pacifisták sem gondolhattak. Miért biztosították folyton a boldogtalan négust, hogy Ede n majd segítségére siet, holott csak képzeletbeli hírlami győzelmekkel örvendeztették meg? Nem lett volna sokkal emberségesebb dolog az őszinte figyelmeztetés, hogy úgyve reménytelen és saját érdekében jobban tenné, ha mindjárt Palesztinába utaznék és nem várna, amíg félrevezetett harcosai üzik el? Shaw végül megállapítja, hogy Abesszinia meghódítása tökéletes és visszavonhatatlan.

Fehérkereszt tánciskolában ma d. u. 5-től este 10-ig tánc. Holnap, hétfőn délután és este tánc.

— Nyugdíjba vonuló városi tisztviselők. Gábor Péter, Meschini Géza, Kissinger Ferenc, az arad-i városi üzemek, valamint Comsa Aurel Arad-város érdemes tisztviselői június 1-én nyugdíjba vonulnak.

— A „Sasok” turistaegyesülete Casoaia-i kirándulása. Az oradea-i „Sasok” ref. turistaegyesülete június 7-én és 8-án Arad-Podgoria-i kirándulást rendez. Program szerint június 7-én, vasárnap a casoaia-i menedékház előtt ref. istentiszteletet tartanak, amelyen Szennyesi József oradea-i segédlelkész prédikál. Még aznap Lipova-ra turáznak, másnap, június 8-án délután Arad nevezetességeit (Kulturpalota, murespart, vár) tekintik meg. Az oradea-i egyesület tagjaival való festvéri találkozás végett a „Sasok” helyi csoportja június 7-re kirándulást rendez Casoaia-ra, autobuszon személyenként oda-vissza 90 leiert. Jelentkezni lehet a református lelkész hivatalban és Muzsaj József egyházgondnoknál, legkésőbb június 4-ig.

Értesítés!

Legfinomabb divatszövevényre, valódi angol fonalgártmányalmra és bélésáruimra tisztelettel felhívom a nb. vevőközönség figyelmét. Kérem vételkényszer nélkül saját érdekében arról is meggyőződni, hogy minden részlete kihatározó hangzatos reklámmal szemben cégem valóban készpénzárón a legjobbat is a legolcsóbbban nyújtja. Ha hitelképes vevőimnek rövid lejáratú áruhitelre volna szüksége, úgy állok b. rendelkezésükre anélkül, hogy bármilyen emen ezért külön költséget felszámítsanak.

Ne vásároljon, míg nálam nem tett kísérletet!

„MERINO” posztóház,
Bul. Reg. Maria 16. (Főter.)

— Ma az alatti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

JANKA: Bulevardul Regele Ferdinand.
WEISZ: Piața Avram Iancu.
BERGER: Calea Saguna.

— HÉTFŐN az alatti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Piața Avram Iancu
FÖLDES: Str. Eminescu.
KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand.

— KEDDEN az alatti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK: Bulevardul Regina Maria.
DANCIU: Piața Mihai Viteazul.
BERNÁT: Lángá Gará (vasútállomásánál)

Szüksége van szemüvegre?

Csak **S. KELLY** optikus szaküzletében a legjobbat a legolcsóbban! (Str. Alexandri 1.) 2409

— Rendőrségi hírek. Kiss Mihály ismert tolvait tetten érték, amint az Avram Iancu-téri piacon Mitaru Vasilenétől 260 leit akart ellopní. Előállították. — Gábor Petru. Grivitei-ucca 5. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 500 leit ellopott lakásából. A rendőrség előállította a tolvajt Gábor alhérlője, egy Pesler Jakab nevű timisoara-i illetőségű ember személyében. — Mutvánsky Sofia, Calea Saguna 26. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik egy 1000 letes aranyláncot elloptak. A rendőrség valamennyi ügyben megindította a vizsgálatot.

Legújabb divat
Kiváló szabás
Pontos munka
BARANYI szabó 2508
Strada Bratianu 17.

— A BANCA ILIESCU S. A. Cluj igazgatósága elhatározta, hogy lemond az ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK főelárusítási megbízásáról, a 11-ik sorsjátékkal kezdődőleg és a jövőbeni teljes üzleti tevékenységét bank, kereskedelmi, ipari vállalkozások finanszírozása, stb. ügyletek keretein belül intenzívebben fogja teljesíteni. — Az Állami Osztályosorsjáték bucuresti-i igazgatósága ezen lemondó határozatot tudomásul vette és a sorsjegyek árusítását saját kezelésébe veszi át „Colectura Oficială” Cluj elnevezés alatt.

— A gyermekhét alkalmával több arad-i kávé- és gyarmatárú-cég felajánlotta, hogy a hét tartamára naponta egy-egy csoport szegénygyermeket vendégl meg tejeskávéval. Egyes olyan rosszakaratu híresztelések láttak napvilágot, hogy a „Fiume” kávéüzlet másodrendű kávé ad a gyermekeknek. Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk megállapítani, hogy a Fiume-cég a legfinomabb kávéval vendégeli meg a gyermekeket és nemes gesztusa valóban elismerésre méltó.

Ingyen kap fél liter bort,
ha öt litert vásárol. Maderat-i, Paulis-i fehér és vörös borokból, asszu, úrmős és mustból
MESSER BOPINCE,
Str. Stroiescu 7. Telefon 410. 2434

— A „Pesti Futár”: Nádas Sándor népszerű hetilapja ma már megjelent. A legjobb budapesti hetilap legújabb száma csupa érdekes és aktuális cikk. Szórakoztató olvasmány mindenki részére. A „Pesti Futár” minden 1-én és 15-én jelenik meg. Kapható mindenütt. Ára 10 lei. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Bathory-ucca 2.

A szokás hatalma

— Mit kíván?
— Pénzt!
— No és — milyen garanciát tud adni...?

„Egyperees detektívregény”- pályázatunk negyedik fordulójának megjejtései

Páratlan népszerű szellemi sportpályázatunk eddigi három fordulójának helyes megfejtőit névsor szerint kívántuk mal rovatunkban nyilvánosságra hozni. Sajnos, olyan rengeteg pályázat érkezett napról-napra hozzánk, hogy technikai okokból ezt a szándékunkat csak

a pünkösdi ünnepekot követő vasárnapi számunkban valósíthatjuk meg.

Amidőn ezt pályázónk kelkes táborának tudomására hozzuk és szives türelmüket kérjük, egyben itt közöljük pályázatunk negyedik fordulójának helyes megfejtéseit is.

12. „A rendőr hatála”

A golyó a rendőr nyakán hatott be, átütötte a szívét és így ölte meg. Lewis nem lehetett a tettes, mert aki autóban ül, nem tud felülről lelőni egy rendőrt. A lövést valamelyik ház ablakából adták le.

13. „Szerencsétlenség az alagutban”

Az öreg újságíró tudta, hogy az alagút közepén soha nincs hó és így nem is járhat benne szánkó.

14. „Az egyfontos alibi”

Ruble, az állástalan könyvelő ártatlan volt. Ha tudja, hogy a bankjegyek hamisak, nem fizetett volna Fred Sterling pénzével éppen annak kapujában. Ha ő követte el a rablógylkosságot, akkor valamennyi egyfontos bankjegyet elvitte volna Sterling lakásáról. Booth detektív tudta, hogy minden adat megerősíti Ruble vallomását.

15. „A bevált jóslat”

Az éjjeli őr megérdemelte, hogy elcsapják, ha meg is mentette az igazgató életét. Mert az éjjeli őr egy pillanatra sem alhat ei szolgálat közben.

16. „A turista tragédiája”

A detektív — maga is régi turista — felkuszott a csucsra és szakadt ruhával, alaposan felhorzsoltt térdel ért te. Labrier nem tehette meg ezt az utat, mert holttestén a fej és váll sebei kívül más külsérelmi nyom nem volt. Labrier-t, mielőtt a magasba ért volna, a társá lelökte a sziklákról.

— „Tudja ön már mi a szanalás?” Gáspár Antal frappáns rajza a „Borsszem Jankó” június 1-i számának címképe. Interjú Muráti Lillivel és egyéb aktualitások a „Borsszem Jankó” megvilágításában. Remek rajzok, karikaturák, viccek és adomák adják a lap gazdag tartalmát. Nagy keresztrejtvény 15 értékes jutalommal. A „Borsszem Jankó” kapható a pályaudvarokon is. Kérjen mutatványszámot: Budapest, VI., Mozsár-ucca 9.

— A „Reggel”. Budapest legkitünőbb hétfől lapja. Lázár Miklós briliáns újságja minden újságíróknál kapható. A „Reggel” a magyar újságírás szenzációja, a magyar sajtó legérdekesebb, legváltozatosabb, legértelmesebb, legszórakoztatóbb vezető organuma. Lázár Miklós vezércikkei és a „Reggel” népszerű színházi, társadalmi, divat, mozi, könyvkritika, stb. rovatái az újságolvasó közönség minden rétege előtt nélkülözhetetlen olvasmánnyá avatják ezt az európai szinten álló magyar hétfől hetilapot. A „Reggel” ára Romániában 5 lei. 3696

UJ KÖNYV

Hermann Norden: „Ez Abesszinia!” A világhírű Norden a legjobb ismerője az abesszin viszonyoknak. Könyve tele van a legérdekesebb uti kalandokkal és ugyanakkor pontos tájékoztatót ad mindarra a kérdésre, amellyel az olvasó érdeklődése ma Abesszinia felé fordul. A fekete zsidóknál. A Kék-Nilus völgyében. A szudáni határ felé, stb. Norden: „Ez Abesszinia!” c. műve pompás fényképekkel, térképekkel Franklin-kiadásban, kitünő kiállításban 112 lei minden könyveskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Franklin-újdonságok jegyzékét.

A GYILKOS SZEREP

Amerika legnagyobb drámai művésznőjét az a szerepe ölte meg, amely világhírűvé tette — Közel ezerszer lépett fel Jeanne Eagels Sommerset Maugham »Eső«-jében, az uccai lány szerepében

Miért halt meg delirium tremensben Jeanne Eagels, Amerika leghiresebb sztárja

Az Aradi Közlöny számára írta: MARION BUTTS

(Newyork, május.)

Jeanne Eagels közel tíz éve Amerika leghiresebb színésznője volt. A szökehajú zseniális és gyönyörű művésznő éveken keresztül uralkodott az amerikai színházi világban. Jeanne Eagels az ősheteselegű drámai színésznőt, amerikai Duse-nek nevezték.

Vasárnap terjedt el Newyorkban a hír, hogy Jeanne Eagels a Park Avenue egyik előkelő szanatóriumában hirtelen meghalt. Mindenki tudta, hogy a művésznő delirium tremensben halt meg. Göröcsökben fetrengve szállították be a szanatóriumba, ahol néhány óra leforgása alatt kiszervengett. Az orvosi jelentés szerint is halálának közvetlen oka alkoholemberzés volt.

Eagels asszony megdöbbentő halála szomorú és nagyon jellemző amerikai színésztragédia után tett pontot.

A veszedelmes siker

Jó néhány éve annak, hogy a Broadwayn előadták W. Sommerset Maugham világhírű darabját, a „Rain“-t, amely magyarul „Eső“ címen került színre. A darab női főszerepét: Jeanne Eagels játszotta. Az „Eső“ a déltengeri szigetvilág egyik elhagyott szigetén játszódik, ahol az esős időjárás, egy ütött-kopott kis szállodának nevezett benszülött kocsmába hajt össze néhány európai. A főszereplő egy Amerikából a börtön elől elszökött uccai nő, aki a keleti kikötők csapszékeiben tengődött egy darabig és éppen visszaterőben van San-Franciskóba. A szállóba egy puritán misszionárius érkezik a feleségével, aki szuggesztív erejével az eldurvult lelkű nőtől szentet formál, hogy később egy borzasztó trópusi éjszaka hatása alatt a szentből újra csak nőt csináljon, nőt, akit a férfiak kívánnak és elvesznek.

A darab óriási sikert aratott a Broadwayn. Jeanne Eagels nevét egész Amerikában szétvitte a táviró, mindenütt hasábot írtak az új nagyságtól, aki döbbenetes hűséggel és megrázó erővel alakította az „Eső“ fő női szerepét. Eagels asszony, akiről a „Rain“ premierjéig csak a színházi világ befentesei tudták, hogy zseniális drámai művésznő, most egyszerre amerikai méretű nagyság lett. A „Rain“ estéről-estére táblás házakat vonzott Newyorkban, úgy hogy amerikai szokásokhoz híven két évig le sem vették a műsorról.

A szerep megkezdő gyilkos munkáját

Eagels asszony, aki lángoló ambícióval formálta meg szerepét és minden idegszálával, tehetségének minden tüzevel az alakításnak élt, érezte, hogy lassan felmorzsolódik.

Az „Eső“ második felvonásában az amerikai színpadi technika tökéletesen érezteti a déltengeri szigetvilág borzalmasságát. A színpad egyik szélén ugyanis a néző elől pálmabokrokba rejtett hatalmas levezető csatornát építettek, amely felfogta a színpad tetejéből alázuhogó esőt. Nap-nap után játszott Jeanne Eagels, miközben a színpad oldalán idegrázó valóságossággal ömlött alá a monoton trópusi eső. Hátul a színpad mögött a benszülöttek rekedt gongját ütötték egyhangú következetességgel és ezek az ügyes színpadi hatások, amelyek a nézőt néhány órára teljesen belevarázsolják a déltengeri éjszaka monoton végtelenségébe, ez a szuggeszció azonban lassanként felőrölte Eagels asszony idegeit.

A Broadway habituéi suttogni kezdték, hogy a gyönyörű Jeanne tulságosan sokat iszik. Elterjedt a híre, hogy a foszforeszkáló szemű, szökehajú művésznő minden előadás után barátaival nagy pezsgőzéseket rendez és csak akkor tér magához, amikor az alkoholember lecsillapítja lüktető idegeit, hogy egy másik mámor karjaiban aztán mindent elfeledjen.

Sommerset Maugham frenetikus sikerű darabja elindult „vidéki körútra“. A nagy amerikai metropolisek: Chicago, Philadelphia, Detroit, Cleveland, San-Francisco, Wisconsin, Boston, közönsége mind látni akarta a híres darabot és a még híresebb művésznőt, akinek temperamentumáról és szeszélyeiről hasábot írtak az újságok színházi rovatai.

Jeanne Eagels, szerződésileg lekötötte magát az „Eső“ előadására úgy, hogy csak bánatpénz ellenében szabadulhatott volna ki a szerződés korlátai közül. Csakhogy a pezsgős éjszakák, a költséges életmód és a drága ékszerek nagyon sok pénzt

emésztettek fel és így a színésznő nem utasíthatta vissza a meghívásokat. Elment az összes nagy városokba, mindenütt hónapokig vagy hetekig fellépett minden este az „Eső“-ben és szabadidejét városról-városra utazással töltötte.

Az idegei egyre jobban felőröldtek. Most már nem elégedett meg azzal, hogy az előkelő éjjeli mulatóhelyeken igyon, hanem a lakására szállította a francia pezsgőt. A prohibíció idején igen sokszor rajtaütöttek az italdetektívek és Jeanne Eagels csak nagy pénzbírságok ellenében szabadult meg a börtöntől. Egy esetben ötezer dollárt fizetett, mert az italdetektívek a szállodai szobájában két láda felbontatlan francia pezsgőt és harminchét üres pezsgős üveget találtak.

A vörös kód

Az „Eső“-nek a sikere egyre nőtt. Jeanne Eagels szétromcsolt idegekkel állandó alkoholemberben megdöbbentő erővel alakította a kitalált és agyongyötört uccai lány szerepét. A sok dohányzástól és ivástól a hangja elfátyolozódott, a lány alt hangba egy kis rekedt tónus vegyült: a hangja éppen olyanná vált, mint amilyen az uccak nyomorultjainak hangja.

— „Scarlet Woman!“ Vörös asszony, — ezt kiáltja az „Eső“ misszionáriusa a szerencsétlen uccailány arcába, — Vörös asszony, akinek az

Hampel F.

uriszabó
Strada Alexandri No. 5.

Szövetkülönlegességek
állandóan raktáron!

2551

Az amerikai közönség ítéle

Vaudevillekben lépett fel ezután Jeanne Eagels és később Hollywoodban próbálkozott, de annak ellenére, hogy az első filmje sikerült, nem érezte magát otthonosan a filmvilág Mekkájában. A színpad vonzotta. Szomorú ironiája a sorsnak, hogy Jeanne Eagels arra kényszerült, hogy vaudevillekörútra menjen és mindenütt az „Eső“ nagy jelenetét adja elő.

Megkísérelte az amerikai színészegyesület vezetőségét az ellene hozott határozata megváltoztatására bírni. De az „Equiti“ hajthatatlan maradt ítéletében: Jeanne Eagels nem léphet fel olyan színpadon, ahol a színészegyesület tagjai játszanak! Márpedig Amerikában csakis egyesületi tag léphet színpadra.

A lapok egyre többet foglalkoztak Eagels asszony magánéletével. Válásáról, különböző barátaival való összeveszéseiről a nagyközönség is értesült, az az amerikai közönség, amely dédelgetett kedvencét, Charlie Chaplint egy kalandornő vádjaira egy időre kivetette kegyéből és amely volt elnökeinek sem tudja megbocsájtani, ha elnökségük ideje alatt viszonyuk volt egy gépirónóval.

Delirium tremens

A prohibíció puritán, józan világban Jeanne Eagels mindjobban elszigetelődött. Háta mögött olyan jelzőkkel illették, mint amilyen az „Eső“ hősnője az elvakult, dühös lelkipasztortól kapott. Jeanne Eagels egészen elhatárolódott a „Scarlet woman“ szerepe. Mindig más mámorok és más férfiak karjaiba menekült a józan valóság előtt, amelyben ő csak egy trónjavesztett királynő szerepét játszhatta.

Eagels asszony fiatalon, — alig lehetett harmincéves — delirium tremensben meghalt. Testén 350.000 dollár értékű ékszert találtak és lakásán megszámlálhatatlan üres pezsgős üveget.

Szeplős, pattanásos

májtoltos, miteseres
arcát hozassa rendbe

PILISINE kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)
Tanítványok kiképzése.

A lángeszű nagy férfiakat mind a nők inspirálták.....

azonban ők maguk ritkán szárnyalhattak az alkotás magasságáig... Mert törekény szervezetenél fogva a nőnek nincsen megadva, hogy az alkotáshoz szükséges derűre és nyugalomra tegyen szert. Ellenkezőleg, megállapítást nyert, hogy a női petefészkek működése egy folytonosan emelkedő és leszálló ritmusban folyik le, ami nála egy állandó egyensúlyozatlanságot, nyugtalanságot idéz elő!

Mint hogy a petefészkek az életrehozás komplikált gépezetének főelemét képezi, másrészt pedig a többi szervek szoros összefüggésben vannak az ováriális működéssel, nem csoda, ha a menstruáció alkalmával a nő állapota súlyos betegség tüneteit mutatja.

A „Menoklin“ amerikai készítménnyel a tudomány sikert a nőt ettől a kálváriától megmenteni. Hála speciális összetételének, ez a szer enyhítheti a menstruáció és klimaktérium makacs és heves megnyilvánulásaira, sőt, teljességgel megszünteti a fellépő fejfájást, görcsöket, hányingert és hevüléseket, úgyhogy joggal mondhatjuk, hogy a nő végre megszabadult sokezer éves átkától.

„Menoklin“ kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124., vidékre megrendelhető 125 lei utánvét mellett.

élete a mások mámora mellett morzsolódik össze, akin a szenvedély vörös kódja uralkodik: ez volt Jeanne Eagels színpadi szerepe és a maszk hatalmasabb lett az igazi arcnál, a felvett szerep legyőzte a szerep mögött rejtőz embert...

Jeanne Eagelsből lassankint „vörös asszony“ lett, aki csak akkor volt boldog, ha pezsgőmámorba menekülhetett.

Eagels asszony gyorsan sodródott lefelé a lejtőn. Néhányszor részegen ment a színpadra és botrányt okozott, máskor nem érkezett meg az előadásra. Megtörtént, hogy Philadelphiában kellett volna fellépnie tizenkét este, ehelyett azonban az egyik tengerparti fűrdőhelyen tobzódott. Közbelépett az amerikai színészszövetség, az „Actors Equity Association“ és Jeanne Eagels, az amerikai színpad királynőjét eltiltották a színpadtól.

Az ékszereket és a lakást a rendőrség foglalta le, mert Jeanne Eagelsnek nincsenek örökösei. Elszigetelten élt, egyedül halt meg. A lakásán, amelyben sok színpadi siker emléke huzódik meg, a rendőrség pecsétje van.

Az „Eső“, a világsikerű darab még mindig turné van Amerikában. Minden este előadják az Unio valamelyik városában. Estéről-estére felhangzik még az agyongyötört uccai lány sikoltásai: én nem vagyok rossz!

Megérkezett Arad-ra

a militarizált tüzoltóság új parancsnoka

Arad-város szombat délelőtti átmeneti bizottsági ülésén Coțioiu Romulus dr. átmeneti bizottsági elnök beszámolt arról, hogy a belügyminiszter jóváhagyta Arad-város költségvetését, amelyen csak lényegtelen formai változtatásokat eszközölt, hogy teljesen megfeleljen az új költségvetési törvény szellemének. A bucurești-i tanácskozások során szóba került az is, hogy a törvény értelmében 50 százalékon felül emelhetők-e a városi adicónális illetékek, mert több város, így például Sighisoara, ötven százaléknál magasabb emelést vett be a költségvetésbe. A pénzügyminisztériumban közölték, hogy a maximális emelés ötven százalék. Arad-városa az új költségvetési évre az épületekre kivetett adicónális illetékeket 40 százalékkal, míg a többi adicónális illetékeket 50 százalékkal emelte fel. A minisztérium egyébként a város új pénzügyi szabályrendeleteit jóváhagyta.

Az ülésen egyébként közölték, hogy megérkezett az arad-i militarizált tüzoltóság új parancsnoka, Valaschi Stefan kapitány. A központi tüzoltóparancsnokság tervei szerint már június 5-én 26 tüzoltókatonát, két altisztet és egy főhadnagyot küldenek Arad-ra. Tekintettel arra, hogy ezeknek elszállásolásáról még nem történt kellő gondoskodás, a város azt kéri majd, hogy csak június 15-re érkezzenek Arad-ra.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Arad-on felemelték az iparvállalatok egyrészének adóját

A napokban befejezik az arad-i és arad-megyei részvénytársaságok és szövetkezetek adókiivetését

Az iparvállalatok néhány kategóriájában 10—20 százalékkal emelték az adót — Az idén az egyenes adókból 110 millió lei bevételre számít a kincstár, a múltévi 91 és fél millió leiel szemben

Az *Aradi Közlöny* már beszámolt arról, hogy e hó 7-én megkezdődött Arad-on a szövetkezetek és részvénytársaságok adókiivetése, amely most nem bizottság előtt történik, hanem az egyik főellenőr — az érdekelt adózó társaság képviselőjének, valamint a Kereskedelmi és Iparkamara megbízottjának jelenlétében — állapítja meg az adóalapot. Az eljárás pár nap múlva véget ér. Először az Arad-on és Arad-megyében levő negyven szövetkezet, azután a 140 részvénytársaság adóját állapították meg a pénzügyigazgatóság II. emelet 32. sz. hivatali helyiségében.

De a legnagyobb részvénytársaságoknál, a pénzintézeteknél, a kereskedelmi és iparvállalatoknál most is megejtették a verifikálást, ami abból áll, hogy a megbízott pénzügyi főtisztviselők a cég irodájában áttanulmányozták a mérleget, az üzleti könyveket, a levelezést és mindazokat az okiratokat, amelyekből a jövedelem pontosan megállapítható.

Munkatársunk megbízható forrásból arról értesült, hogy a szövetkezetek mérlegei most is ugyanannyi tiszta hasznot tüntetnek fel, mint tavaly, tehát azoknál semmivel sem emelkedett az adó.

Azonban más a helyzet a részvénytársasági alapon működő iparvállalatoknál, amelyeknek néhány kategóriája az előző évvel szemben némi jövedelem emelkedést mutat ki. Ez a növekedés a kontingens behozatali rendszerrel függ össze. Ugyanis több iparcikk behozatalát annyira megnehezítették a legfelsőbb fórumok, hogy azokból már csak belföldön gyártott áruk kaphatók az üzletekben, tehát az ilyen vállalatok rentabilitása emelkedett.

Hogy milyen szakmában emelkedett a forgalom és hogy miképpen állapították meg ezt az adókiivetők? A kereskedelmi és iparügyi minisztérium után lehetett ezt konstatálni. Ugyanis a minisztérium az állami iparfelügyeletől hozzáérkezett hivatalos jelentések másolatait tájékoztatás végett elküldte az illetékes adókiivetési pénzügyigazgatóságokhoz, amelyek így tudomást szereztek arról, hogy

milyen szakmákban van konjunktúra a behozatali tilalmak hatása folytán.

Az adóemelések azonban még ezekben a kategóriákban sem jelentékeny, mert a kincstár megbízottjai figyelembe vették, hogy a forgalmiadó százalékát a pénzügyminisztérium felemelte és a törvény értelmében a lefizetett adót le kell vonni az adóalaphól, így tehát az adóköteles üzleti haszon végeredményben nem növekedett számottevően. Egyes vállalatoknál 10 százalékkal emelték az adóalapot, de olyanok is vannak, amelyeknél 20 százalék az adóemelések.

Ennek megfelelően az 1936—37. évi egyenesadó kiivetés is növekedett néhány százalékkal. A múlt évben 91 és fél millió egyenesadót vettek ki, amelynek 99 százalékát, tehát 90 és fél millió leit sikerült behajtani, de a folyó évben kb. 110 millió leit irányoznak elő az egyenesadóból, így tehát 20 millió leiel többet akarnak inkasszálni, mint amennyit az 1935—36. adóévben behajtottak.

— MOSTANIG NAGYON KEVÉS ADÓFELLEBBEZÉS ÉRKEZETT BE AZ ARAD-I PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGHOZ. Tájékoztatásul közöljük, hogy a múlt évről elővezetett jövedelmiadók elleni fellebbezést június 4-én déli 12 óráig kell benyújtani, mert az adótörvény értelmében az ez évre szóló adóelővezetés időpontja május 15. és ettől számítva 20 napon belül kell benyújtani a fellebbezést. A részvénytársaságok és szövetkezetek számára tudvalevőleg most is új adókiivetést rendelt el az adótörvény alapján a minisztérium. Az e kategóriába tartozó adózók az adókiivetést tartalmazó jegyzőkönyv kézbesítésétől számított 20 nap alatt adhatják be fellebbezésüket. Érdekes, hogy mostanig alig érkezett be a példa az arad-i igazgatósághoz és a kincstár képviselője sem adott be fellebbezést.

— A kormány gazdasági tanácsának fontos határozata. A kormány gazdasági tanácsának határozata alapján a következő árucikkeket kivonták a kontingentálási rendszer alól: tannin, bármilyen cserzőanyag, jutta, nyersgyapot, nyersgummi, kaolin, földpát, cink, réz (három utóbbi feldolgozatlan állapotban). Fenti cikkek több iparág nélkülözhetetlen nyersanyagát képezik és ezért az érdekelt ipari üzemek már régóta kérték, hogy ezen cikkekét vonják ki a kontingentálási rendszer alól, ami most meg is történt.

— A Német Birodalmi Bank új rendelete. Mint Berlinből jelentik, a Német Birodalmi Bank új rendelete értelmében nem szabad német váltópénzt külföldről Németországba bevinni. Eddig a beviteli tilalom csak a német bankjegyekre vonatkozott, most azonban ezt a váltópénzekre is kiterjesztették.

BORSEC FÜRDŐN

1000 m. a tenger színe felett.

Julius 1-én nyílik meg a fürdő teljesen újonnan épített legmodernebb villája hideg-meleg folyóvíz minden szobában. Fürdőszoba, Központi fekvés. A legmodernebb higiéniai berendezéssel.

Pensio rendszerrel vagy anélkül igénybe vehető. 2538

Felvilágosítások: özv. SMILOVITSNÉ LEIPNIKER ELZA, Str. Greceanu 11.

A Jegybank meghosszabbította a román—magyar régi kereskedelmi tartozások likvidálási idejét

Bucuresti-ből jelentik: Habár a Banca Natională hivatalosan még mindig nem küldte meg fiókintézetének és a felhatalmazott bankoknak a román—magyar új fizetési egyezmény szövegét, a pénzintézetek mégis fennakadás nélkül bonyolítják le a fizetési egyezmény alapján létrejött ügyleteket, mert a Banca Natională fiókjai nem görditenek akadályt a lebonyolítás elé. Egyébként az új fizetési egyezmény alapelvei azonosak az előbbi szerződés rendszerével, mert most is *magánkompenzációval bonyolítják le a forgalmat.* Az *Aradi Közlöny* már április 10-én közölte a román—magyar új kereskedelmi és fizetési egyezmény hiteles szövegét és most csak azt regisztráljuk, hogy a *Magyar Nemzeti Bank a napokban küldte meg a vele összekötésben álló magyarországi felhatalmazott pénzintézeteknek a két ország között kötött új szerződést, amelynek magyar szövegét a magyarországi bankok megküldték a velük közvetlen összekötésben levő itteni pénzintézeteknek.*

Ez alkalommal azt is közöljük, hogy a Magyar Nemzeti Bank kívánságára a Banca Natională most úgy intézkedett, hogy a fizetési egyezmény 22. szakaszában felsorolt régi kereskedelmi tartozások kompenzáció útján való likvidálási időpontját egy hónappal meghosszabbította, tehát ez a dátum 1936. június 30-án jár le. A régi kereskedelmi tartozások az 1935. június 30-ig lebonyolított importból keletkeztek.

— A Banca Natională nem hajlandó emelni a németországi importhoz szükséges devizadisponibilitást. Bucuresti-ből jelentik: A Banca Natională elhatározta, hogy minden közbenjárás ellenére sem emeli a németországi importhoz szükséges második évnegyedre szóló deviza-disponibilitást. A Banca Natională fenti határozata érthető feltűnést keltett egy a kereskedelmi minisztériumban, mint az érdekelt importőrök körében, annál is inkább, mert jelenleg éppen a németországi behozatal a legfontosabb az importőröknek.

Az impotencia kezelése.

„A szervezetet ostromolni, nem jelenti azt kigyógyítani”, mondta egyszer a nagy Charcot. Ez az igazság sehol sem olyan találó, mint az impotencia kezelésének esetében. Ezért ajánlják a „Reton” tablettákkal való kezelést, mely a férfi részére a fiatalság erejét szerzi vissza.

A „Reton” hatása csak a kezelés harmadik napján észlelhető. Ebből látható, hogy a „Reton” nem közönséges, ingerlő szer, hanem egy olyan gyógyszer, amely az impotencia okait szünteti meg.

Ez a hatás a gyógykezelés egész időtartama alatt és 8—10 nappal később is megmarad.

Ezért ajánlatos azoknak a férfiaknak, akik állandóan férfierejük birtokában akarnak maradni, hogy 21 napig egy „Reton”-kurát tartsanak. Egy 9 napos szünet után újra kezdhetik a kurát, s így tovább.

Egy tubus ára 25 tablettával 98 lei. Kapható az összes gyógyszertárakban és drogueriákban.

Vidékre 110.— lei, a pénz előre való be- küldése mellett küldhető. Vezérképviselő: E. & L. Cioară, str. Sperantei 37., Bucuresti III.

Az
„EUROPA”

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi vállalat saját vezérése alatt álló szállodáit

CARMEN SYLVA-II

május 15-én megnyitotta.

Hotel Movila

Hotel Bailor

Hotel Non

„Vraja Mării” villák

modern komfort, pensió szisztéma, fürdők, stb.

Egyéni pausálkurák.

Mérsékelt árak.

Információk: Sándor MonetJegytirodában

BOGARAK,

tűcsők, poloskák, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók a

KATOL

lapán rovarpor által.

M. N. Băltăzar Bucuresti, Str. Solnei 2.

Fleischer Testvérek vas- és rézbutorgyára ajánlja vas- és réz-
butorait legolesőbb árban Arad, Str. Ioan Russu 15. 2870

SPORT KÖZLÖNY

Nagy készülődés az AMEFA táborában a mai Victoria elleni mérkőzésre

Az AMEFA szempontjából egyszer sem volt olyan fontos valamelyik nemzeti bajnoki mérkőzés két pontjának megnyerése, mint a vasárnapi, Victoria elleni küzdelem esetleges diadala. Egy év sikerdus munkájának megkoronázása lehet a győzelem és az közönség tudni fogja kötelességét, de a játékosok sem fognak megelégedezni arról, hogy mivel tartoznak egyesületüknek és az AMEFA huszonöt éves piros-fekete színének.

A csapat összeállítása csak egy poszton változik. Blaskovits helyett hosszú kényszerpihenő után ismét Dvorzsák rajtol, aki teljesen meggyógyult és nyugodtan felültheti magára az első csapat mezét. Illetékes AMEFA-körökből nyert információk alapján a csapat kitűnő formában van és az együttestől olyan játékot várnak, amely teljesen kielégíti a labdarugás invecenek is izlését. A Victoria szombaton este már megérkezett és természetesen gvözni akar, mert a cluj-iaknak is rendkívül fontos a mérkőzés, tehát óriási iramu harcban ütközik meg a két csapat, Radulescu Costel fővárosi játékvezető bíraskodása mellett.

Hétfőn délelőtt érkezik Arad-ra a Kispest

A román—magyar sportbéke megkötése után a Kispest csapata az első magyar együttes, amelyet városunk labdarugósportja fogad. A Kispestet felesleges bekonferálni, mert alighihető, hogy van sportember, aki nem volna tisztában ennek a kitűnő magyar középcsapatnak eddigi szereplésével úgy a magyar nemzeti bajnokságban, mint külföldi portyáin. A csapat több válogatott játékosal rendelkezik. A Kispest ebben a bajnoki évben az ötödik helyen végzett és óriási harcot vívott a Phöbus-sal, hogy a Középeurópai Kupa-csapatok közé kerülhessen. Ha ez nem is sikerült, nem jelenti azt, hogy a kispesti piros-feketék rosszabbak nála. Sőt! A külföldi portyákon különösen nagy a Kispest és ezuttal, Arad-on is meg fogják mutatni, mit tudnak.

A Gloria—AMEFA vegyes együttese nagy bizakodással tekint a mérkőzés elé és mind a

két csapat játékos táborában igyekezik a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzéseken olyan formát kijátszani, hogy helyet kapjon a Kispest ellen kiálló együttesben. A csapat csak provizórikusan van egyelőre összeállítva, a végleges formációt csak közvetlenül a mérkőzés előtt jelölik ki. A mérkőzés előtt és annak félidejében a rendezőnek fogja szórakoztatni a közönséget. A mérkőzést Bozgan Gheorghe vezeti. Határbírók: Burdan és Oravetz.

Tudnivalók a Kispest—Gloria— AMEFA-mérkőzés előtt

A nemzetközi meccs — mint köztudomásu — a két helyi divíziós-csapat közös rendezésében kerül lebonyolításra, amelyre elővetelben ma, vasárnap és holnap hétfőn a Fehér Kereszt-szálloda előcsarnokában lehet jegyeket váltani. A pályára való bejutás a következőképpen történik: Az első számú kapun a trihün- és páholyjeggyel rendelkezők léphetnek be a pályára. A 2-ös kapu az álló- és tagjegyek birtokosainak rendelkezésére áll, míg a hármasszámú bejáraton a játékosok, szövetségi tagok, játékvezetők és újságírók juthatnak be. A pályára csak azok léphetnek be jegy nélkül, akik az arad-i District, vagy pedig bírótestület karnetjét fel tudják mutatni. A tribünökön pedig csak azok foglalhatnak helyet, akik külön jegyekkel rendelkeznek. A tribünre való feljutás a rendezőknek felmutatott jegy ellenében történhet meg és a rendezőség felkéri a közönséget, hogy feltétlenül azt a székhelyet foglalja el, amelyre a jegye szól, ne hogy kavardás keletkezzék.

Azok, akik vasárnap délig az elővételi pénztárnál megváltják jegyüket a hétfői mérkőzésre, a Gloria és az AMEFA vezetőségének előzékenysége folytán kedvezményben részesülnek.

A mérkőzés egyébként központi rendezés értelmében

fél hat órakor kezdődik,

amely előtt a Gloria és az AMEFA tartalékjai a vegyes csapatból kimaradt játékosokkal megerősödve játszanak barátságos mérkőzést.

Schwarz Sándor, a válogatott csapat üdvöskéje beszámol régi élményeiről

Timisoara-ról jelentik: A múlt héten lefolyt Balkán Kupa mérkőzések lázba hozták az egész ország sportközvéleményét. Óriási érdeklődéssel fordult a közönség a mérkőzések felé. A válogatott csapat jól játszott, de mindkét meccsen a mezőny fölé nőtt Schwarz Sándor, a Ripensia arad-i származású balösszekötője. Schwarz Sándor, aki a májusi válogatott szereplésével érkezett el a futballkarrierének csúcspontjára, évekkal ezelőtt került el Arad-ról, hogy más városok csapatának színeiben rugja a labdát, de érzésben mindig arad-i maradt és mindenkor szívesen gondol vissza a liceum-kertre, ahol először kóstolt bele a futballjátékba, majd az SGA-ra, ahol első sikereit aratta.

Schwarz Sándorral Timisoara-n találkoztam. Beszélgettünk. Természetesen a futballról volt szó. Schwarz Sándor beszélni kezdett Arad-ról, első sikereiről, külföldi szerepléséről, élményeiről.

— A Balkán Kupa-meccseken a csapat a várakozáson felüli jó játékot nyújtott. A csatársor — Bauwens dr. szerint is — mindhárom meccsen olyan jól játszott, hogy elérte ez a játék a középeurópai nemzetek futballjának színvonalát. Tízszor játszottam a válogatottban. És egy félhivatalos meccset Arad-on,

amikor Budapest válogatottjai ellen szerepeltünk 1927-ben Oradea. Timisoara és Arad válogatottja név alatt. Ekkor az SGA színeiben szerepeltem. A három város válogatottja így állt fel: Zombori (Chinezul)—Bartha (Stăruința), Steiner (Chinezul)—Matek (Chinezul), Hoksári (Chinezul), Steiner I. (Chinezul)—Schwarz (SGA), Teleki (Chinezul), Wetzor (Chinezul), Semler (Chinezul), Barbu II. (Olimpia).

— Az SGA csapatából Szegedre kerültem és az azóta már megszűnt Bástya együttesében futballoltam. Itt a legérdekesebb élményem a Ferencváros elleni meccs volt. Budapesten játszottunk a Ferencváros csapatával. Már a 6. percben beöttem a vezető gólt a nagy favoritnak tartott zöld-fehérek hálójába. Nem is tudtak kiegyenlíteni. A meccset hét perccel hamarabb kellett befejezni botrány miatt. A Ferencváros veresége bajnokságot jelentett a Hungáriának, amely így megszerezte első és egyetlen profibajnokságát. Szegedről visszatértem az országba és a Ripensia csapatához szerződtem, amelynek azóta megszakitás nélkül tagja vagyok. Itt ért az első hivatalos válogatottság. București-ben a franciák ellen játszottunk és győztünk 6:3-ra, négy évvel ezelőtt.

Dr. HOLLÓSNÉ BREIDER ERZSI GYERMEKOTTHONBAN

a nyári előjegyzések megkezdődtek és kér a szülőket, hogy a nyaralásra küldendő gyermekeiket legkésőbbben június hó elsejéig bejelenteni szíveskedjenek. Cím: Oradea, Vie Hollós. 2308

Elutazott a Gloria București-be

Arad. A Gloria csapata szombaton reggel utazott el a fővárosba, ahol az Unirea-Tricolor lesz az arad-iak ellenfele. A Gloria a következő összeállításban fog szerepelni: Theimler—Husztik, Varjassy—Lupas, Weichelt, Pécskán—Tudor, Dobra, Barbu, Körösladányi, Metcea. Tartalék: Rohan.

Demetrovici és Mercea a Venusban szerepe nek

București-ből jelentik: A Venus tudvalevően pünkösdi hétfőjén az FC Liverpool ellen játszik barátságos mérkőzést, Ezen a meccsen a Venus kölcsönjátékosokkal szerepel, illetőleg olyanokkal, akiket szerződöttni szeretne. A Venus csapatát az angolok elleni meccsen Demetrovici (Chinezul) és Mercea (Gloria) fogják erősíteni.

Atletikai világhíradó

Lidman, a svédek fiatal gátfutója, 15.1 mp.-et futott idei első versenyén.

De Bruyn 48.90-re javította a holland diszkoszvető rekordot. — Már a hollandok is!...

16.09.8 másodperc-re javította a német 4x1500-as rekordot a KTV Wittenberg 4x1500-as stafétája, Becker, Syring, Mertens, Böttcher összeállításban. (Az eredmény — ha való — az eddig elért legjobb klubstaféta idő. A magyar rekordot a MAC tarta 16:22-vel.) A wittenbergieket érdemes lenne egy versenyre meghívni!

A svájci Hänni 10.5-öt futott vasárnap 100 méteren. 22.6-os 200-as ideje azonban, ezzel nem nagyon egyezik.

ÖN FENYKÉPEZ?

S. KELLY foto-szaküzlete

a legkényesebb igényeket is kielégíti

Amateur fotolaboratorium (Str. Alexandri 1.)

A Sport és Kritika

hétfőn jelenik meg szenzációs tartalommal. A lap így részletes beszámolót közöl az arad-i, valamint az országos eseményekről. AMEFA—Victoria, valamint a Kispest—Chinezul mérkőzésről. A kitűnően szerkesztett sportlap nemcsak hétfőn jelenik meg, hanem kedden reggel is, amikor a hétfői eseményekről közöl kimerítő tudósításokat. A népszerű sportlap úgy hétfőn, mint kedden, valamennyi újságárus bódében kapható.

O Franciaországba távozik Fănescu, a Crisana középfedezete. A Crisana kitűnő középfedezete, Fănescu, aki a Sportul Studentesc csapatából került a Crisana, Franciaországba távozik tanulmányai folytatása céljából. Fănescu bizonyára futballtudását is gyümölcsöztetni fogja Franciaországban.

O Rádió közvetíti az olasz—magyar meccset. A vasárnap Budapesten lebonyolításra kerülő olasz—magyar futballmérkőzést a budapesti rádió közvetíti. A közvetítés természetesen csak a második félidőről szól és a mi időszámításunk szerint 7 óra 20 perckor veszi kezdetét. A konferáló ezuttal is Pluhár István.

O Zsengellér csak az olimpia után szerződik Ujpesthez. Zsengellér szerződöttnéséről Langfelder Ferenc, az Ujpest igazgatója kijelentette, hogy az Ujpest csak az olimpia után akarja szerződöttni a játékost, azonban kérni fogja az olimpiai bizottságot, hogy a játékost most igazoltassák le már az Ujpesthez, mint annak idején Füstöst a Ferencvároshoz.

O 1935-ben — 40 millió néző. Hivatalos olasz kimutatás szerint 1935-ben 30.000 különböző verseny volt Olaszországban. A 30.000 versenyt összesen 40 millió néző nézte végig.

Az Aradi Közlöny nyaralási akciója

Tiznapos kirándulás a Fekete-tengeren

Carmen Sylva pompás strandját élvezhetik utasaink rendkívül kedvezményes áron

A Fekete tenger legkeresettebb fűrdőhelyére, Carmen Sylvá-ra hirdetjük meg következő utazásunkat. Tíz napos nyaralásunk vasuti (gyorsvonat III. oszt.) költséggel, teljes ellátással és minden mellékköltséggel (kurtaxa, fürdő, borravakó) együtt összesen csak 2750 lei.

Ezen társas utazásunk, melyet szintén a Napilapok Egyesült Utazási Osztálya bonyolítja, a legkényelmesebb kényelmet nyújtja utasainknak. A tengerpart melletti villalakásokból fűrdőruhában járhatnak ki a strandra s az egész napot kényelmes pihenésben tölthetik. Esti szórakozást a fürdő kaszinója és a különböző elegáns szórakozó helyek nyújtanak.

Utazási osztályunk a legkényelmesebb elhelyezésről gondoskodott, amennyiben két utast helyez el egy nagy, kétágyas szobában. Az étkezés bőséges és rendkívül változatos. Igélgelire kávé, vagy tea, vaj és sütemény,

Drága utlevél, olcsó belföldi nyaralások

Drága utlevelek, drága és nehezen beszerezhető idegen valuta ezidén csaknem lehetlenné teszik azt, hogy a közönség, legalább is a közönségnek az a rétege, amely korlátozott anyagi viszonyok között él, a külföldi fűrdőhelyeket figyelembe vehesse a nyaralás tekintetében. Alapjában véve a mi, romániai viszonylatainkban ez nem is lesz nagy hiány, mert a közönség hamarosan rájön arra, hogy a belföldi fűrdőhelyek a legkényelmesebb nyaralási lehetőségeket nyújtják. Ardealban számtalan, remek fekvésű és ma már évről-évre tökéletesebb komforttal berendezkedő fűrdőhelyet, vajjon nem versenyképesek-e a külföldi fűrdőhelyekkel? A világhírű Sovata, Baia Hercules, a remek fekvésű Borsec, Tusnad, Baia Felix és Baia Episcopesti, ezenkívül a regátnak számtalan fűrdő- és nyaralóhelye: Dorna Vatra, Govora Calimanești, vagy a Fekete-tengernek egyre szebben épülő plajai, különösen a Mamaia-strand, amely modern berendezésével és remek homokjával az adriai fűrdőhelyeket is felülmúlja. — vajjon mindezek a

délben és este három fogásos menü.

10 napot pihenhet a legkényelmesebb kényelemben, a legkényesebb igényeket is kielégítő, előzékeny kiszolgálás mellett. Kívánatra diétás étrendről is gondoskodunk. Megbizottunk állandóan rendelkezésre fog állni s gondoskodik arról, hogy utasaink igen kellemesen töltsék 10 nap emlékével tényleg hazát. Ezt a kényelmet és pihentető időtélést mindössze 2750 leierért nyújtjuk utasainknak.

Jelentkezés legkésőbb június 12-ig kiadó hivatalunknál.

Tíz napos nyaralásunk június 20-án veszi kezdetét és teljes 10 napon át fog tartani. Arad-ról való indulás és visszatérés pontos idejét és a részletes utiprogrammot legközelebb közöljük.

Írásbeli érdeklődésre postabélyeg beküldése esetén azonnal válaszolunk.

fűrdőhelyek és ezeken kívül még számos más gyógyhatású helyek nem elégíthetik-e ki a nyaralóközönségünk igényeit. Az a feleletünk erre és az a tanácsunk is, hogy: igen! Nem is szólva arról az aránytalanságról, ami a belföldi és külföldi fűrdőhelyek áraiban mutatkozik.

Egy kis kalkulációt készítsünk például:

El akarunk menni egy külföldi fűrdőhelyre, mondjuk például egy ausztriai üdülőhelyre, a következő előzetes költségekbe kerül:

Utlevél, hacsak három hónapra	500 lei
Az utlevélre szóló turisztikai taxa	500 „
Iratok beszerzése és egyéb kisebb kiadások az utlevélhez	250 „
Vizumok, kétszer átutazás Magyarországon és ausztriai vizum	1200 „
Utiköltség oda és vissza cca	3000 „
Összesen	4500 lei

Tehát még mielőtt a fűrdők költségeihez érnének, több mint ötezer lei kiadásunk van.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASARNAP, MÁJUS 31.

București. 7.30—8.30: Reggeli műsor. 11.30: Harangszó, egyházi beszéd. — 11.50: Egyházi dalmé. Egyházi felolvasás. 12.10: Karének. 12.40: Dinicu-zenekar. 13.40: Dinicu-zenekar. 14.30: Dinicu-zenekar. 18: Baditz-zenekar. 19.20: Kis rádiózenekar. Keller: Spanyol nyitány. Lincke: Szerelmi szerenád. Ziehrer: Szerelmi keringő. Rawics: Fox. Sorge: Tangó. 20: Felolvasás. 20.20: Rádiózenekar. 21.05: Hangjáték. 22.05: Vasutaskar. 22.30: Hírek. 22.40: Sport. 22.55: Operettest. Rádiózenekar. Pop Lya ált. Stefanescu Goanga bariton és Marinescu tenor éneke. 23.50: Hírek.

Budapest I. 9.30: Hírek. 10—10.55: Református istentisztelet. 11—12.25: Róm. kath. istentisztelet. 12.30—13.25: Evangélikus istentisztelet. 13.30: Közvetítés a főiskolai evezős bajnokságról. 14: Cigányzenekar. 15: Hanglemezek. 16: Földművelésügyi rádióelőadássorozat. 16.50: A „Homeros” énekkar. 17.20: „Petőfi Arany János-kör”. 17.50: A rádió szalonzenekara. Közben 18.20—18.35-ig: Koudela Géza dr. előadása. 19.20: A magyar—olasz labdarugómérkőzés közvetítése. 20.20: Csóka Béla magyar nótákat énekel, Kiséri Farkas Béla és cigány-

zenekara. 21.10: Közvetítés az Andrássy-uti Színházról. „Könnyű a férfiaknak”. Az I. felvonás után kb. 22: Sporteredmények. A II. felvonás után kb. 23.15: Hírek. Utána kb. 23.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Éjjel 1.05: Hírek.

Budapest II. 16—16.45: „Petőfi Sándor”. 19.20—20.20: Hanglemezek. 20.25—20.55: „Beauharnais Josephine, a mai asszony”. 21.05: Hírek, löversenyeredmények. 21.20: Szabadtéri Liszt Ferenc-emlékhangverseny közvetítése Egerből.

Belgrád. 12: Lemezek. 13: A királyi gárda zenekara. 17: Énekkarok. 18: Népdalok. 18.45: Rádiózenekar. 19.50: Dalok. 23.20: Vendéglői zene. 24: Táncclemezek.

Bécs. 9: Ébresztő. 9.45: Lemezek. 10.45: Katolikus istentisztelet. 12: Gazdák. 13.05: Szimfonikus hangverseny. 17: Kamarazene. 18.40: A bécsi szimfonikusok. 23.20: Merker Rose szoprán énekel. 24: Hírek. Utána: Táncczene.

Deutschlandsender. 7: Hamburg. 17: Lemezek. 18: Tánccok és indulók. 19: Szórakoztató zene. 21.10: Vidám óra. 23.30: Kamarazene. 24: Hamburg.

Lipce. 7: Hamburg. 8: Lipcsei Schubert-kör. 20: Énekkar. 21: Táncczene. 23.30: München.

Milano. 19: Énekkar. 21.05: Hírek. 21.45: Hangverseny. 22.30: Német hírek. 22.45: Szimfonielőadás. Utána: Táncczene.

HÉTFŐ, JUNIUS 1.

București. 6.30—7.30: Reggeli műsor. 13: Lemezek. 13.40: Lemezek. 14.15: Hírek. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 18: Stefanescu-zenekar. 19: Alkalmi csevegés. 19.15: Stefanescu-zenekar. 20: Felolvasás. 20.20: Grozuta Alexandru román népdalokat énekel. 20.45: Felolvasás. 21: Rádiózenekar. 21.30: Könyvek, folyóiratok. 21.35: Dimitru Nella énekel. — 22: Rádiózenekar. Strauss János: Bécsi vér, keringő. Polka. Niemann: Tánccsvit. Kochmann: A magyarász. 22.30: Hírek. Sport. 22.45: Mikrofonköröséta bucaresti-i mulatóhelyeken. 23.55: Hírek. 24—1: A körseta folytatása.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11—11.55: Görögkatholikus istentisztelet. 12—13.15: Róm. kath. istentisztelet. 13.20: Pontos időjelzés. 13.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.40: Világhíradó. 15: Hanglemezek. 16.10: Pílanatfelvételek a Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskola életéből. (Viaszfelvételek). 16.45: A Bachmann-szalonzenekar műsora. 18: Két költő. 18.30: Kurina Simi és cigányzenekara. 19.40: Nemzetközi nyári egyetem. Ausztriában és Magyarországon. 20: Adler Tibor és Fejér György két-zongorás jazzmúsora. 20.35: Zagon István vidám negyedórása. 21: Operettelőadás a stúdióban. Lehár—Martos: „A pacsirta”. Utána kb. 23.10: Hírek. sporteredmények. 23.40: Vidák

József és cigányzenekara muzsikál. Utána: Táncclemezek. Éjjel 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.10—19.35: „Görgey és Kossuth”. Jónás Károly visszaemlékezése. 19.40—20.10: Ifj. Toronyi Gyula énekel zongorakísérettel. 21.10—22: Pongrácz László és Hütter Pál zongora-gordonkaszonátákat ad elő. 22.05—22.30: Hírek, löversenyeredmények.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.15: Tomislav-énekkar. 17: Hangjáték. 18: Lemezek. 18.25: Rádiózenekar. 19.30: Népdalok. 21: Opera a Nemzeti Színházról.

Bécs. 9: Ébresztő. 9.15: Lemezek. 10.45: Orgonaverseny. 12.30: Zenekari hangverseny. 13.40: Tánccok az egész világból. 16.15: Kamarazene. 17.45: Hangverseny. 20.55: Németh Mária szoprán énekel. 21.30: Rádió-egyveleg. 23.20: Schieder-zenekar, táncczene. Utána: Lemezek.

Königsberg. 20: Vidám hangverseny. 21: Hangverseny. 23.40: Táncczene.

Milano. 21.45: Zenekari és énekkari hangverseny. 22.45: Előadás. 23: Mandolinzenekar. 23.30: Táncczene. 24: Hírek.

KEDD, JUNIUS 2.

București. 6.30—7.30: Reggeli műsor. 13: Ionescu—Gaina-zenekar. 13.40: A zene folytatása. 14.15: Hírek. 14.30: A zene folytatása. 15: Hírek. 18: Le-

Hol szálljunk meg?

Cluj-on

Nívós, elegáns szálloda és kávéház

NEW-YORK
Telefon 3-16.

Oradea-n

PALACE HOTEL

KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM.
A Félix fürdőbe utazók tájékoztató irodája.
Telefonok: 906. és 907.

Már pedig ötezer leierért akármelyik előkelő belföldi fűrdőhelyen elsőosztályu ellátással sem költünk többet ennél az összegnél egy hónapra.

Ezzel a körülménnyel kapcsolatosan utazási osztályunk a Napilapok Egyesült Utazási Osztályának a közreműködésével az ország jelentősebb fűrdőhelyeivel nagyon kedvező megállapodásokat létesített és garanciát kapott arra, hogy a nyaralási akciónk résztvevői a legkényelmesebb ellátásban fognak részesülni.

Mielőtt bárki a nyaralási programja fölött határoz, keresse föl utazási osztályunkat és személyesen vagy írásban kérjen tájékoztató tanácsot. Levelekhez postabélyeg melléklendő.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
föld.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokon, jóbarát, ismerősnek, kik felejtethetetlen jó feleségem

Revilák Gyuláné

temetésén résztvettek, ravatalára virágot, koszorut helyeztek, részvétükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

A gyászoló

Revilák nyug. postafőtiszt

2534

